

z obrazom
svojega časa

abonmajska
sezona 07/08

POZIV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pomagajmo obnoviti bolnico Franjo!

Prispevke lahko nakažete na posebne račune »Za obnovo bolnice Franjo«

Zadružna kraška banka - št. 26359

Banca di Cividale - Kmečka banka - št. 404860

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje - št. 700246

Antonveneta (agencija 8 - Ul. Filzi) - št. 12970S

vpisujemo abonma:

- pri blagajni SSG
- pri poverjenikih
- brezplačna tel. št. 800 214 302

SREDA, 10. OKTOBRA 2007

št. 239 (19.022) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945. njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK pa 26. novembra 1943 vvaži Žaloz nad Cerknico, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Goriču pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osovojbenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasužnjeni Evropi.

TRST - UL. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - UL. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - UL. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNIKA PLACANA V GOTOVINI

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

71010
666007
9771124

Primorski dnevnik

Preboj
med ekstra
deviško
elito

DUŠAN UDovič

Življenje gre svojo pot. Med nami je vse manj takšnih, ki se lahko še spominjajo zloglasne zime iz leta 1929, ko je uničevalna pozeba zadala oljkarstvu naših krajev tolkšen udarec, da je izgledal dokončen. Na srečo ni bilo tako, oljkarji so, zlasti v Bregu, vztrajno začenjali znova, tradicija je bila močnejša od narave, ki je z leti postala oljki tudi prijaznejša.

Precej več pa je med nami takšnih, ki nosijo v spominu povojna obdobja velikih razlastitev kmetijskih površin, ki so na Tržaškem enega od žalostnih vrhuncov dosegle z gradnjeno tovarne Velikih motorjev v dolinski občini. Oljkarji tudi takrat niso vrgli puške v koruzo, celo nasprotno: kot da je izgubljeno zemljo treba na vsak način nadomestiti, je zlasti gojenje oljk doživeloval impulz, ki so mu vse bolj stale ob strani občinska uprava in stanovske organizacije. Oljka je uspevala in uspeva danes, tako kot morda še nikoli. Bolj kot drugim govitvenim panogam ji je uspelo pri nas pritegniti mlajšo generacijo, ta pa je odločilno znala poseči po sodobnih prijemih, med katere neizbežno sodi zaščiteni poreklo ekstra deviškega olja. Tako kot tudi marketing in zunanja podoba tega žlahtnega proizvoda, ki je na naših krajeh spričo neznanje količine lahko samo vrhunski. Olja s Tržaškega postajajo zelo iskanlo blago, pravi izzivi za sladokusce in poznavalce, naši oljkarji nizajo uspeh za uspehom. Povsem zasluženo jim je uspel nelahki preboj v elito najboljših.

ITALIJA - Voditelj Nacionalnega zavzeništva opustil Berlusconijevo stališče

Fini: Če se vlada obdrži, bo stekel dialog o reformah

Prodi: Rojstvo Demokratske stranke zgodovinski dogodek za Italijo

TRST - Na sedežu Expo Mittelschool

Vizitka tržaških oljkarjev

Predstavili so prvi katalog vrhunskih olj z zaščitenim porekлом

TRST - V prostorih enogastronomskega središča tržaške trgovinske zbornice so v pondeljek zvečer predstavili spletni in tiskani katalog Ter-

geste DOP Collection 06/07. V publikaciji, ki je namenjena morebitnim kupcem po vsej državi, so zapisani podatki o oljih desetih proizvajalcev

olja iz tržaške pokrajine, ki so od leta na seznamu ekstra deviških olj z zaščitenim porekлом.

Na 8. strani

RIM - »Če bo vladi uspelo ostati na površju, potem nam ne preostane druga, kot da z njo začнемo pogovor o vabilini in drugih reformah.« Tako je povedal voditelj NZ Gianfranco Fini, ki je včeraj govoril na pripravljalnem srečanju za lokalne volitve na Siciliji. Fini se je na tak način oddaljil od voditelja FI Silvia Berlusconija, po mnenju katerega se s sedanjim vladno koalicijo ni mogoče pogovarjati. Medtem tečejo zadnje priprave za nedeljske primarne volitve, s katerimi se bo rodila Demokratska stranka. Ministrski predsednik Romano Prodi je izrazil prepričanje, da bo to »zgodovinsko i dogodek za vso Italijo.«

Na 5. strani

Močnik: Doklada za dvojezičnost diši bolj po tolažilu

Na 2. strani

Možnosti za ponovno ustanovitev Kraške gorske skupnosti

Na 3. strani

Črpalkarji bodo točili le gorivo po polni ceni

Na 6. strani

Goriški župan Romoli obiskal Kulturni center Lojze Bratuž

Na 15. strani

V Pierisu umrl mlad motorist

Na 15. strani

NAPOVED ANGLEŠKE STAVNICE
Tržaški pisatelj Claudio Magris
eden glavnih favoritor
za Nobelovo nagrado za literaturo

TRST - Tržaški pisatelj Claudio Magris je med glavnimi favoritori za Nobelovo nagrado za literaturo, ki jo bodo podeliли jutri. O tem so prepričani pri eni od najbolj pomembnih angleških družb, ki se ukvarjajo s stavnimi, in sicer Ladbrokes. Kotacija Magrisa je 7.00, pred njim je samo ameriški avtor Philip Roth, ki ga kotira 4.50. Magrisu pa sledita Haruki Murakami in Thomas Tranströmer (8.00). Angleška družba že nekaj let dovoljuje tudi stave na ime Nobelovih nagrajecev in njene kotacije so bile že večkrat pravilne. Claudio Magris se je rodil leta

1939 v Trstu in ga imajo za enega največjih sodobnih evropskih pisateljev ter pričevalca srednjeevropske kulture. Med njegovimi najbolj znanimi deli sta »Danubio« (nagrada Bagutta 1986) in »Micromosmi« (nagrada Strega 1997).

Včeraj pa so proglašili letošnja Nobelova nagrajenca za fiziko. Dobitnika sta Francoz Albert Fert in Nemec Peter Grünberg, ki sta nagrado dobila za odkritje velike magnetne upornosti. Gre za revolucionaren postopek prebiranja podatkov na trdih diskih.

Na 24. strani

adriatica.net
CENTRO VIAGGI
ADVENTNI IZLETI IN BOŽIČNI NAKUPI!

IZLET NA DUNAJ! od €135 na osebo

Hotel 3*, 8.12., 2 dni/ 1 noč, bus iz TS/UD
21.12., 3 dni/ 2 noči, bus iz TS/UD

**VODEN
IZLET**

IZLET V INNSBRUCK! od €135 na osebo

Hotel 3*, bus iz TS/UD
8.12., 2 dni/ 1 noč

**VODEN
IZLET**

IZLET V SALZBURG od €125 na osebo

Hotel 3*, bus iz TS/UD
8.12., 2 dni/ 1 noč

**VODEN
IZLET**

**ILIRIKA LAST
MINUTE CENTER**
info@lastminutecenter.it
www.lastminutecenter.it

TRST
Via San Lazzaro 13,
34122 Trst
tel: +39 040 637025,
fax: +39 040 361936

VIDEM
Via Vittorio Veneto 38/B,
33100 Videm
tel: 0039 0432 229270,
fax: 0039 0432 510656

OGLEDALO

Mladi pereč in realen problem

ACE MERMOLJA

V Italiji se vprašanje mladih zavstavlja kot pereč in realen problem. Ko gre za idejna vprašanja in ustvarjalnost ne-nedostavljam generacijske pregrade. Genialni utrinki uspejo v mladih letih, lahko pa tudi v srednjih in poznih. Čeprav to ni pravilo, so nekateri umetniki dosegli vrhunce v zrelih ali poznih letih. To velja tudi za druge panege.

Mladinsko vprašanje pa je v Italiji socialni, kulturni, politični, skratka, človeški problem. V bistvu družba ni naklonjena mladini. Zato pa tudi mladi reagirajo na politične ali kulturne ponudbe z apatijo, včasih z odklonom, z antipolitiko ali pa preprosto s sotobnimi in nedeljskimi omamami.

Objektivno se mladim predstavlja naslednja slika: šola, ki jo obiskujejo, ni kakovostna in ne nudi jamstev. Iskanje kolikor koliko stabilne zaposlitve je dolgotrajno, kar mlade priklenete na izvorno družino tudi preko "normalnosti". Ustvari si lastno družino postaja zahtevno dejanje. Družinska zveza v poznih letih med drugim pomeni imeti otroke krepko po trideseti, kar je že fiziološko problematično. Če za vse ne poskrbijo starši, je pridobitev dostojnega bivališča mučna. Pogostokrat je živiljenki standard mladih povsem odvisen od tega, kar so in imajo starši. K sreči v mladih letih ne misliš na starost. Ko pa toliko razpravljamo o pokojnih, so slednje za mlade povsem abstrakten pojem. Nihče v resnicu ne ve, kaj bo in kaj ga bo čakalo na stara leta. Izračuni pa jasno kažejo, da so imeli in imajo zaposleni od leta 1950 do leta 1990 neprimereno boljše plaće v pokojnine, kot jih bodo imeli njihovi otroci. Očetje požirajo resurse otrok, kar ni le propaganda. Skratka, mladi so po sili razmer potisnjeni v prostor kronične negotovosti, to pa nedovoljno vpliva na njihovo psihološko in družbeno stanje. Družba, ki se stara, odrije lastne otroke na robove in se postavlja v središče dogajanja, ko pa bi bilo normalno, da se starejši umikajo v korist novih generacij. V Italiji jim zapirajo pot, kar pa ni odvisno samo le od vedno višje starostne stopnje prebivalstva. Že v Sloveniji dobiš povsem drugačen vtis, pa je demografska struktura podobna italijanski.

Obrazložimo odklon do mladih z nekaterimi primeri. Italijanski šolski sistem je v globoki krizi, žal pa krize ne gre iskat le v kakovosti pouka, ki je povprečno nizka in malo cenjena. V tem smislu je ponovno uvajanje popravnih izpitov brezplačni aspirin za rakasto tvojstvo. Italijanski šolski sistem je, kar je najhujje, povrhu vsega oddaljen od bistvenega poslanstva šole: uvajati pripravljene ljudi v svet dela, v samostojnost in nenazadnje v prevzem osebnih in družbenih odgovornosti. Dokaz tega je, da se v Italiji šola slabša glede na stopnje. Višje so, slabše je. Osnovna šola je še kar znosna. Nižja srednja šola pa še polni s socialnimi, vedenjskimi in drugimi problemi. Že višja srednja šola postaja parkirišče. Tu bi se morale namreč uveljavljati prve specializacije, ki bi mladim omogočale postati aktivni člani družbe. Vemo, da tako ni. Nato se univerza razpravi v stotine smeri, o katerih sami študenti ne vedo, kam vodijo. Ni čudno, da ostajajo na vrhu lestvice želja družin-fakultete, ki še nudijo ustrezno izobrazbo in ki obenem dovolj jasno zarisujejo nek puklic. Prva na lestvici ostaja medicina, sledijo ji inženirstvo, pravo, ekonomija in še kaj. Fakultete, ki morajo nuditi dočeločno jamstvo, so "ograjene" s sprejemnimi izpitimi. Tam, kjer se pričenja morje brez obale, vstopni izpiti niso potrebeni, saj so tudi izstopi skok v neznano. Izrazito številni so tudi primeri nedokončanih študijev ali pa večnih študentov. Slika je žalostna.

Družba, kjer šola ne igra vlogo vzletišča, ne more biti uspešna. Ni namreč res, da podjetja ne potrebujejo znanja. Ni res, da družba ne potrebuje najrazličnejših, tudi humanističnih, izobražencev. Žal je res, da nihče noče plačati tega znanja in se zato zadovoljuje s povprečnostjo. V različnih delovnih

okoljih, začenši s trgovinami, uradi in bankami, sem se osebno znašel pred osebami, ki preprosto niso obvladale lastnega poklica. Vem pa za več primerov, ko se odpre "mesto", ki potrebuje znanje in inovativnost, a ne najdejo človeka s pravimi rezervami. To pa pomeni tudi izgubljena leta, zapravljene družinske investicije v študiju, frustracije in negotovost. Italijanska družba ne nudi mladim šole, ki bi jo potrebovali. Ne nudi jim resnega izhodišča.

Od sole bi prešel na možnost kolikor toliko stabilne zaposlitve. Menim, da se morajo mladi sprizagniti z delovno mobilnostjo. Družbeni, gospodarski in politični akterji pa bi v imenu mobilnosti ne smeli zapreti mladim vrat. Skrajna mobilnost se konec končev ne izplača. So npr. res cenejše zadruge, kjer so delavci slabo plačani, vendar mora od določenih uslug živeti celotna struktura zadruge? Čemu naj se kronično zasečni delavec potrdi? Ko za razne usluge govorimo z uslužbenec call centrov, smo sploh gotovi, da naša sporočila posredujejo nadrejenim? Čemu čakamo na popravilo telefona mesece? Koliko truda naj vloži v delo dekle, ki ve, da jo bodo čez kak mesec odslovili? Smo prepričani, da so bolnišnice čistje, ker čistoča zaupajo najcenejšim zadrugam? Pa še: so cenejše zadruge, ki čistijo, ali bi vse bolje opravili s stalno zaposlenimi čistilci in čistilkami? Brez motivacije ne moremo pričakovati dobrih uslug. V strukturah, tudi zadržnih, pa je vedno nek "vrh", ki pozira... Je skrajna mobilnost učinkovita, ali pa pomeni le grezničko, kamor meče družba smeti in ljudi? Je koristno uporabljati mlade na robovih življenja in dela? V egoizmu starejših generacij se verjetno izgublja velik družbeni potencial. Osebno zelo dvomim, da gre tu le za stvarne gospodarske računice. Marsikoga zavede pretirana lakota po dobičku v to, da skupščo odganja vse, kar je kakovostno, a stane nekaj več.

Nisem proti mobilnosti, ki postavlja ljudi tja, kjer so potrebni. Nasprotujem mobilnosti, ki pomeni brezperspektivno delo ali pa padanje na nižje ravni. Tudi sistemi, ki otežkočajo pot do stanovanja, ki onemogočajo ustvarjanje družine, ki ne nudijo možnosti dostojnega staranja so proti mladim. Vzemimo primer bank. Bančna "industrija" je tista, ki v Italiji danes najbolje služi. Kaj pravzaprav naredijo bančni zavodi za to, da bi mladim odprli posebne poti do kreditov? Pregledal sem nekaj ponudb, vendar so mnoge le sistem za pridobivanje novih klientov. Banke imajo možnosti prispevati k tveganju, ki ga mladi prevzamejo, ko najamejo kredit (če ga dobijo). Ameriška posojila subprime so bila to, kar sem mislil, finančno omejen pojav. Borze so po poletju ponovno pričele s hojo navzgor. Posledica začasnega borznega padca pa je bila, da so banke, tudi italijanske, pričele biti pozornejše na izdajanje posojil. Z njimi so postajale pozornejše vse finančne družbe, ki posojajo denar. Kdor ima, je tam, kjer je bil pred avgustom. Kdor nima, pride težje do kredita. Je to perspektiva za mlade? Je to vloga najcenejših gospodarskih subjektov v državi? Je to pomoč mladim?

Lahko bi še našteval. O pokojnih raje molčim: smetano so pojedli očetje. Misli pa ni težko strniti. Italija: politična, gospodarska, kulturna, sindikalna, naredi zelo malo, da bi olajšala življenjsko pot lastnih otrok. Poskrbljeno je za mlade industrije, ki so v bistvu sinovi starih, ali pa za rentnike in take, ki se tudi gleda delo lahko naslonijo na družino. Kdor pričenja od nič, ima veliko možnosti, da bo bos hodil po trnu. Ko je finančni minister Padoa Schioppa imenoval mlade "bambočci", se nisem zgražal. Odlični tehnik ne pozna mladih. Ne ve, da je njihova pot drugačna od njegove, ko je lahko iz elitne šole prišel na natečaj Banche d'Italia in ga zmagal. Nato je samo še napredoval. Kje bi bil danes mladenič Padoa Schioppa? Koliko odličnih glav izgublja čas z "delci" v slabo plačanih zadrugah? Koliko potencijalov zapravi italijanska družba?

MNENJA, RUBRIKE

SOLSTVO - Po priznanju dvojezične doklade v pogodbi za šolnike

Za Močnika stvar diši bolj po nekem tolažilu

Odvetnik opozarja, da bi morali biti zneski desetkrat višji

TRST - »Razumem, da država nima veliko denarja, ampak to diši bolj po nekem tolažilu, toliko da malo zadovolji ljudi, kot po pravni porazdelitvi doklade.« Tako se je o priznanju doklade za dvojezičnost za učitelje in neučno osebje šol s slovenskim učnim jezikom, ki jo vsebuje pravkar podpisana nova vesdravna delovna pogodba za šolnike, izrazil odvetnik Peter Močnik. Močnik je namreč do nedavnega zastopal 14 nekdanjih in sedanjih uslužbencov, pripadnikov neučnega osebja Liceja Franceta Prešerna in Trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa iz Trsta, ki so si dvajset let prizadevali za priznanje doklade za dvojezično poslovanje na podlagi določil, ki veljajo za Južno Tirolsko in Dolino Aoste. Naposled jih je maju leta 2001 dal prav najprej Deželno upravno sodišče Furlanije Julijanske krajine, aprila letos pa še Državni svet, potem ko je Pokrajina Trst odstopila od pritožbe. Junija so prejeli čeke v skupnem znesku 137.000 evrov brutto.

Odvetnik je precej kritičen do doklade, ki jo predvideva nova delovna pogodba, saj razsodba DUS določa desetkrat višjo vsto. Naj tu omenimo, da je letna doklada, ki jo vsebuje podpisana delovna pogodba, za osnovnošolske učitelje 312 evrov brutto, za pripadnike neučnega osebja pa 195 evrov brutto, kolikor bi morala po Močnikovem mnenju značiti mesečna, ne pa letna doklada. Slednja, pravi Močnik, je tudi različna glede na kvalifikacijo uslužbenca oz. na službo, ki jo slednji opravlja: »Težavnost dela ni enaka za vse, sluga se v glavnem govorja ustno, medtem ko mora pomočnik v tajništvu tudi pisati dokumente, ravno tako tehnik v laboratoriju. Tretja kvalifikacija je za glavnega tajnika, ki je

po veljavni zakonodaji funkcionar, saj koordinira urad in piše prošnje na razne ustanove. Drugič, razsodba pravi tudi, da je treba ugotoviti ravni poznavanje slovenskega jezika, se pravi da je treba opraviti izpit iz slovenščine, ki je za nekatere samo usten, za druge pa tako v ustni kot v pisni obliki, odvisno od dela, ki ga opravlja.«

Zato je tako splošna doklada, enaka za vse, krivčna za tiste, ki imajo pri tem težavnejše delo in drugačno kvalifikacijo. Poleg tega so iz pogodbe izpadli funkcionarji, torej vodje uprave, takoreč glavni tajniki, kar se mi zdi krivčno, saj so ravno tisti, ki pišejo največ aktov v slovenščini. «Močniku se tudi zdi nerazumljivo, da podeželje tako doklado, potem ko je Državni svet v preteklosti zavrnil štiri zahteve po priznanju doklade za dvojezičnost in to zaradi pomanjkanja pogojev, saj naj bi prosilci ne imeli opravljenega izpita iz slovenščine in kvalifikacije, »zdaj pa ti dajo doklado brez izpita in kvalifikacije.«

Odvetnik dalje ne razume, na osnovi katerega zakona so to doklado utemeljili. Če so jo utemeljili na podlagi omenjene razsodbe DUS, je logika zgredena, saj bi moral v tem primeru biti doklada desetkrat višja. Če pa niso upoštevali razsodbe, so storili krivico tistem uslužbcem, ki so si pravico do doklade izborili na Deželnem upravnem sodišču. Tudi doklada za učitelje ima po Močnikovem mnenju enako logiko kot tista za neučno osebje, pri čemer je treba razložiti, zakaj take doklade nimajo tudi profesorji. »Jaz ne vem, kaj bo jutri reklo Računska sodišča,« nam je dejal Močnik.

Ivan Žerjal

ODPRTA TRIBUNA - Pred nastankom novega političnega subjekta

Demokratska stranka in problem narodne stranke

Razmišljanje o Demokratski stranki in o njenem evropskem profilu je nedvomno zanimiva tema. Zanimivo pa je tudi dejstvo, da se tako pomembnih tem zelo zavzeto lotujejo vidni in manj vidni predstavniki Levih demokratov v teh predvabilnih dneh.

Ne vem, če želijo pokazati svojo veliko odprtost do evropskih vprašanj ali pa enostavno diskvalificirati stranko Slovenske skupnosti. Zadeve ne bi rad poglobil, to pa kar se mi zdi povsem jasno, je dejstvo, da gre za čisto instrumentalna razglabljanja, ki nimajo nobene praktične politične veljave, saj pisci dobro vedo, da danes evropski parlament nima politične moči in da se odločitve o evropski politiki sprejemajo še vedno na nacionalnih ravneh. Prav zaradi tega je problem povezovanja raznih nacionalnih strank na evropski ravni sekundarna zadeva.

Instrumentalno izrabljajo določenih tem pred volitvami je nedvomno ustaljena praksa, po kateri v predvolilnem času res vsi radi posežejo, a še najbolj radi se tega poslužujejo tisti, ki so v velikih političnih težavah. To se danes dogaja s Slovensko komponento Levih demokratov, kateri je povsem jasno, da ob uspešni uveljavitvi Demokratske stranke in ob njeni morebitni federaciji s Slovensko skupnostjo, bi se komu izmed predstavnikov Slovenske komponente Levih demokratov bistveno skrčil politični prostor.

Nič čudnega torej, da se njeni člani aktivno angažirajo pred primarnimi volitvami in skušajo prepričati ljudi, da je lista Slovenci za Moretttona politični non sens in da predstavlja vztrajanje na stalšču samostojnega političnega zastopstva jedro nekega nacionalizma, ki v novi Evropi nima prostora, saj je v prejšnjem stoletju nacionalizem zagrešil toliko hudega.

V političnem prepričevanju vemo vsi, da marsikdo rad pretirava. Zadeve ni treba jemati preveč resno. Zato kar čisto iskreno povem, da me napadi na Slovensko skupnost ne motijo, saj so stvar neke politične rutine, priznam pa, da me zelo motijo uporabljeni argumenti. Če te analiziramo v luči vrednot razuma in napredka, ki jih Levi demokrati tako radi dosledno zagovarjajo, odkrijemo, da so ti argumenti zavajajoči in zelo nevarni.

Začel bi kar s prvim konceptom, ki je sicer stalnica: to je očitek nacionalizma. SSK goji nacionalizem, ki je glavni krivec vsega za prejšnjega stoletja. Na očitek, da je SSK nacionalistična stranka, naj odgovarja stranka kar sama. Sam sem prepričan, da ni tako. To kar me realno moti, pa

je drugi del zgoraj navedene trditve, saj radikalno potvrja zgodovino. Mislim, da kdorkoli, ki vsaj malo pozna zgodovino, dobro ve, da glavni krivci grozot XX. stoletja so predvsem ideologije in z njimi povezani totalitarizmi, ki so se sklicevali takoj na leve kot na desne ideologije. Pri tem se dodam, da je pri desnih totalitarizmih nacionalizem imel pomembno vlogo, a kljub temu ostaja le eden izmed konstitutivnih elementov le tega, saj so drugi pojmi, kot so rasizem, antisemitizem, korporativizem itd. imeli verjetno celo večjo težo. Uporabljati to miselno kategorijo kot neke vrste strašilo je torej skrajno nekorektno, saj gre za očitno priejanje zgodovine, predvsem pa zavestno zamolčevanje odgovornosti levih ideologij v tragedijah XX. stoletja. V bistvu iz politično-populističnih potreb tudi najvišji predstavniki levih demokratov v javnih debatah brez velikih pomislekov opravijo neke vrste politično-zgodovinski revolucionizem, proti kateremu nihče izmed levicarske inteligence ne nastopi. Take neumne teze se torej spreminjajo v pribito resnico, ki jo javno mnenje akritično sprejema. Ne vem, če je to ravno v skladu z argumenti razuma, nedvomno pa je tako delovanje zelo nevarno.

Drugi pojem, ki me v izvajanju predstavnikov Slovenske komponente Levih demokratov zelo moti, pa je njihova ideja o Evropi in njeni identiteti. V številnih javnih posegih vedno znova izpostavljajo model večplastnih identitet, v katerem konec koncem obstaja ena, najvišja identiteta, kateri se morajo vse ostale identitete nekje podrediti. Ta najvišja identiteta je logično evropska identiteta, ki je preprosti, se ne prosvetljeni ljudje ne razumem. Zato zgleda, da je treba ljudi prisiliti, da sprejemajo izbrancem razdoblje evropski identitet. Odstraniti je torej treba vse ovire, ki onemogočajo popolno uresničitev le te, v skrajni sili tudi ukiniti lastno lokalno identiteto.

Muslim, da ne bo to prehuda novica, če te gospode spomnim, da Evropa ni to. Kdorkoli namreč, ki vsaj malce pozna problematiko grajenja Evrope in evropskih inštitucij, dobro ve, da proces združevanja poteka na osnovi principa subsidiarnosti, ki je diametralno nasproten zgoraj omenjenemu miselnemu vzorcu. Če bi gradili Evropo na osnovi in naprej določenih identitet, do katerih so se dokopali le nekateri prosvetljeni ljudje in bi zahtevali, da se tem izzodiščem ostali prilagodijo, tako da se kot nezreli člani družbe od-

povejo ostalim identitetam, bi konec koncev ravnali enako, kot tisti, ki so v imenu dvatisočletne kulture prišli civilizirat manjvredne slovenske barbare. Mislini vzorec je popolnoma isti, samo da danes v izvajanju nekaterih predstavnikov Levih demokratov, namesto dvatisočletne kulture, imamo že v naprej določeno evropsko identiteteto, katere so oni izključni lastniki, mesto manjvrednih barbarov pa prevzema srednjeveško usmerjena etnična stranka, ki podziga nacionalizem in obranja kolesje zgodovine nazaj.

Uporaba takih argumentov v volilni debati se mi zdi res nevarna, saj je dejansko izraz tistega, proti čemu se Evropa bori

KOROŠKA - Ob 87. obletnici plebiscita leta 1920

Sturm in Feldner s skupno knjigo za novo obdobje sožitja

Proslava obletnice plebiscita danes - Predsednika ZSO in Heimatdiensta za »nov razmislek o Koroški«

CELOVEC - Dan pred uradnim proslavljanjem letošnje 87. obletnice plebiscita 10. oktobra 1920 sta včeraj v Celovcu predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm in predsednik (nemškonalacionalnega) koroškega Heimatdiensta Josef Feldner predstavila skupno knjigo z naslovom »Kärnten neu denken« (»Na novo razmisli o Koroški«). Knjiga, mišljena kot impulz za nov dialog in mirno sožitje med manjšino in večino, sicer ni prva tovrstna pobuda v že več desetletjih dolgem konfliktu, je pa bila deležna velikega zanimanja, kar je potrdila navzočnost bližu 150 uglednih osebnosti iz političnega, gospodarskega, kulturnega in tudi cerkvenega življenja Koroške na predstavitvi.

Knjiga je izšla pri celovških založbah Drava in Heyn, njeno jedro pa je objava dialoga med nekdanjima kontrahentoma o vprašanjih sožitja med narodnostima skupnostima na Koroškem - od težkih bremen zgodovine do aktualnih tem, mdr. tudi nerešenega vprašanja dvojezičnih krajevnih tabel. V knjigi objavljeni razgovor je bil posnet maja letos, moderiral pa sta ga znanstvenika za vprašanja mirovne politike Wilfried Graf in Gudrun Kramer. Knjiga posreduje dialog in učni proces dveh glavnih akterjev dolgoletnega konflikta na Koroškem, ki sta - to sta potrdila tudi na predstavitvi - prepričana, da je konstruktiven dialog na Koroškem mogoč; treba ga je samo iskati in udejanjiti v vsakdanjem življenju med večino in manjšino.

Sturm je na predstavitev knjige priznal, da si pred 20 ali tudi 10 leti ne bi mogel predstaviti, da bo izdal skupno knjigo s predsednikom koroškega Heimatdiensta. S sodelovanjem v t.i. konsenzni skupini za dvojezične table pod vodstvom zgodovinarja Stefana Karnerja pa je prišlo do tesnejših stikov s predstavniki t. i. domovinskih organizacij oz. s Feldnerjem. Glede bočnega razvoja sožitja na Koroškem je Sturm menil, da je naloge vseh odgovornih, da vodijo politiko, ki ne pozna porazencev, ampak zmagovalce. Tudi Koroška bi se lahko znašla v takšni situaciji. Z dialogom, ki ga je začel tudi s Feldnerjem, pa se ni oddaljil od lastnih načel, je dejal Sturm in pristavljal, da si morata obe strani prizadevati za oblikovanje nove senzibilnosti, ki bo vodila do mirnega sožitja v deželi.

Feldner je dejal, da s skupno knjigo »ni menjal strani« in da bo kot predsednik Heimatdiensta še naprej angažirano zastopal interes nemško govoreče večine v deželi. Poudaril pa je, da se bo »prav tako boril proti vrhnitvi v čase konfrontacije«. »Stopimo iz sence preteklosti, ki je sicer še vedno prisotna, in ustvarjam skupaj no-

Avtorja skupne knjige "Na novo razmisli o Koroški" Marjan Sturm (desno) in Josef Feldner

vo obdobje aktivnega sporazumevanja in sprave med narodoma,« je dejal Feldner. Glede dvojezičnih krajevnih tabel pa je menil, da »50 ali 70 dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov ne pomeni neke označitve slovenskega ozemlja na Koroškem«.

Že v ponedeljek zvečer sta Sturm in Feldner sodelovali tudi v radijski diskusiji deželnega studia ORF v živo, pri kateri je v glavnem šlo za dvojezične table. Sturm je poudaril, da se še naprej zavzema za ureditve dvojezičnih napisov na osnovi t.i. Karnerjevega parpirja, za deželo Koroško pa si želi »novo, skupno prihodnost«. Feldner je menil, da ni treba več voditi obrambnega boja na Koroškem, »tudi ne duhovnega«.

Predsednik NSKS Matevž Grilc pa je menil, da rešitve, s katero bi soglašal tudi deželni glavar Haider, ne vidi. Zato se NSKS vrača na pravno stališče, kar pomeni, da bo po nadaljnji razsodbah ustavnega sodišča več kot 163 dvojezičnih tabel na južnem Koroškem.

»Ni prihodnosti brez preteklosti,« pa je opozoril koroški zgodovinar Hellwig Valentín. Zavzel se je za korekten prikaz koroške zgodovine brez legend in mitov. Ob naslonitvi na izid plebiscita pred 87 leti v coni A je Valentín opozoril, da nemalokrat ostanejo neomenjeni prav glasovi pripadnikov slovenske manjštine, ki pa so bili odločilni, da je Koroška ostala pri Avstriji in ni bila priključena kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ivan Lukanc

MANJŠINA - Na sobotnem srečanju v Ukrah

Predstavnštvi SSO in NSKS o položaju Slovencev v Italiji in Avstriji

Delegacijski SSO (na lev strani omisija)
in NSKS sata
izmenjali
informacije o
položaju Slovencev
v Italiji in Avstriji

R. B.

DEŽELNI SVET - Stališči Zorzinijeve in Blažinove

Po sklepu komisije stvarne možnosti za ustanovitev KGS

TRST - Pristojna komisija deželnega sveta je včeraj odobrila zakonski predlog, ki odpira pot možnosti ponovne ustanovitve Kraške gorske skupnosti. Zakonski predlog so podprli svetniki leve sredine, z izjemo liste Državljan za predsednika, ki so se vzdržali.

Bela glasovnica občanske liste precej skrbi Bruno Zorzin Sveti (SIK), skrbijo pa jo tudi stališča nekaterih zastopnikov LD, po katerih bi se moral Dežela prilagoditi državnim odločitvam o gorskih skupnostih. Ta stališča zastopnica SIK obžaluje, saj ugotavlja, da sodi ponovna ustanovitev KGS med obvezne illyjeve koalicije.

Zorzinjeva se bo na vseh ravneh zavzemala, da bo deželni svet potrdil sklep komisije, pri čemer se sklicuje tudi na stališča skoraj vseh županov nekdanje KGS, ki so se večkrat jasno opredeli za njen ponovno ustanovitev. Z ukinitvijo KGS s strani desnosredinske deželne vlade so bili so bili močno pri zadeti Kras in Kraševci.

»Ob tem se bodo gotovo pojavile po mnemu Blažine še kritične pripombe o

že veliko napisali. Marsikdo pa je o tem razpravljal, ne da bi poglobil različne kritične aspekte, ki so se pojavili predvsem zaradi deželnega zakona št. 1 o reformi krajevnih avtonomij. O tem vprašanju se je zvrstilo ničkoliko sestankov,« pravi v tiskovnem sporočilu deželna svetnica LD Tamara Blažina. Slovenski deželni predstavniki so se trudili, da bi našli primerne rešitve, ki bi bile kompatibilne z obstoječim zakonodajom in ki bi zadostile potrebam teritorija. Amandmaj, ki jih je deželni odbor pripravil, gredo v to smer. »V tem trenutku lahko izrazim zadovoljstvo, da obstajajo stvarne možnosti za ustanovitev KGS,« pravi Blažina.

»Zavedam se, da nekateri problemi ostajajo še vedno odprtji in zadevajo dvoje vprašanj: po eni strani vsedržavne smernice vključene v finančni zakon, ki težijo k zmanjšanju števila gorskih skupnosti, po drugi strani pa polozaj tistih občin (na Goriškem), ki so se že vključile v Aster.«

Ob tem se bodo gotovo pojavile po mnemu Blažine še kritične pripombe o

Kraškem parku, o vključitvi vzhodnega in zahodnega Krasa itd. Zato misli, da je treba ocenjevati včerajšnji zakonski predlog v njegovi celoti in torej tudi v tistih členih, ki govorijo o finančnih sredstvih za gorata območja, o izdelavi Krajevnega razvojnega načrta itd. »Ta vprašanja moramo obravnavati resno in odgovorno brez predskodov, a tudi brez odvečne demagogije in ideoloških predpostavk. Samo tako bomo prišli do zadovoljivih rešitev za celoten kraški teritorij. Gorska skupnost naj torej ne bo nek mit, ampak je instrument, ki nam bo omogočil smotrno in celovito upravljanje kraškega teritorija, tudi z vidika novih evropskih razsežnosti in novih gospodarskih perspektiv,« piše še v stališču Blažinova.

Za Nacionalno zavezništvo predstavlja ponovna ustanovitev KGS pravi škandal. »Illyjeva koalicija je s tem zadovoljila SIK, kateri so pri srcu le glasovi slovenske manjštine na Krasu,« menita Luca Cirianni in Paolo Ciani. Desnica tudi pri tem vprašanju ne more s svoje kože.

UKVE - V Ukrah sta se v soboto srečali delegaciji Sveta slovenskih organizacij in Narodnega sveta koroških Slovencev, da bi si izmenjali informacije glede trenutnega položaja obeh slovenskih narodnih skupnosti v Italiji in v Avstriji. Srečanje je pripravil SSO, vodil pa ga je predsednik sveta Drago Štoka.

Na začetku je najprej Peter Gerdol poročal o gradnji nove smučarske proge s Sv. Višarjem in duhovno-pastoralni oskrbi Žabnici v poletnem času. V nadaljevanju je Štoka koroškim rojakom orisal trenutni položaj Slovencev v Italiji s posebnim poudarkom na priznanje seznama 32 občin s strani rimske vlade ter z začetkom izvajanja zakona 38/2001, še posebno, kar zadeva vidno dvojezičnost. Čeprav gre za pridobitve, je zakon pokazal svoje šibke točke, ker je zelo odvisen od deželnih in občinskih upraviteljev, dejal Štoka in dodal, da je na začetku šolskega leta prišlo do pomembne pridobitve z odprtjem slovenske nižje srednje šole v Špetru, za kar gredo največje zasluge ravnovrstnem in odločnem staršem. Štoka je še poročal o srečanju med SSO in Italijansko unijo, kar je tudi nov pomemben dogodek, ki odpira nove možnosti za krepitev narodnih skupnosti na našem teritoriju. Napovedal je tudi skupno praznovanje med SSO, SKGZ in Italijansko unijo ob vstopu Slovenije v schengensko območje. Poročanje sta dopolnila Ivo Cotič in Walter Bandelj. Riccardo Ruttar je govoril o položa-

ju v Benečiji, kjer se narodna zavest postopoma veča. Odprtje nižje srednje šole in evropski projekti so pri tem osnovni dejavniki za to rast. Rudi Bartaloš pa je poročal o stanju Slovencov v Kanalski dolini. Na koncu je Štoka še napovedal skupen projekt med SSO, SKGZ in Italijansko unijo glede narodnih skupnosti.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Matevž Grilc je ugotavljal, da je stanje slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Koroškem popolnoma drugačno, saj Avstrija in še posebno dežela Koroška povsem ignorirata mednarodne pogodbe in razsodbe vrhovnega sodišča, ki priznavajo Slovencem osnovne pravice. V ta namen je za koroške Slovence edina pot pravno uveljavljanje njihovih pravic tako na državnih kot na evropskih ravni. Žal je za tako stanje tudi krije šibka politična opozicija, ki ne uspe premagati Haiderjeve vladavine. Na koncu sta obe krovni organizaciji obravnavali še delovanje znotraj SLO-MAK. Udeleženci srečanja so ugotovili, da je vloga te manjšinske koordinacije pomembna predvsem v medsebojnem informirjanju glede stanja vsake posamezne narodne skupnosti v različnih državah in pri zastopanju skupnih interesov do matične Slovenije. Delegaciji sta tudi ugotovili, da so tako srečanja pomembna predvsem z vidika medsebojne informacije in se dogovorili za naslednje srečanje na Koroškem v organizaciji NSKS.

NOVINARJI

Voltive delegatov za kongres FNSI

TRST - Konec novembra se bodo novinarji zbrali na kongresu enotnega sindikata FNSI, konec tega meseca pa bodo volitve deželnih delegatov za kongres. Kot sporoča deželni novinarski sindikat se bosta za poklicne novinarje predstavili dve listi, »Združeni v deželnem sindikatu - Uniti nell'Assostampa« in »Brez nagobčnika - Senza bavaglio«: na prvih so Gianni Martellozzi, Giuseppe Cordioli, Ciro Esposito, Poljanca Dolhar, Igor Devetak, Fulvio Sabo in Claudio Cojutti, na drugih pa samo dva, Willi Ragusin in Michele Scocci; »Združeni« so predstavili tudi listo za sodelavce, na katerih so Roberto Cannalire, Amos D'Antoni in Aleš Waltritsch. Voltivi delegatov za kongres bodo v soboto, 27. in nedeljo, 28. oktobra, in sicer v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu.

POMORSKA POSTAJA - Dvodnevni forum projekta Interreg Portus

Za pristaniški sistem nujni skupni zakonski predpisi

Severni Jadran mora preko sodelovanja pristanišč postati skupno območje

TRST - Sredozemlje je danes srce pomorskega prometa in si glavni delež delijo pristanišča, kot so Gioia Tauru, Genova ali Barcelona. Jadransko morje je v tem smislu le koridor, ki se konča v pristaniščih severnega Jadrana in katera zradi tega tudi raztovarjajo znatno manjšo količino kontejnerjev (1,3 milijona Teu proti 6 do 7 milijonov v pristaniščih v Sredozemljiju). Nujno je torej delovanje v sistemu med severnojadranskimi pristanišči, ki morajo ob medsebojni konkurenčnosti in sodelovanju (t.i.»cooperation») raztovarjati blago, ki je prek Mediterana namenjeno v Evropo. Prestreči klienti, ki se navadno obračajo drugam je po mnenju izvedencev mogoče. Vendar je v tem smislu temeljnega pomena krepitev vsaj tri faktorje, in sicer varstvo plovbe, infrastrukturo in marketing, ki bodo lahko Jadran prelevile iz koridorja v skupno območje.

Podrobno študijo o najnujnejših ukrepnih na tem področju bo ponudil projekt Interreg-Card/Phare Portus, katerega glavni cilj je razvijanje sistema pristanišč srednjega in severnega Jadrana. Pri projektu sodelujejo dežele Furlanija Julijske krajine, Venetu, Emilija-Romagna in Marke, razna ministrstva iz Italije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Črne gore, univerzi v Benetkah in na Reki, Pristaniška oblast iz Bara (Črna gora) ter Srednjeevropska pobuda (Sep). V nadaljnji fazi projekta bo v obdobju 2007-2013 sodelovala tudi Slovenija. V okviru Portusa prirejajo posamezni partnerji več seminarjev in delavnic s ciljem analize možnosti bodočega sodelovanja. Med slednjimi je bil Portus forum, ki sta ga priredila Sep in Sekretariat za 5. koridor pri Sep v ponedeljek in včeraj na Pomorski postaji v Trstu. Dvodnevnega srečanja so se udeležili predstavniki italijanskih in tujih ministrstev (Slovenija je bila prisotna kot opazovalka), glavnih pristanišč na Jadranu in pa zastopniki pomorskih družb.

Ce so prvi dan javno razpravljali o možnostih razvijanja pristaniških infrastrukturnih o.t.i. jadranskih morskih avtocest, o globalnem trgu, o poziciranju Jadranu na tem trgu in sploh o njegovem potencialu, je bil včerajšnji dopoldanski del posvečen trem ločenim delavnicam, ki so potekale za zaprtimi vrati. Prva je bila institucionalne narave in so se je udeležili zastopniki pristojnih ministrstev Italije, Hrvaške, BiH, Črne gore in Slovenije, ki so poglobili vprašanje medvladnega sodelovanja še zlasti v luči krepitve infrastrukture. Na drugi so o možnih razvojnih perspektivah govorili predstavniki pri-

Forum Portus je včeraj potekal v ločenih delavnicah

KROMA

staniških oblasti iz glavnih jadranskih pristanišč, od Ancone in Ravenne do Benet, Kopra, Reke in Bara. Na tretji so lastne predloge podali zastopniki najpomembnejših pomorskih družb, ki delujejo v nekaterih izmed omenjenih pristanišč, medtem ko je forum popoldne sklenil dejelni odbornik za prevoze Lodovico Sonego.

Z raznih srečanj je izšla nuja po skupnem sistemu, za kar pa so seveda potrebeni tudi skupni zakonski predpisi. Za sistemsko delovanje so vsekakor ključna prizadevanja za varstvo plovbe in sploh za varnost pristanišč in potnikov v skladu z evropsko zakonodajo. Dalje je bil podprt na skupni promociji ob vzporedni konkurenčnosti pristanišč (na marke-tinškem področju bo vsako pristanišče ovednotilo lastne značilnosti) in je bil podan npr. predlog po odprtju skupne spletne strani, na kateri bi se predstavljal severni Jadran. Sploh pa mora sodelovanje sloneti na nekaterih poglavitnih skupnih točkah in to velja še zlasti za tržaško in koprsko pristanišče, kot je na to opozoril docent na univerzi Ca' Foscari v Benetkah Stefano Soriani, sicer vodja raziskave projekta Portus o globalnem pomorskem trgu. Med temi so na prvem mestu skupna varnost, okoljska politika, računalniški sistem (glede ladij, tovorov itd.), sodelovanje pri lobiranju in seveda skupna komunikacija.

Aljoša Gašperlin

LETALSKI PROMET - Adria Airways uspešna Do septembra našteli skoraj 900 tisoč potnikov

LJUBLJANA - Slovenski letalski prevoznik Adria Airways je v letošnjih prvi devetih mesecih prepeljal 878.185 potnikov, kar je osem odstotkov več kot v enakem obdobju lani in šest odstotkov nad načrti. Prav tako za osem odstotkov se je povečalo število rednih letov ter za 14 odstotkov število čarterskih letov. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je izboljšala tudi zasedenost kabine, ki v povprečju devetih mesecev znaša 69 odstotkov, so sporočili iz Adrie Airways.

Adria Airways je samo v mesecu septembra prepeljala 127.905 potnikov, kar je 14 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. V septembri je Adria v rednem in čarterskem prometu zabeležila skupaj 2287 letov in s tem opravila za 13 odstotkov več letov kot v enakem obdobju lani. Zasedenost potniške kabine letal je v septembri znašala 72 odstotkov in je za pet odstotkov presegla pričakovani rezultat.

Rezultati izkazujejo dobro poslovanje v letošnjem letu in napovedujejo preseganje načrtovane rasti prometa za letošnje leto. Predsednik uprave Tadej Tufek je

ob tem napovedal, da se bodo še v mesecu decembru lahko približali novi magični meji 1,1 milijona prepeljanih potnikov. Nadpovprečni rasti potniškega prometa nameravajo v družbi prilagoditi tudi poslovno strategijo in plan. Tako nameravajo v naslednjem letu odpreti še nekatere nove linije znotraj EU in okrepliti frekvenco letov v evropska poslovna središča.

Dun&Bradstreet: Slovenija na vrhu regionalne lestvice

LJUBLJANA - Največja bonitetna hiša na svetu Dun&Bradstreet je v oktobrskem poročilu ohranila rating Slovenije pri DB2b. Slovenija je tako še naprej na vrhu regionalne lestvice, rating pa ima še naprej znak za rast, so včeraj sporočili iz partnerske družbe Dun&Bradstreeta, bonitetne hiše I. &B&B je zaradi višje rasti regionalnega BDP, ki je delno posledica uporabe metodologije ESA95, delno pa ugodnih gibanj, popravil navzgor napovedi o rasti BDP, navajajo v bonitetni hiši I. (STA)

SLOVENIJA - Ugotovitve v septembrski številki Gospodarskih gibanj

Inflacija stabilna na visoki ravni

Cene hrane, pijač, gostinskih in nastavitev storitev naraščajo opazno hitreje od povprečja življenjskih stroškov

LJUBLJANA - Dinamika rasti cen se je stabilizirala na visoki ravni. Opazno hitreje od povprečja življenjskih stroškov naraščajo cene hrane, brezalkoholnih in alkoholnih pijač, tobaka ter gostinskih in nastavitev storitev. Pri vseh so medletne stopnje rasti septembra presegale sedem odstotkov, ugotavlja Ekonomske inštitut ljubljanske Pravne fakultete v septembrski številki publikacije Gospodarska gibanja. Dolgoročna dinamika agregatnega povpraševanja je bila sredi leta še naprej krepka. V nesporнем vodstvu so bile investicije, ki so tako v prvem kot v drugem četrletju naraščale po izrednih medletnih stopnjah okoli 26 odstotkov. Nasprotno je tekoče trošenje države za blago in storitev še naprej zelo skromno, v prvih šestih mesecih skupaj je bilo nominalno za 0,7 odstotka nižje kot pred letom dni.

Kot ugotavljajo Gospodarska gibanja, naj bi se v naslednjih treh mesecih prodaja v trgovini še krepila, medtem ko naj bi istočasno povpraševanje po storitv-

vah opazno opešalo. Zanimivo je, da je dinamika pričakovanega povpraševanja povsem obratna dinamiki pričakovanih cen v trgovini oz. storitevih dejavnosti, menijo na inštitutu.

Pričakovanja gospodarstvenikov ne dajejo enoznačnih napovedi o nadaljevanju hitre rasti domačega in izvoznega povpraševanja. V juliju je prišlo do rahle oživitev blagovne menjave in zmanjšanja blagovnega primanjkljaja. Pogoji menjave so se izboljšali, saj so se cene izvoza v povprečju sedmih mesecev zvišale za 1,2 odstotka, cene uvoza pa celo zmanjšale za 1,2 odstotka.

Izvozna in skupna naročila tudi v septembru ostajajo na približno enaki ravni kot pred letom dni. Potem ko so se naročila v predelovalnih dejavnostih oktobra lani povzpela na najvišjo raven v zadnjem obdobju, zdaj nihajo na precej višji ravni kot v primerljivem obdobju pred letom 2006. Ob približno enaki ravni naročil kot septembra lani, ko je proizvodnja predelovalnih dejavnosti hitro

naraščala (z njo pa tudi industrijska proizvodnja), lahko pričakujemo nadaljevanje rasti industrijske proizvodnje tudi na začetku letosnje jeseni, napovedujejo Gospodarska gibanja.

Poslovni optimizem je bil avgusta tako v EU kot na Slovenskem nekoliko višji kot pred letom dni. Kaže, da se bo konjunktura v EU in njen ugoden vpliv na našo gospodarsko rast nadaljevala vsaj še nekaj mesecov, napovedujejo strokovnjaki z Ekonomskoga inštituta pravne fakultete.

Poleti se je nadaljevala hitra rast v gradbeništvu, trgovini, pristaniščem, pomorskom, letalskem in letalskem transportu. Med gospodarskimi panogami sta se julija poslabševali dejavnosti turizma in železniškega transporta.

Julija je število delovno aktivnega prebivalstva nekoliko upadelo, pri čemer se je znižalo tako število zaposlenih kot samozaposlenih. Naraščalo je le število delovno aktivnih v drobnem gospodarstvu. Število registriranih iskalcev zapos-

litve se je julija povečalo, avgusta pa spet upadelo.

Pospošitev plač je povečala razlike med dejavnostmi, še ugotavljajo Gospodarska gibanja. Pri "najpočasnejših" je tako rast več kot pol nižja kot pri "najhitnejših", zato je mogoče pričakovati nove pritiske na povečjanja plač. Zaradi sprememb pri dohodnini je medletna rast neto povprečnih plač še za približno dve odstotni točki višja kot rast brutno plač.

Dolgoročna dinamika javnofinancnih prihodkov ostaja po ocenah Ekonomskoga inštituta pravne fakultete solidna. Pri polnjenju javnofinancne blagajne ostajajo (po hitrosti naraščanja) v vodstvu trošarine. Lanska davčna reforma je letos za desetino zmanjšala fiskalne prihodke do dohodnine.

V juliju se je rast kreditov še malo pospešila, še zlasti gospodarstvu, še ugotavljajo Gospodarska gibanja ter napovedujejo, da je mogoče oktobra in novembra pričakovati večje povečanje obrestnih mer. (STA)

Evropska centralna banka

9. oktobra 2007

valute	evro	
	povprečni tečaj	9.10 8.10
ameriški dolar	1,4037	1,4089
japonski jen	164,54	165,49
kitajski juan	10,5516	10,5755
russki rubel	35,1740	35,2330
danska krona	7,4521	7,4517
britanski funt	0,69185	0,69125
švedska krona	9,1630	9,1665
norveška krona	7,7055	7,6700
češka krona	27,483	27,513
švicarski frank	1,6669	1,6679
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	250,18	249,85
poljski zlot	3,7508	3,7465
kanadski dolar	1,3869	1,3863
avstralski dolar	1,5690	1,5680
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,3538	3,3473
slovaška krona	33,577	33,664
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7049	0,7049
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska krona	85,17	85,77
turška lira	1,6679	1,6711
hrvaška kuna	7,3395	7,3268

Zadružna Kraška banka

9. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,4272	1,3979
britanski funt	0,6998	0,6837
švicarski frank	1,6933	1,6521
japonski jen	169,1250	160,8750
švedska krona	9,3997	8,9502
avstralski dolar	1,6128	1,5447
kanadski dolar	1,4166	1,3627
danska krona	7,5981	7,3118
norveška krona	7,9027	7,5172
madžarski forint	256,0962	243,6037
češka krona	28,2008	26,8251
slovaška krona	34,5056	32,8224
hrvaška kuna	7,5099	7,1436

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

9. oktobra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja

<tbl_r cells="3" ix="4" maxcspan="1" max

POLITIKA - V nedeljo primarne volitve v ustanovne skupščine Demokratske stranke

Prodi: Rojstvo nove stranke zgodovinski dogodek za Italijo

Fini: Če bo vladi uspelo ostati na površju, se moramo z njo pogovarjati o volivni in drugih reformah

RIM - Rojstvo Demokratske stranke bo »zgodovinski dogodek za Italijo«. Tako piše v ničti številki revije nastajajoče stranke ministriški predsednik Romano Prodi, ki upravičeno velja za pravega očeta nove politične tvorbe.

Prodi v svojem zapisu poudarja, da je Demokratska stranka plod 12-letnih prizadevanj, saj je treba njene korenine iskat v oblikovanju levsredinskega volilnega zavezništva Oljke. Šlo je za naporen proces, ki je zabeležil tudi nekaj resnih kriz. Zdaj je vse to mimo. Stranka se bo rodila z nedeljskimi primarnimi volitvami, ki dajejo poročilo, da bo nova formacija predvsem odraz ljudi, in ne toliko sad dogovorov med političnimi vrhovi. »Demokratska stranka je bogastvo vseh italijanskih državljanov. Prepričan sem, da bo v stanju odbiti antipolitikom, ki je ena najhujših nevarnosti, kar jih lahko grozi demokraciji,« je zapisal Prodi.

Kot znano, bodo volitve to nedeljo (14. t. m.). Odvijale se bodo od 7. do 20. ure na več kot 10 tisoč voliščih. Udeležiti se jih bodo smeli najmanj 16 let stari ita-

lijanski državljeni, evropski državljeni s stalnim bivališčem v Italiji in tuji državljeni s dovoljenjem za bivanje v Italiji. Na voliščih se bodo morali predstaviti z veljavnim osebnim dokumentom ter prispevati 1 evro za volilne stroške. Prejeli bodo dve glasovnici, za vsedržavno ustanovno skupščino in za deželno ustanovno skupščino.

Kandidati za voditelja nove stranke so Mario Adinolfi, Rosy Bindi, Piergiorgio Gavronski, Enrico Letta in Walter Veltroni, ob njih pa nastopa na stotine kandidatov za državno in deželne ustanovne skupščine. Zanimivo je vprašanje, kolikšna bo udeležba na volitvah. Javnomenjski raziskovalec Renato Mannheimer je tvegal številko en milijon, Prodi in glavni kandidati pa so izrazili prepričanje, da bo volilevcev še več.

Rojstvo nove stranke bi moralno prispevati k stabilizaciji političnih razmer v Italiji, in to mogoče že na krajši rok. Najbrž v tem smislu je treba tolmačiti nastop, ki ga je včeraj imel voditelj NZ Gianfranco Fini. Govoreč v Catanijski pripravljalnem srečanju za tamkajšnje

Romano Prodi

Gianfranco Fini

lokalne volitve, je dejal, da će bo Prodijevna vlada padla, potem bo treba razpisati predčasne volitve. »A če bo vladi uspelo ostati na površju, potem nam ne preostane drugega, kot da z njo začnemo pogovarjati.«

vor o volilni in drugih reformah, je dejal. Fini se je na tak način oddalil od voditelja FI Silvia Berlusconija, po mnenju katerega se s sedanjo vladno koalicijo ni mogoče pogovarjati.

FINANČNI ZAKON EU kritična do vladnega osnutka

LUXENBOURG - Evropska unija ni navdušena nad osnutkom italijanskega finančnega zakona za leto 2008. Tako je povedal evropski komisar za finance Joaquin Almunia na dvodnevni zasedanju finančnih ministrov povezave, ki se je včeraj zaključilo v Luxembourgu. Almunia je ugotovil, da se bo italijanski deficit prihodnje leto zmanjšal predvidoma za 0,2%, medtem ko je bilo na evropski ravni dogovorjeno, naj bi se po možnosti za 0,5%, zaradi česar bo Italija predvidoma dosegla bilančno izenačenje leta 2011, in ne leta 2010, kot je bilo mišljeno. Sploh bi Italija moralna voditi strogo finančno politiko, saj jo bremenji največji javni dolg v Evropi. Italijanski finančni minister Tommaso Padoa Schioppa pa je na zasedanju branil osnutek finančnega zakona in poudaril, da se Italija drži evropskih smernic. »To je toliko res, da ni nihče od nas zahteval dodatnih ukrepov,« je poudaril.

REFERENDUM O POKOJNINSKI REFORMI - Trenja na levici

Sindikati proti Rizzu

Predstavnik SIK namignil na »goljufije« pri glasovanju, kar so sindikati ostro obsodili

RIM - Po italijanskih tovarnah in na drugih delovnih mestih se bo danes zaključil posvetovalni referendum o pokojninski reformi. Minister za delo Cesare Damiano je včeraj izrazil zadovoljstvo nad »zelo visoko udeležbo na referendumu«, bolj kot njegove pa so odmevale izjave predstavnika Stranke italijanskih komunistov Marcia Rizza o domnevnih »goljufijah« pri glasovanju. Med ponedeljkovo televizijsko oddajo je povedal, da je prejel po elektronski pošti pričevanja upokojencev iz Turina in upokojenke iz Taranta, ki naj bi trikrat glasovala na referendumu v treh različnih krajih.

Sindikalne organizacije CGIL, CISL, UIL so včeraj soglasno zavrnile »taka natolcevanja in vsak poskus, ki bi želel zmanjšati pomen demokratičnega sodelovanja delavcev in upokojencev na referendumu.« Dodale so, da sindikati sproti preverjajo potek glasovanja, in zastavile vprašanje: zakaj predstavnik kakih političnih sil skupa diskreditira ta demokratični izraz delavstva in upokojencev?

Predsednik poslanske zbornice Fausto Bertinotti je izjavil, da »ne ve za kako goljufijo,« in dodal, da bi morali biti »zelo previdni pri uporabi izrazov, kot je goljufija.« Posvetovalni referendum je tudi zanj poseben izraz demokracije. Od izjav Marcia Rizza so se ogradili tudi Zeleni, medtem ko je tajnik Stranke komunistične prenove Franco Giordano ocenil: delegitimirati referendum je huda napaka.

Bolonjski župan Sergio Cofferati na referendumu

EKSPLOZIJA - Tovarna orožja blizu Rima

Težak obračun nesreče, smrtna žrtev in 12 ranjenih

RIM - Šele 35 let star delavec, ki je zapustil ženo in nekaj mesecev starega otroka, ter 12 ranjenih (eden ima opekline po več kot polovici telesa), so tragični obračun silovite eksplozije, ki je pretresla tovarno lahkega orožja Simmel Difesa v kraju Colleferro v bližini Rima. Do eksplozije je prišlo v oddelku, v katerem izdelujejo strelivo. Gasilci in karabinjerji so zavarovali celotno območje ter pričeli z iskanjem vzrokov nesreče. Sindikati Cgil, Cisl in Uil so za danes napovedali štiriurno stavko, predvidena je tudi manifestacija na osrednjem trgu v Colleferru.

Tovarna Simmel je bila ustanovljena leta 1948, leta 1988 jo je kupila grupa Fiat, aprila lani pa družba Chemring Group za 77 milijonov evrov. Trenutno zaposluje 200 delavcev. Že več let je v središču pozornosti mirovnih organizacij, ki jo obtožujejo, da proizvaja tako imenovane »cluster bombs«, torej bombe, ki v srednjem puščajo na stotine manjših eksplozivnih tel. Slednja lahko še dolga leta ogrožajo prebivalstvo.

Policija bo skušala odkriti vzroke silovite eksplozije

POLEMIKE - Prefekt iz Trevisa

Dovolil burko in sprožil odpor

RIM - Odločitev prefekta iz Trevisa, Vittoria Capocellija, je pričakovanju zbudila val polemik. V prejšnjih dneh je namreč dovolil, da ženske nosijo burko, torej pokrivalo, ki zakriva tudi obraz, če to počnejo iz verskih razlogov in če je osebo vedno možno identificirati. Olja na ogenj je prilila tudi ministrica za družino Rosy Bindi, ki je izjavila, da se z odločitvijo strinja.

Odločno se je proti burki postavila ministrica za pravice in enake možnosti Barbara Pollastrini, po njenem mnenju zakrivljanje obraza predstavlja žalitev za dostojanstvo ženske. Mario Borghezio (Severna liga) je kratko pribil: »Če je prefekt takoj všeč burka, naj z njo pokrije svojo soprog...«. Oglastili so se tudi na notranjem ministrstvu. Fabrizio Forquet, glasnik notranjega ministra Giuliana Amata, je spomnil, da so že večkrat javno povedali, da je nošenje burke nesprejemljivo.

**Parisi zaslišan v preiskavi
o osiromašenem uranu**

RIM - Od italijanskih vojakov, ki so v letih 1996-2006 sodelovali v vojaških misijah na tujem, jih je 255 zbolelo za rakom, 37 pa zaradi te bolezni umrl. Tako je povedal obrambni minister Arturo Parisi, ko ga je včeraj zaslišala senatna preiskovalna komisija o osiromašenem uranu. S temi številkami pa se nikakor ne strinja Vojaški observatorij, po oceni katerega naj bi bilo obolenih za rakom najmanj 2500 italijanskih vojakov z izkušnjo na tujem, mrtvih pa 150. »Žal nam je, toda minister s svojimi izjavami ni verodostojen,« je dejal predstavnik observatorija Domenico Leggiero.

Kot znano, po mnenju mnogih naravorstvenikov in zdravnikov naj bi bilo orožje z osiromašenim uranom vzrok za številna rakasta obolenja na območjih, kjer so to orožje uporabljali, zlasti na Balkanu, Afganistanu, Iraku in Libanonu. Proti tej tezi pa je večkrat nastopila zvezda Nato, ki uporablja takšno orožje.

Po oceni sodišča naj bi pedofili ne bili v vrtcu

RIM - Kasacijsko sodišče je včeraj objavilo utemeljitev razsodbe, s katero je minulega 18. septembra potrdilo odredbo, na osnovi katere je bilo pripuščenih na svobodo pet obtožencev spolnega zlorabljanja otrok vrtca Olga Rovere v kraju Rignano Flaminio pri Rimu. Zadeva je svoj čas globoko odjeknila v italijanski javnosti. Po oceni kasacijskega sodišča je dokazno gradivo proti peterici obtožencev povsem nezadostno in krhko. Izkazalo naj bi se, da so nekateri otroci pričevali proti obtožencem pod pritiskom svojih staršev. Kasacijski sodniki ne izključujejo, da je do spolnih zlorab prišlo, opozarjajo pa, da bi se lahko dogodile zunaj vrtca.

Rop ponovno terjal človeško življenje

CAGLIARI - Na rop so se pripravili, kot da bi šli v vojno: nadeli so si zaščitne jopiče in se opremili s smrtonosnim orozjem. Vdrli so v poštni urad v turističnem kraju Pula, 30 km od Cagliarija, uslužbenci so jim moral izročiti denar. Nedaleč pa so jih že čakali karabinjerji, ki so prejeli anonimno opozorilo, da se nekaj pripravlja. Prišlo je do strelnjanja, eden od roparjev je brez življenja obležal na asfaltu, ostali trije so pobegnili, v roku je bil ranjen tudi eden od agentov. Karabinjerji so enega od roparjev kmalu prijeli, ostala dva sta skušala ustaviti dostavno vozilo, pri čemer sta šoferja ustrelila v glavo, v bolnišnici se je včeraj boril s smrtno. Kmalu zatem so agenti prijeli še tretjega roparja, četrти je vdrl in neko hišo in tri ure držal kot talce domače, napisled pa se je predal.

ANSA

BENCIN - Protest zveze upraviteljev bencinskih črpalk Figisc - Confcommercio

Tri dni bodo na črpalkah točili gorivo po polni ceni

Protest se bo nadaljeval vključno do petka - Deželno gorivo ni konkurenčno slovenskim cenam

Črpalkarji se nikakor nočejo vdati in se spriznjazniti z ukinitvijo neobdavčenega bencina (v tržaški in goriški pokrajini ter v 25 obmejnih občinah v videmski pokrajini), ki jo predvideva finančni zakon za leto 2008 oziroma evropska direktiva št. 96 iz leta 2003, kljub temu da bo država kompenzirala finančno izgubo in deželi FJK zagotovila 140 milijonov letno. Da bi širšo javnost seznanili s hudi posledicami, ki jih ta ukrep predvideva za črpalkarje in za stranke same, so se namreč odločili za interno obliko protesta: od včerajnjega dne, točneje od 22. ure, vse do petka, 12. oktobra, do 22. ure, bodo na črpalkah točili samo gorivo po polni ceni. Kot je zapisano v tiskovnem sporočilu tržaške zveze upraviteljev bencinskih črpalk Figisc - Confcommercio, gre za nekakšno generalko situacije, s katero se bodo morali v kratkem sočati vsi vozniki.

Na oranžnih plakatih, ki so razobešeni na številnih bencinskih servisih v tržaški pokrajini in opozarjajo na protest črpalkarjev, je med drugim zapisano, da bo v Trstu spet tako kot pred dvajsetimi leti, če bo s 1. januarjem 2008 ukinitve obveljala. Črpalkarji se načašajo na masivno romanje onstran meje za nabavo goriva po bolj ugodni ceni, kar bo po njihovem mnenju prav gotovo oskodovalo takoj njih kot tudi krajevno trgovsko tkivo. V opomin je na plakatu objavljena tudi fotografija, ki prikazuje kolone vozil z italijanskimi evidenčnimi tablicami pri bencinski črpalki v nekdanji Jugoslaviji... Kot je včeraj marsikateri izmed vprašanih črpalkarjev potarnal, ni deželnih bencin konkurenčen s slovenskimi cennimi: liter neosvinčenega bencina stane v deželi od 1,07 do 1,09 evra, v Sloveniji pa okrog 0,99 centov evra. »Tistih osem centov razlike pa v današnjem ekonomskem kriznem stanju ne gre zanemarjati,« je komentiral upravitelj bencinskega servisa pri Božjem polju. »Da je vsak cent pravzaprav živiljenjskega pomena za vsakogar, dokazuje že samo dejstvo, da smo ob koncu leta, ko rezerve neobdavčenega bencina navadno pojenario, priča celo 40% padcu prodaje goriva,« je še dodal.

Na nekakšno staticnost pa je opozoril predsednik podjetja Adria Energy, ki je lastnik bencinskega servisa OMW na Proseku, Marino Košuta. Pri protestu bodo kot člani zveze Figisc sodelovali tudi oni, vendar z dolčenimi pomisli, saj je v času, ki ga zaznamuje vstop Slovenije v Evropsko unijo in tamkajšnja uvedba evra, ter seveda decembarska Schengenska širitev, ki bo konkretno odpr-

Na bencinskih črpalkah bodo do 22. ure v petek točili gorivo samo po polni ceni

KROMA

vila meje, smiselnogledati naprej. »Obmejno javno mnenje je že ob koncu lanskega leta dojelo, da se izteka obdobje bencina po znižani ceni. Očitno so si politiki in upravitelji prizadevali in tudi uspeli ohraniti to ugodnost še za celo tekoče leto. Reakcije na našem področju so sicer razumljive, vendar pred odločitvami Evropske unije moramo objektivno ugotoviti, kateri izhod je možen. V tem smislu smatram, da bi uskladitev cene deželnega goriva s ceno, ki velja v sosednji Sloveniji, morala prispevati k normalnemu razvoju prodaje goriva na tem prostoru, ki ne bo več obmejen.«

Protest bo vsekakor poslednji poskus za dodatno podaljšanje ugodnosti. »Pravzaprav želimo z njimi opozoriti Deželo in Trgovinsko zbornico, naj ukrepata in naj se zavzamesta za voznike, ki bodo morali letno potrošiti približno 1.200 evrov več za nakup goriva, in pa za nas, ki bomo primorani odslovit maršikaterega delavca, saj bo dela in denarja vse manj,« je pojasnil tudi upravitelj bencinskega servisa na Opčinah in potarnal, da se bodo že spet Tržačani huđovali nad njimi, češ da jih vlečejo za nos... (sas)

5. KORIDOR - Srečanja na deželi

Nabrežina: novi postopki za železnico

Deželna uprava in državne železnice razmišljajo o nekaterih spremembah pri načrtovanju nove hitre železnice med Ronkami in Trstom, za kar bo potreben nov načrt za vpliv železnice na okolje. To so predstavniki Dežele in železnic povestali delegaciji Občine Devin-Nabrežina, ki jo je vodil župan Giorgio Ret. Na sestanku so se tudi sporazumeli, da se bo deželnih odbornik Lodovico Sonego v kratkem udeležil srečanja z nabrežinskimi upravitelji, da jim podrobno predstavi novosti v zvezi s hitro železnicu. V bistvu gre za precej spremenjeni na-

črt v primerjavi s tistem, o katerem je bila pred tremi leti seznanjena Občina Devin-Nabrežina.

Svetnika leve sredine v nabrežinskem občinskem svetu Massimo Veronese in Lorenzu Corigliano v tiskovni izjavi izražata zadovoljstvo nad potekom srečanja na deželni upravi. »Soglasno odobreno stališče, ki smo ga predložili v nabrežinskem občinskem svetu je končno obrodilo sadove. To pomeni, da bo lahko Občina v odnosu do Dežele res uveljavila vlogo zaščitnika javnih interesov,« menita Veronese in Corigliano.

ZDRAVSTVO - Predstavitev predstinoči na sedežu Grmade

Nabrežina, Zgonik in Repentabor načrtujejo v Mavhinjah center za Alzheimerjeve bolnike

Zastopniki občinskih uprav Devina-Nabrežine, Zgonika in Repentabra so v Mavhinjah predstavili načrt za center za Alzheimerjeve bolnike, ki ga nameravajo odpreti prav v tej vasi nabrežinske občine. Župan Giorgio Ret in odbornica Daniela Pallotta (Nabrežina), Nadja Debenjak (Zgonik) in Nives Guštin (Repentabor) so pobudo ocenili kot načrt zdravstvene, socialne in tudi civilizacijske razsežnosti, saj je Alzheimerova bolezen tudi družbeni pojavi oziroma problem, ki poleg bolnikov močno prizadene tudi njihove družine.

Za lokacijo centra predlagajo nekdanjo policijsko vojašnico v Mavhinjah, ki je že več let zapuščena, kar pomeni, da stavba nujno potrebuje celovito prenovo in adaptacijo. Vprašanje je, če bo celotna stavba (350 kv. metrov površine na dveh nadstropjih) služila temu namenu ali pa bodo njen del morda izkoristili za druge dejavnosti.

Center za Alzheimerjeve bolnike bo po sedanjih ocenah stal 1,2 milijona evrov, ki jih bo v glavnem krila deželna uprava, k pobudi, ki jo bodo upravljal tri občine, pa bo finančno pristopila tudi lokalna zdravstvena ustanova. Do izraza bo prišlo torej sodelovanja različnih lokalnih uprav, kar je tudi hvalevredna zadeva.

Na ponedeljkovem srečanju na sedežu društva Grmada je bilo izpostavljeno, da bo struktura nudila bolnikom te hude bolezni predvsem dnevno pomoč in oskrbo. Pomoč bodo nudili tudi sorodnikom bolnikov, ki jih pristojne institucije prevečkrat pustijo same z boleznjijo, čeprav se v zadnjem času stvari premikajo na boljše.

Uprave Zgonika, Repentabra in Devina-Nabrežine plodno sodelujejo predvsem na področju zdravstva in sociale, medtem ko sta sosednji kraški občini že zdavnaj združili moči tudi na področju komunalnih servisov.

Predstavniki treh občin na ponedeljkovem srečanju v Mavhinjah

KROMA

NABREŽINA

Bo SSK brez sedeža?

EDVIN FORČIČ

KROMA

»Prve dni oktobra smo na sedežu Ssk v Nabrežini št.103 prejeli priporočeno pismo, kjer nas odgovorni za premoženje in občinsko posest v Občini Devin-Nabrežina obvešča, da bodo v roku 30 dni sprožili postopek prisilne izselitve iz našega sedeža, če ne bomo sklenili z občino najeminske pogodbe.

Pogodbo za naš sedež smo mi sklenili z nabrežinskimi jusom, ki je pravni lastnik poslopja na trgu v Nabrežini,« piše v tiskovnem sporočilu tajnik devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti Edvin Forčič.

»Sprašujemo se, kako je mogče, da se je Retova uprava odločila za zgoraj navedeni postopek izselitve? Nabrežinski župan je v volilni kampaniji stalno zagovarjal pravice jusov ali srenj na vsem teritoriju naše občine. Na koncu prejšnje mandatne dobe smo kot opozicija, skupaj z Retovo večino, ki je to sprejela kot lastno pobudo, izglasovali smernice za uresničitev transakcij med občino in jusari. Je šlo samo za predvolilne obljube, torej je takratni in današnji župan, skupaj s svojo večino, imel samo ljudi za norca?«

Zaradi takega ukrepanja smo seveda zelo zaskrbljeni, meni še Forčič, če bo župan Ret držal besedo in nadaljeval delo, ki mu ga narekujejo sprejete smernice, kakor tudi lastne obljube. »Vsi se zavedamo, kako važno je za prebivalce naših vasi in teritorija da pridejo jusrji čimprej do lastnega premoženja in da lahko tako ovrednotijo nepremičnine, ki jih občina večkrat ne zna ali tudi ne more optimalno upravljati.«

»Sami jusrji, ki so v tožbi z Občino, nas obveščajo, da se te tožbe nemoteno nadaljujejo, z napovedanimi zasliševanji prič, ki bi morale potrditi, da je jusras last v resnici občinska.« Slovenska skupnost bo po tajnikovih besedah ostala zvesta v borbi za dokončno ureditev tega vprašanja, z dejstvi, kot je tranzakcija z boljunko srenjo, ki jo je kot prva sklenila dolinska županija Fulvia Premolin, ter s stodostnim angažiranjem in s spodbujanjem, skupaj z jusrji in s celotno koalicijo leve sredine, da se uresniči sklep, ki ga je nekoliko, a ne bistveno spremenjenega, osvojila tudi Retova večina. Ta večina in župan mislita sedaj to tudi nadaljevati, se na koncu svojega sporočila sprašuje Forčič.

Razstave v Ribiškem naselju

V Ribiškem naselju so v teh dneh na ogled tri zanimive razstave. V knjižnici razstava o delfinih, na sedežu športnega društva S. Marco o zgodovini naselja, kjer si je mogoče ogledati tudi razstavo o zgodovini človeka, ki je živel ob izlivu Timave.

DOLINSKA OBČINA - Pobuda občinske uprave

Srečanja o upravljanju rezervata Doline Glinščice

Pretekli teden srečanje z občani na Gornjem koncu, danes v Prebenegu

Pretekli teden je v koči Premuda na Gornjem Koncu pri Boljuncu potekalo drugo od šestih srečanj z občani, ki jih prireja Občina Dolina za spodbujanje sodelovanje občanov pri dejavnostih vezanih z upravljanjem naravnega rezervata Doline Glinščice. Srečanje je bilo namenjeno le občanom Botača, Boljuncu in Gornjega Konca, ker se bodo občani ostalih vasi in zaselkov udeležili nadaljnji srečanji v prihodnjih dneh.

Občinska odbornica Laura Stravisi je pojasnila, da »je cilj srečanja bila predstavitev pobud, ki jih namerava občina izvesti za upravljanje deželnega naravnega rezervata Doline Glinščice, ob tem pa namerava tudi spodbuditi vsi skupine občanov, ki so povabljeni na srečanja, naj določijo enega ali več zastopnikov, ki bodo predstavljali posamezne skupine in omogočili stalno ažuriranje v zvezi z vsemi dejavnostmi.«

Podobno kot se je zgodilo na prvem srečanju v Dolini, so občani izkoristili priložnost in izrazili svoja mnenja, poleg tega pa so tudi podčrtali pomem nekaterih tem, ki niso neposredno vezane z upravljanjem rezervata. Zastavljena so bila številna vprašanja, o vseh teh temah bo potekala razprava v sklopu procesa krajevne Agende 21.

Nekateri prisotni so izrazili pripravljenost sprejeti vlogo zastopnikov in so posredovali občinskim predstavnikom svoja imena. To je še dodatni dokaz, da so sestanki po vseh bistvenega pomena za skupno upravljanje rezervata Doline Glinščice.

Danes ob 19.30 bo potekalo v Srenjski hiši v Prebenegu tretje srečanje. Namenjeno je občanom Žavelj, Mačkoli, Križpoto, Frankovca, Monta in Prebenega.

V torek, 16. oktobra, bo ob 19.30 četrto srečanje, in sicer v gostilni Mario v Dragi, namenjeno pa je občanom Drage, Gročane, Peska in Jezera;

V torek, 23. oktobra, bo, vedno ob 19.30 srečanje v Srenjski hiši v Borštu. Namenjeno je prebivalcem od Hrvatov, iz Loga, Zabreča, Boršta in Ricmanj.

Zadnje srečanje z občani o upravljanju naravnega rezervata Doline Glinščice bo v četrtek, 25. oktobra, in sicer na sedežu Kulturnega društva Fran Venturini v Centru Antonia Ukmajer-Mira pri Domu. Na tem srečanju bo dolinska občinska uprava slišala za mnenja prebivalcev od Domja, iz Lakeniča, s Krmenke, in iz Pulj.

Pogled na Dolino Glinščice

POLITIKA - Priprave na primarne volitve

Demokratska stranka: jutri srečanji v Zgoniku in na Opčinah

Kampanja za nedeljske primarne volitve za novo Demokratsko stranko se počasi izteka. Kandidati imajo še štiri dni časa, da prepričajo volilke in volilce. Prvič, da se notranjih volitev sploh udeležijo in drugič, da izberejo lista in kandidate, ki so jim bližji.

V kavarni S. Marco v Ul. Battisti bo drevi ob 19. uri tekla beseda o vlogi in mestu kulture v novi stranki. Srečanje prirejajo kandidati, ki za državnega tajnika nove stranke podpirajo Walterja Veltronija, za deželnega tajnika pa Bruna Zvecha. Govorili bodo Fabio Omero, Laura Fa-

mulari, Nocola Chichitti, Eloisa Cignatta in Narcisa Machei, soočenje bo vodil odvetnik Francesco Billotta.

Stranka Slovenske skupnosti vabi člane in somišljenike na srečanje, ki bo jutri ob 18. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah. To bo srečanje kandidatov in podpornikov liste "Slovenci za Morettoma", ki za tajnika FJK predlaga Gianfranca Morettoma. Na openski pobudi bo navzoč tudi vladni podtajnik Ettore Rosato.

O rojevanju Demokratske stranke in o nedeljskih primarnih volitvah bo jutri ob 19. uri govor tudi v Zgoniku in sicer v sejni dvorani ŠK

Kras. Navzoči bodo vladni podtajnik Miloš Budin, deželna svetnica Levih demokratov Tamara Blažina ter ostali kandidati, ki podpirajo Walterja Veltronija za državnega tajnika nowe stranke. Veltroni bo danes popoldne v Pordenonu in v Vidmu, jutri pa bo v Pordenonu govoril Enrico Letta, ki se tudi poteguje za mesto državnega vodjo Demokratske stranke.

Odbor za Enzo Barazzo (kandidat za deželnega tajnika) bo danes med 16.30 in 19. uro v Ul. delle Torri v Trstu delil gradivo za nedeljske volitve.

POLITIKA - Tudi pri nas napori za oživitev PSI

Poskus za enotnost socialistov

Nova stranka naj bi nastopala na deželnih volitvah - Ostre kritike na račun Demokratske stranke

Stari in novi socialisti načrtujejo ustanovitev prenovljene PSI
KROMA

Socialisti iz leve sredine načrtujejo ustanovitev nove PSI, ki naj bi so-delovala na spomladanskih deželnih volitvah. Stvar sicer ne bo ravno enostavna, tudi zato, ker so se socialisti po razkroju PSI razpršili na razne politične vetrove. Nekateri so s SDI pristali v levi sredini, drugi z novo PSI pa so skočili na Berlusconijev voz.

Na včerajšnji predstavitvi ustanovnega postopka za oživitev PSI je vsekakor prevladoval zmerni optimizem, da bo nova stranka res lahko kdaj zaživila. Alessandro Dario (SDI) je izrazil zadovoljstvo, da je zanimanje za novo socialistično stranko pokazal tudi Gavino Angius, nekdanji vodja senatorjev Levih demokratov. Dario je nastajajočo Demokratsko stranko označil kot stranko brez vsakršne identitete.

Alessandro Perelli (nova PSI) je navedel, da bo združena socialistična stranka gotovo nastopila na deželnih volitvah 2008. Ni pojasnil v kateri koaliciji, rekel je le, da se bo borila za avtonomijo Furlanije in za tržaško mestno občino.

ŽELEZARNA

Illy osporava zadnjim podatkom

O najnovejših podatkih glede onesnaževanja, ki ga povzroča škedenjska železarna in ki so botrovali napovedi tržaškega župana Dipiazza, da bo obrat zaprl, če bodo tudi meritve za september pokazale prekomerno prisotnost prašnih delcev PM10 in kancerogenega benzopirena, je včeraj spregovoril še deželni predsednik Riccardo Illy, in sicer z dokaj presenetljivo izjavo, ki jo je dal TV postaji Telequattro. Izhajalo naj bi, je dejal Illy, da so nekatere meritve o onesnažujočih substancah naredili, vendar niso sledili metodologiji, ki jo predpisuje zakon. Po Illyjevem mnenju naj bi torej zaključki nekoliko preuranjeni. V prihodnjih dneh, je še pristavljal, bodo na razpolago dokončni podatki in tudi tisti, ki so bili zbrani v skladu z zakonom, in šele tedaj »bomo lahko sprejeli, v prvi vrsti občinska uprava, ob podpori dežele, zdravstvenega podjetja in agencije Arpa, dokončen sklep.«

Dokler ne bodo torej znani dokončni podatki, se bo negotovost nadaljevala. Župan Dipiazza je namreč včeraj dejal, da ima v rokah pismo, s katerim ga je glavni direktor zdravstvenega podjetja seznanil s prekomernim onesnaževanjem, ki ga povzroča železarna, in če Illy meni, da podatki niso bili pravilno zbrani, mora to dokazati. Napovedal je, da bo po podatkih o septembetu sklical vse zainteresirane strani in tedaj bodo odločili, kaj in kako. Deželni odbornik za okolje Gianfranco Moreton pa je že za četrtrek sklical sestanek z zainteresiranimi strankami, tako da bi primer razjasnil.

SINDIKATI Referendum: sedeži odprtí še danes

Zadovoljiv priliv volilcev na sedeže in zelo dobra udeležba na skupščinah na Tržaškem sta osnovni značilnosti poteka referenduma za podporo sporazumu glede pokojnin, trga dela in mladih, ki so ga priredili sindikati Cgil, Cisl in Uil. Referendum poteka seveda na državnih ravnih in bodo sedeži odprtih še danes. Pokrajinski sindikati Cgil, Cisl in Uil zato pozivajo upokojence, odvisne uslužbence oz. delavce, prekerne delavce in brezposelne v tržaški pokrajini, da se še danes udeležijo referendumu in da po možnosti podprejo podpisani sporazum. Doseženi sporazum zadeva na Tržaškem približno 20 tisoč ljudi. Glasovanje o sporazumu je tajno in obenem preprosto: dovolj je izročiti dokument in potrdilo o delovnem razmerju, o brezposelnosti oz. o upokojitvi. Referendum poteka na posebnih voliščih na sedežih sindikatov in v podjetjih z več kot 15 uslužbencimi. Na Tržaškem je mogoče glasovati še danes od 9. do 14. ure na sedežih Cgil (v Trstu - Ul. Pondares št. 8, pri Domju - Ul. Rosandra št. 58, v Miljah - Ul. Mazzini št. 3 in v Nabrežini - Trg S. Rocco št. 103), na sedežih Cisl (v Trstu - Trg Dalmazia št. 1, pri Domju - Stara istrska ulica) in na sedežih Uil (v Trstu - Ul. Polonio št. 5, pri Domju, Ul. Rosandra št. 189), na voljo pa so tudi sedeži sindikatov upokojencev v posameznih občinah.

EXPO MITTELSCHOOL - Tergeste DOP Collection 06/07

Priznanje in obenem spodbuda tržaškim oljkarjem

Predstavili katalog olj, ki se lahko od lani ponašajo z nazivom »zaščiteno poreklo« (DOP)

Levo olja, desno pa oljkarji na poneljkovi predstavitvi kataloga

KROMA

Kdor želi spoznati oljkarje, ki so la ni vpisali svoja olja v seznam nazivov zaščitenega porekla (DOP), se lahko od slej poslužuje spletnega ali tiskanega kataloga »Tergeste DOP Collection 06/07«, katerega so predstavili v ponedeljek v prostorih vinsko-gastronomiskega zbirališča Expo Mittelschool v Trstu. Katalog je sad skupnega dela Pripravljalnega odbora za ovrednotenje tržaškega ekstra deviškega oljnega olja in Zadružne kraške banke, ki je pristopila v vlogi glavnega pokrovitelja.

Publikacijo, ki je namenjena m o rebitnim kupcem po vsej Italiji, sestavljajo dvojezični teksti v italijanščini in angleščini. Ob uvodnih mislih pisatelja Luigija Caricata je slika dolinske »oljkarške lepotice« Eve Slavec. Naslednje strani so posvečene posameznim oljkarjem: nad krajšim besedilom, ki opisuje zgodovino domače proizvodnje, je družinska slika. Posebno pomemben je

zemljevid z lokalizacijo terenov, kjer rastejo oljke, nato so še slika steklenic olja, grafični prikaz organoleptične analize olja in strokovni opis okusa. Pripravljenci so Agricola di Trieste (Domjo), Fior Rosso (Prebeneg), Rado Kocjančič (Kroglice), Robert Ota (Boljunc), Parovel (Mačkolje), Poljana (Boršt), Scheriani (Milje), Nedda Schiozzi (Ricmanje), Starec (Boljunc) in Stevo Zahar (Boršt). Publikacija je na ogled na spletni strani www.tergestedop.it.

Predstavitev večer je povezovala Rossana Bettini Illy, svoje zadovoljstvo pa je izrazila zlasti predsednica odbora oljkarjev Elena Parovel, ki je poudarila, da je skupno nastopanje pogumna in prava izbira. »Trenutno smo le kapljica v morju italijanske proizvodnje, a z druževanjem (in s sodelovanjem z banko) lahko veliko dosežemo« je dejala in pojasnila, da se je s katalogom projekt komaj začel. Promocija se bo nadaljevala

tri leta, že decembra pa naj bi opremili zaboček z različnimi stekleničkami olja: zaenkrat bo zaboček samo 60, spomladji pa naj bi desetkratno okrepljeni ponudbo. Podpredsednik ZKB Adriano Kovačič je podčrtil, da je banka po tradiciji pozorna na svoj teritorij in zato tudi sodelujejo pri pobudi. Svoj pozdrav sta prinesla tudi zastopnik tržaške Trgovinske zbornice in podpredsednik pokrajinske uprave Walter Godina. Rossana Bettini je med predstavitev povabila pred mikrofon Aleksija Mahniča, ki je bil s svojim oljem (Poljana) deležen častne pohvale na sejmu Olio capitale. »Začel sem brez večjih pričakovanj, zato je vse to zame lepa pravljica« je dejal Mahnič.

Publikacijo je učinkovito opremil arhitekt, grafik in oljkar Pavel Starec. Pravcati »factotum« nam je razložil, da je bilo doslej natisnjeno 2.500 kopij kataloga, poslali pa jih bodo v restavraci-

je, vinoteke in druge gostinske obrate po Italiji. Dodal je, da širša promocija ni enostavna: sredstva ni na pretek, ekstradeviško olje pa je vsako leto podvrženo strogim pregledom, tako da si morajo oljkarji z lastnim trudom prislužiti vpis med elito. Lani je preboj uspel desetim proizvajalcem, izidi letosnjih analiz pa bodo znani spomladji.

Tržaški, ali bolje brežanski oljkarji so se pred časom zavedali, da je za male stvarnosti, kot je njihova, složno nastopanje edina pot, ki vodi do marketinškega dozorevanja in posledično do uspešnega poslovanja tudi zunaj lastne pokrajine. Na tej poti, ki je vedno podrejena uspešnemu prestajanju izpita za vpis v seznam DOP, skupaj gradijo svojo prihodnost, s promocijo domačega proizvoda pa nedvomno koristijo tudi teritoriju samemu, saj postaja le-ta razpoznaven v krogih številnih ljubiteljev olja vzdolž Apeninskega polotoka. (af)

BARCOLANA 2007 - Jutri uradni začetek spremnih prireditve jadralne prireditve

Na Nabrežju glasba, vino, sejem

Ob morju in na bližnjih trgih 12 tisoč kvadratnih metrov stojnic - Zvezč koncerti krajevnih glasbenikov in gostov

Devetintrideseto izvedbo Barcolane bodo ta konec tedna popestile številne spremne pobude, ki so bolj ali manj povezane s športnim oziroma jadralnim svetom. Od jutri do nedelje, 14. oktobra, bo težko reči, da se v Trstu nič ne dogaja. Med spremnimi pobudami prednjacija: Alpe Adria Vodafone Barcolana Festival, ki se bo začel v četrtek in se zaključil v soboto, Barcolana Doc v petek in Sailing Show, ki bo trajal od jutri do nedelje. Manjkal ne bo raznolike glasbe, raznovrstne prodajne ponudbe in kulinaričnih dobrobit. Organizatorji pričakujejo, da se bo letosnje Barcolane udeležilo nad 20 tisoč jadralcev in okrog 250 tisoč obiskovalcev.

Pester program spremnih pobud, ki bodo potekale ob Barcolani, se uradno začne jutri ob 15. uri. Takrat bodo odprli stojnice devete izvedbe Sailing Showa. Stojnice, ki bodo postavljene vzdolž Nabrežja, na Velikem in Borzem trgu, na Rusem mostu in vzdolž Kanala, bodo zasedale kar 12 tisoč kvadratnih metrov površine in bodo nudile ne le najrazličnejše športne oziroma jadralne artikle, temveč tudi druge vrste dobrin, od oblačil do spominkov in raznoliko kulinarično ponudbo. Med drugimi bo prisotna tudi stojnica z operaterji združenja Emergency, navzoči pa bodo tudi predstavniki jadralnih šol in združenj, zastopniki italijan-

skih ladjedelnic ter gasilci, ki bodo razstavljali različno pomorsko reševalno opremo. Na Velikem trgu, začasno preimenovanem v Vas Barcolana (Villaggio Barcolana), bo delovala tudi Info točka. Na trgu ob Kanalu bodo na razpolago tudi radijsko voden miniatura plovila, izdelana po kalupu plovil, ki sodelujejo na jadralskem tekmovanju America's cup. Urnik Jadralnega sejma je sledenje: jutri, 11. oktobra, od 15. ure do polnoči, v petek 12. in soboto 13. oktobra od 10. ure do polnoči, v nedeljo pa od 9. ure do 23. ure.

Za večerno razbremenitev bo poskrbelo več lokalnih in italijanskih glasbenikov, ki bodo nastopili v okviru Vodafone Barcolana Festivala. Jutri ob 20. uri bodo ozračje popestili Giuliano Palma & the Bluebeaters, kvintet Gipsy Remade, Magratea in tržaška skupina Pow-Lean and East Bay, ki zastopa glasbeno vrsto imenovano psyche-delicious-ticrock.

Za petek je predviden še bogatejši program. Poleg omenjenega jadralnega sejma in glasbenega festivala bo v samem središču mesta, in sicer na Borzem trgu in kasneje tudi v gledališču Miela, potekala pobuda Barcolana Doc, ki vključuje predstavitve, vodene degustacije (za katere bo poskrbelo združenje italijanskih someljejev AIS - Associazione Italiana Sommeliers), in prodajo različnih krajevnih ter tujih vin. Ob 18. uri bo v gledališču Miela na ogled razstava posvečena potovanju jadralcev in pomorskih poveljnikov (tudi tržaških), ki so dosegli Rt Horn. Konferenci bo sledilo predvajanje dokumentarnega filma Around Cape Horn. Petkov glasbeni program pa predvideva najprej hip hop glasbo, za katero bo poskrbel Gianni Shadai, sledil bo nastop italijanskega reperja Mondo Marcio in dj Fish, znanega predstavnika elektronske scene. Večer se bo zaključil z notami milanskega benda Casino Royale.

V soboto bodo poslušalci najprej uživali ob poslušanju ska glasbe tržaške skupine Makako Jump, sledil bo nastop predstavnice italijanske pop glasbe L'Aure ter dveh rockovskih bendov, in sicer skupine The Styles in znane skupine Negrita. Poslovilni glasbeni večer je predviden v soboto, kot običajno na Velikem trgu. Jadralni sejem pa, kot že omenjeno, bo trajal do nedelje zvezč. Koncerte si je mogoče ogledati brezplačno. Okrog 20. ure bodo nastopale predskupine, ob 21. uri pa bodo na oder stopili osrednji gostje posameznih večerov. Več o Glasbenem festivalu na spletni strani: www.barcolana.it/2007/eventi/barcolana_festival.asp.

Jasmina Strekelj

Nocoj v Bazovici
predstavitev publikacije
Pravica do imena in priimka

V Bazovskem domu v Bazovici se bo nočoj ob 20.30 odvijala druga javna predstavitev najnovejše publikacije na področju uveljavljanja slovenskega jezika z naslovom Pravica do imena in priimka, ki jo prireja SKGZ v sodelovanju s kulturnim društvom Lipa iz Bazovice. Brošuro je uredila absolventka na pravnem fakultetu v Trstu Marjetica Možina, ki bo knjigo predstavila skupaj z deželnim tajnikom SKGZ Igorjem Gabrovcem. Naslednja predstavitev bo jutri popoldne ob 18. uri v Narodnem domu v Trstu. Tržaško mestno predstavitev skupaj prirejajo SKGZ, ZSKD, Narodna in študijska knjižnica in Krut.

V petek Dan srca v dolinski občini

Združenje Cuore amico ONLUS iz Milj prireja v petek, 12. oktobra, pod pokroviteljstvom občine Dolina Dan srca. Prireditev bo potekala na županstvu občine Dolina, kot je v navadi že nekaj let. Obisk občanov je v preteklih letih pokazal, kako pozitivno sprejemajo to pobudo. Dan srca se bo začel ob 8. uri in se bo zaključil ob 12.30. Predvideva krvne izvode, merjenje krvnega pritiska, merjenje ogljikovega monoksida v pljučnih kadilcev (CO), indeks telesne teže (BMI) in razdeljevanje informativnega gradiva; vse to v okviru preprečevanja bolezni srca in ožilja.

Nepravilne krvne vrednosti, predvsem količina holesterola, trigliceridov in HDL, prekomerna teža, visok pritisk, cigaretne dim, kvarno vplivajo na delovanje srca. To je sporočilo Dnevov srca, ki jih organizacija Cuore amico prireja v upanju, da bi pomagala ljudem, z upanjem da bodo spremenili svoj način življenja.

Zato se zahvaljuje občini Dolina in njeni županji Fulviji Premolin, ki ji je z veliko občutljivostjo do svojih občanov, nudila primeren prostor – eno od dvoran na županstvu – v katerem bodo njeni člani lahko opravili svoje delo.

Sv. Jakob, zaprta izpostava

Tržaška občina obvešča, da bo občinska izpostava v Ul. Caprin pri Sv. Jakobu zaprta vse do ponedeljka, 15. oktobra. Dokumente, za katere so prosilci zaprosili na tej izpostavi pred zaprtjem, bodo lahko dvignili v izpostavi v Ul. Giotto 2 od ponedeljka do petka ob 8.30 do 12. ure in ob torkih in četrtekih od 14. ure do 16.30.

BARCOLANA Vrsta omejitev v prometu

Tržaška občina je ob letosnji Barcolani izdala več omejivnih prometnih predpisov. Od 16. ure jutri do 2. ure zjutraj, v ponedeljek, 15. oktobra, bo prepovedano parkirati vozila na Malem trgu. Od 8. ure danes do nedelje, 14. oktobra, opolnoči bo prepovedano parkiranje na Nabrežju Gulli, in sicer na območju nekdanjega bazena Bruno Bianchi. Do polnoči v torek, 16. oktobra pa je prepovedano parkiranje na Ponterošu na območju ob poslopju Banca nazionale del lavoro.

Na dan Barcolane, v nedeljo, 14. oktobra, bo od 8. do 14. ure (oziroma do konca regate) bodo uvedli enosmerno cesto po Furlanski cesti od svetilnika do Prosek. Pomeni, da bo promet po Furlanski cesti v smeri od Prosek proti mestu prepovedan.

DSI - Ponedeljkov večer

Odkrivanje rojstnega kraja svetega Hieronima

Temu vprašanju se je posvetil Rafko Valenčič s knjigo *Sv. Hieronim - Mož s Krasa*

V Društvu slovenskih izobražencev so v ponedeljek predstavili knjigo prof. Rafka Valenčiča, ki je pred kratkim izšla pri založbi Družina, posvečena pa je liku svetega Hieronima, ki je bil prvi prevajalec Svetega pisma iz hebrejsčine, aramejsčine in stare grščine v latinščino. Avtorja in knjige Sveti Hieronim - Mož s Krasa je predstavil prof. Rajko Bratož, ki na Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani poučuje zgodovino starega veka. Knjiga je vsebinsko in oblikovno zelo bogata, saj poleg teorij vsebuje tudi slikovno gradivo.

Določitev lege rojstnega kraja sv. Hieronima je zelo zapleteno vprašanje. Sam Hieronim je v enem od svojih spisov zapisal, da se je rodil v kraju Stridon, na meji med tedanjima rimske province Dalmacijo in Panonijo. Kraj so v pozni antiki opustošili Goti. Zato je nastalo več domnev o Hieronimovem rojstnem kraju, ki jih je avtor knjige dobro predstavil. Mednje spadajo medimurska, istrska in dalmatinska. Prvi dve se nista dolgo obdržali, tretja pa je obveljala vse do tedaj, dokler ni prišlo do odkritja, da temelji na falzificiranem napisu.

Bližja slovenskemu ozemlju je liburnska domneva, ki jo je osnoval in utemeljil hrvaški raziskovalec Mate Sučić. Rojstni kraj sv. Hieronima je postavil v zaledje mesta Reke oziroma Kvarnera. Trdil je, da so imena krajev Šapjane, Žejane in Mune pravzaprav skovana na antičnih topinomih.

Valenčičeva kraška domneva je geografsko zelo blizu liburnskega Matjaža Suiča, saj je pomaknjena le slabih trideset kilometrov severne. Virov, ki bi omogočali določitev točne lege Hieronimovega rojstnega kraja, danes ne poznamo. Legitim pa je seveda vsak trud. Valenčič je pri oblikovanju svoje domneve uporabil korekten in kritičen pristop, zato je njegovo delo hvalevredno, je zaključil Bratož.

Sam avtor knjige je povedal, da ga je vprašanje določitve rojstnega kraja sv. Hieronima zanimalo že v študentskih letih. Suičeva liburnska domneva ga je ka temu še dodatno spodbudila. V njej je videl nekaj pomanjkljivosti, denimo te, da se je ta domneva ustavila na slovensko-hrvaški meji. V potrditev svoje teorije o kraškem izvoru sv. Hieronima je Valenčič navedel cel kup zelo starih cerkva, ki so na območju Nanosa posvečene temu svetniku. Hieronim je bil zelo navezan na središči Aquileia in Emona, zato je bil njegov rojstni kraj verjetno nekje vmes.

Primož Sturman

Na ponedeljkovem večeru so predstavili knjigo prof. Rafka Valenčiča

KROMA

RAI - Slovenski program

Danes radijski poklon ob dvojnem Casadeievem jubileju

Glasbena družina Casadei praznuje letos dvojni jubilej: Raoul Casadei, kralj »liscio« glasbe, je pretekla 15. avgusta slavil svoj 70. življenjski jubilej, njegov orkester pa je že začel praznovanja ob prihajajoči 80. obletnici delovanja. Tale dvojni pomembni jubilej so želeli obeležiti tudi v oddaji Radia Trst A Iz domače zakladnice, ki se z narodnozabavno in tradicionalno glasbo iz različnih srednjeevropskih področij uspešno ukvarja že drugo sezono zaporedoma. Voditelj oddaje Aleksi Jercog bo danes in v naslednjih treh sredah ob 13.20 (to je po opoldanskih radijskih poročilih) gostil kralja italijanske narodnozabavne glasbe, Raoula Casadeia, in njegovega sina Mirka Casadeia, ki je po odstopu očeta s scene postal vodja družinskega orkestra. S svojima nadvise prestižnimi gostoma bo Aleksi Jercog prehodil osemdesetletno pot or-

kestra Casadei, ki se lahko ponaša z oznako najdlje delajočega italijanskega ansambla. Orkester Casadei je namreč daljnega leta 1928 ustanovil Raoulov stric, violinist Secondo Casadei, ki ga v svoji domovini imajo za »Straussa iz Romagne«. Pomembnost glasbene družine Casadei pa bi za italijanski liscio lahko primerjali tudi Avsenikovemu pojalu na področju slovenske narodnozabavne glasbe. V teku štirih, nadvse pestrih oddaj na valovih Radia Trst A bodo poslušalci lahko torej neposredno iz besed dveh prijaznih in razpoložljivih glasbenikov, kakršna sta Raoul in Mirko Casadei, izvedeli marsikaj o dolgi in plodni zgodovini orkestra Casadei, o njegovem udejstvovanju, koncertih, najrazličnejših pobudah, obenem pa prisluhnili številnim zanimivostim in glasbenim uspešnicam tega ansambla. (A.J.)

ZOBOZDRAVNIKI Brezplačni pregledi

K pobudi državnega združenja zobozdravnikov, da ob »meseču zobne preventije« opravijo brezplačne pregledne, je v naši deželi pristopilo 315 zobozdravnikov, in sicer 84 v tržaški pokrajini, 26 v goriški, 58 v pordenonski in 147 v videmski. Za rezervacijo pregledov so aktivirali zeleno številko 800 600 110 ter spletno stran www.mentadent.it.

Ustavili ladjo

Osebje pristaniškega poveljstva je ustavilo tovorno ladjo »Birol N«, ki pluje pod gruzijsko zastavo, potem ko so ugotovili, da protipožarna naprave sploh ne delujejo. Ladja je bila ustavljena zaradi popravil, osebje pristaniškega poveljstva pa se je odločilo za temeljitejši pregled in ugotovilo hude pomanjkljivosti. Letos so zaradi problemov glede varnosti v tržaškem pristanišču ustavili že 13 ladij.

UNIVERZA - Jutri na sedežu leposlovne in filozofske fakultete

Predstavitev slovenistike

Možnosti študija bodo orisali ob 16. uri v predavalnici F v pritličju na Dvoru Campo Marzio 10

Pred kratkim (5. oktobra) se je zaključilo vpisovanje na razne tečaje v okviru fakulteti Univerze v Trstu, vendar je vpis študentov še vedno mogoč, marsikdo pa tuši še ni povsem dokončno oblikoval svojega študijskega programa. Morda se bo kdaj dokončno odločil, potem ko se bo udeležil predstavitev študija slovenistike na tržaški univerzi v okviru njene leposlovne in filozofske fakultete. Predstavitev bo jutri ob 16. uri na sedežu fakultete na Dvoru Campo Marzio 10 v predavalnici F v pritličju. Ob tej priložnosti boda zainteresirani spoznali tudi učni kader, ki se letos predstavlja v znamenju novosti. Na mesto dosedanje pogodbene profesorice slovenskega jezika dr. Majde Kaučič Baša prihaja namreč nov pogodbeni profesor, Novogoričan mlajše generacije dr. Matej Šekli, drugače preučevalec zahodnoslovenskih narečij (v tem okviru je raziskoval govore v Kanalski dolini, Reziji in Benečiji). Drugače je predstojnik stolice še vedno dr. Miran Košuta, lektorja pa dr. Ljudmila Cvetek Rusiš in dr. Zoltan Jan.

Po reformi študija v skladu z bolonjsko deklaracijo je na leposlovni in filozofski fakulteti mogoče slovenski jezik in književnost vpisovati na več študijskih smereh. Tako je v okviru dodiplomske študijske smeri za sodobne tujje jezike in kulturo (Lingue e culture straniere moderne) mogoče slovenščino izbrati kot diplomski predmet (tri leta študija), poleg tega pa tudi kot drugi ali tretji jezik. V okviru dodiplomske študijske smeri za literaturo (Lettere) je predvidena tudi usmeritev slovenistika, ki je namenjena poglobljemu študiju slovenskega jezika in književnosti (tri leta študija s slovenistično diplomsko nalogo). V okviru te študijske smeri je mogoče slovenščino vpisovati tudi kot drugi ali tretji predmet v različnih študijskih usmeritvah.

Dalje je slovenščino kot prvi, drugi ali tretji jezik mogoče študirati tudi v okviru dodiplomske študijske smeri za medkulturne vede in tehnike (Scienze e Tecniche dell'Interculturalità), kot enega izmed obveznih jezikov pa jo je mogoče vpisovati še v okviru kakršnekoli študijske usmeritve (celo kot diplomski predmet) tudi v okviru 23. razreda dodiplomske študijske smeri.

ri za vede in tehnologije likovnih umetnosti, glasbe, uprizoritvenih umetnosti in mode (Classe 23 - Classe delle lauree in scienze e tecnologie delle arti figurative, della musica, dello spettacolo e della moda).

Za posamezne izpiske je predvidenih od tri do 18 kreditnih točk letno, kar je odvisno od programa, ki si ga izbere študent.

Slovenščino je poleg tega na tržaški univerzi mogoče študirati tudi na Izpopolnjevalni šoli za poučevanje na srednjih in višjih srednjih šolah (Scuola di specializzazione per l'insegnamento nella scuola secondaria) in v okviru tega programa vpisati slovenščino tudi na leposlovni in filozofski fakulteti. Tudi v tem primeru je za posamezne izpiske predvidenih od tri do 18 kreditnih točk letno, kar je odvisno od programa, ki si ga izbere študent.

Študentje lahko svoje znanje jezika izpopolnijo tudi na poletnem Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture na Univerzi v Ljubljani (lektorat razpolaga s štipendijami za brezplačno udeležbo) in v okviru mednarodnega sodelovanja z bližnjimi univerzami v Republiki Sloveniji.

Glavni svet Kmečke zveze

Kmečka zveza vabi člane na sejo glavnega sveta, ki bo jutri ob 20. uri v razstavni dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah, s sledenim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zveze, 2. Kmetijska varianta regulacijskega načrta občine Devin - Nabrežina, 3. Pobude KZ v zvezi s hudo omejevalnimi naravovarstvenimi in urbanističnimi ukrepi Deželne uprave na Kraškem ozemlju, 4. Pristopitev zveze k pobudam Konfederacije kmetov CIA za zbiranje podpisov za javno peticijo za poenostavljenje birokratskih postopkov v kmetijstvu ter za vsedržavni posvet Prosti genetsko spremenjenih organizmov, 5. Pobude KZ ob prazniku sv. Martina na Proseku in v Miljah, 6. Organizacijska vprašanja, 7. Razno.

Šole: objava novih področnih in ravnateljskih lestvic

Vršilec dolžnosti pokrajinskega šolskega ravnatelja v Trstu Giuseppe Grieco je odredil ponovno objavo področnih in ravnateljskih lestvic za prvi pas za otroške vrtece ter osnovne, nižje in višje srednje šole. To je Grieco sklenil tudi na podlagi ugotovitve, da so nedavno objavljene lestvice vsebovale nemalo neskladnosti, zato česar je pokrajinski šolski urad od ministristva za šolstvo zahteval, naj lestvice na novo predela. Nove lestvice bodo objavljene na oglašnih deskah posameznih šol jutri, 11. oktobra, pri čemer bo za njihovo objavo zadolžen vsak ravnatelj, ki bo v lestvico tudi ročno vnesel popravke na podlagi odloka pokrajinskega šolskega urada z dne 21. avgusta letos, pa tudi na podlagi kasnejših odločitev ravnateljev nekaterih šol.

Krožek Lumiere vabi

Z drugim delom programa za leto 2007 se nadaljuje aktivnost škedenjskega kinematografskega krožka Lumiere v prostorih KD Ivan Grbec v Škedenjski ulici št. 124. Danes bodo ob 20. uri predvajali film Giannija Amelija La stella che non c'è (Neostopeča zvezda) - Italija-Francija-Svica, 2006. Vstop z izkaznico FICC za leto 2007, veljavno do 31.12.2007. Ob vhodu je brošura o filmu, po projekciji sledi debata.

Prijava odlagališča azbesta

Naravovarstvena organizacija Greenaction Transnational je v zvezi z odlagališčem v bližini Obrtne cone Zgonik, kjer je po njenih trditvah prisoten tudi azbest, obvestila oddelek karabinjerjev iz Vidma NOE, ki se ukvarja z varstvom okolja, ter zdravstveno podjetje. Pri tem se naravovarstvenik združenje Pokrajine Trst, ki je neposredno pristojna in ki je nedavno tega po njihovih besedah izrazila namen, da poseže s ciljem omejiti pojav nedovoljenih odlagališč azbesta na Krasu.

Moral sta zapustiti poslopje

Med pregledom raznih začušenih poslopij, v katerih pa se marsikdo skrivajo zadržuje, je policija v kompenzatorju na Trgu Città di Santos odkrila 37-letnega italijanskega državljanina. Oba sta že velikokrat imela opravka s pravico, tokrat pa jima niso očitali kakšnega novega prekrška, le povabili so ju, naj poslopje zapustita, tudi zaradi lastne varnosti. Agenti so se obrnili tudi do družbe Silos, ki je lastnica kompenzatorja, češ da bi morala poskrbeti, da nihče ne vdira v stavbo. Kestura je družbo tudi povabila, naj uvede varnostno službo, tako da bi preprečila nadaljnje vdore in s tem tudi morebitne nesreče, do katerih lahko pride v dotrajanih poslopijih.

VELENJE - Mladi gledališčni iz Brega na Pikinem festivalu

Pikastih osemnajst

Mladinska gledališčka skupina se je predstavila s Piko Nogavičko v režiji Bože Hrvatič

»Mar veste, zakaj se Pika imenuje Pika?«, »je uvodnimi besedami prisrčna napovedovalka nagovorila mlado občinstvo v dvorani: »Ker ima pike in je pikasta!« Navihana devetletna rdečela deklica pegastega obraza se je po poletnem premoru spet vrnila na odruške deske. Tokrat se je podala v Velenje na največji otroški festival v Sloveniji, ki vsako leto privablja v svojo sredo številne odruške ansamble in osnovnošolske obiskovalce iz vse Slovenije. V četrtek, 20. septembra letos, se je mladinska gledališčka skupina iz Brega, ki deluje v okviru društva KD Slovenc iz Boršta in Zabrežca, odpeljala v spremstvu svojih najožjih sodelavcev, kostumist Ester in Dajane, zvočnih tehnikov Petra in Erika, mamic, očkov in babic, na omenjeni prireditvi. Pod skrbnimi in pozrtvovalnimi mentorstvom režiserke gospe Bože Hrvatič in koreografine Klare Vodopivec je nastopila s svojo otroško glasbeno veseloigro Piko Nogavička v izredno lepi gledališki dvorani velenjske glasbene šole. Organizatorji manifestacije so nastopajoče toplo sprejeli. Predstava je bila na sporednu v jutranjih urah v dveh izmenah. Z nastopoma so bili prav vsi zadovoljni, igralci in publika, saj je mala »špasna deklica« pritegnila in razvedrila vse prisotne v dvorani. Pikine vragolije in potegavščine so spodbudile navzoče občinstvo, da aktivno sodeluje pri uprizoritvi in na koncu nagradi nastopajoče z dolgim ploskanjem. Za mlade igralce je bilo to pravo zadoščenje, ki je še dodatno kronalo zelo uspešno mi-

nulo sezono (naj omenimo le troje našrad, ki jih je Pika Nogavička odnesla na mavhinjskem gledališkem tekmovanju: za najboljšo režijo, za najboljšo interpretacijo vloge protagonista, za najboljšo izvirno glasbo in si obenem prislužila televizijsko snemanje).

Po »uradnem« jutranjem delu je obisk v Velenju potekal v bolj sproščenem in zabavnem vzdudušju. Prireditev - Pikin Festival, ki je letos potekal od 16. do 22. septembra - ni zaobjemala namreč le gledaliških predstav, ki so se zvršale na več prizoriščih, pač pa je ponujala razvijano paletto vzporednih pobud in otroških ustvarjalnih delavnic. Namešcene so bile v velikih belih šotorih in jih je bilo letos nad sto. Naj omenimo le nekatere: Pikina igralni-

ca, Pikina lepotilnica, Pikasti računalniki, Pika poje in igra, Pikaste lutke, Pikast nakit, Pikast labirint, Pikasti vodenčni ulitki in še in še. Rdeča nit vsega dogajanja je bila praznična številka osemnajst, vzeta iz samega naslova festivala - Pikastih osemnajst - nanašajoč se na zaporedno število izvedb in obenem na polnoletnost hudošne juvanke, ki se še vedno ni znebila otroške iskrene vedrine, tiste vedrine, ki je vseskozi zaznamovala tudi vso mlado dramsko skupino. V preživetem dnevu, polnem dobre volje in nasmeha, so se obiskovalci iz Brega vrnili polni nepozabnih utrinkov in odnesli lepe spomine, nova doživetja in dragocene izkušnje ter svežega in novega zagona za bodoče načrte. (Ks)

Včeraj danes

Danes, SREDA, 10. oktobra 2007

DANIJEL

Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 18.29 - Dolžina dneva 11.15. Luna vzide ob 6.25 in zatone ob 17.56.

Jutri, ČETRTEK, 11. oktobra 2007

MILAN

VREMENIČERJ OB 12. URI: temperatura zraka 18,6 stopinje C, zračni tlak 10121 mb ustaljen, veter 42 km na uro vzhodnik severo-vzhodnik, burja, vlačga 54-odstotna, nebo jasno, morje razgiban, temperatura morja 19,6 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. oktobra 2007

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Oširek Piave 2 (040 361655), Ul. Felluga 46 (040 390280), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Općine - Prosečka ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Oširek Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Milje - Lungomare Venezia 3. Općine - Prosečka ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Bernini 4 (040 309114).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - 21.30 »Le vite degli altri», 16.30, 19.00

»Io non sono qui«.

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Michael Clayton«.

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Espiazione«.

CINECITY - 16.00, 20.00 »I Simpson - Il film«; 17.55, 22.00 »Planet terror«; 19.40 »Il buio nell'anima«; 16.10, 18.10, 20.05, 22.05 »Un'impresa da Dio«; 16.30, 22.00 »Hairspray«; 16.20, 18.15, 20.10, 22.05 »Rush hour: missione Parigi«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.05 »Cemento armato«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Surf's up: i re delle onde«; 16.30, 19.40, 22.00 »Michael Clayton«.

EXCELSIOR - 16.30, 18.20, 21.00 »In questo mondo libero...«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.00, 20.00, 21.30 »Soffio«.

FELLINI - 18.45, 20.30, 22.15 »La ragazza del lago«; 17.00 »Shrek terzο«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.40, 18.30, 20.25, 22.20 »Cemento armato«.

GIOTTO MULTISALA 2 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Hairspray«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.00, 21.20 »Gasilca pred oltarjem«; 17.50 »Zvezdni prah«; 21.40 »Planet terror«; 19.20 »Nekaj dni in septembri«; 20.30 »Super hudo«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.30, 20.30, 22.15 »I Simpson - Il film«; Dvorana 2: 16.30, 18.30, 22.15 »Surf's up - I re delle onde«, 20.30 »28 settimane dopo«; 22.15 »Grindhouse - Planet terror«; Dvorana 3: 20.15 »Il buio dell'anima«; 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Un'impresa da Dio«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 22.15 »Rush hour missione Parigi«.

SUPER - Film prepovedan mladim pod 18.letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.00, 22.10 »Micheal Clayton«; Dvorana 2: 17.45 »Hairspray - Grasso è bello?«; 20.10, 22.15 »La ragazza del lago«; Dvorana 3: 17.30 »I Simpson - Il film«; 20.00, 22.00 »Cemento armato«; Dvorana 4: 17.40, 20.00, 22.00 »Un'impresa da Dio«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.00 »Le ragioni dell'aragosta«.

Čestitke

Pevci MoPZ Breg čestitajo pevcu Miru Kalcu in ženi Lijani ob rojstvu vnuka ALJAŠA. Mnogo zdravja in veselja!

Izleti

SPDT NA BURNJAK- SPDT prireja v nedeljo, 21. oktobra 2007, izlet na »Praznik kostanja v Burnjak«, v Gorenji Tarbi, Srednje (Tribil Supiore, Stregna), tradicionalna prireditev Nadiških Dolin. Predviden je pohod v organizaciji Planinske družine Benečije, ogled razstav in sejma kostanja. Ker je izlet avtobusni naj se člani in prijatelji čimprej prijavijo na tel. št.: 040-220155 (Ljubo) ali 040-217655 (Vojka).

IZLET NA BURNJAK: Kmečka zveza

prireja v nedeljo, 21. oktobra izlet na praznik kostanja BURNJAK v Gorenji Tarbij, ki spada med tradicionalne prireditve Nadiških dolin,

kjer se četrteto leto zapored srečujejo slovenski kmetje iz treh dežel: Koroške, Slovenije in FJK.

V programu je predviden ogled Stare gorenje, ogled razstav in sejma kostanja in obrti, sv. maša in procesija, koncert moškega oktetja »Odmivi« iz Saleža in ogled mesta Čedad. Cena izleta, ki vključuje potovanje z avtobusom in kosilo, je 30,00 evrov.

Odchod avtobusa iz Boljuncu ob 7.30 po tradicionalnih poteh: Bavorje, Općine, Sesljan.

TRADICIONALNI IZLET OLJKARJEV,

ki ga organizira Tržaška Kmetijska Zadruga, se bo odvijal v dneh 22., 23. in 24. oktobra in vas bo peljal na ogled Istre in bližnje Dalmacije.

Poleg oljčnih nasadov in oljarni si boste lahko ogledali Brijone, Opatijo in Otok Krk. Če ste zainteresirani, poklicite na tel. št. 040/8990103 Laura ali 040/8990108 Roberta.

Mali oglasi

VRSTU, v bližini Slovenskega stalnega gledališča, prodam komfortno stanovanje v dveh etažah, po zelo ugodni ceni, možnost odkupa parkirnega mesta. Za informacije v večernih urah na tel. št.: 040-229343 ali na 00386-41905947.

PODGETJE GUŠTIN VW AUDI

Obrtna cona "Zgonik" zaposli resnega in sposobnega mehanika in resnega vajenca. Tel. 040-225343

PODGETJE V KOPRU išče osebje od 25 do 50 let za lažje uradniško delo. Polovični delovni čas in možnost redne zaposlitve. Resno zainteresirani in motivirani naj klicejo na tel. 00386-5-6641074 (od 13. do 19. ure).

PRIZNANO PODGETJE NA PODROČJU VARNOSTI ISČE dinamične prodajalce/ke, tudi pluri-mandatarne, za širjenje prodajne mreže v Italiji in Sloveniji. Izredno visoke provizije. Tel. 335-6780455.

V OBRTNI CONI "ZGONIK" damem v najem prostor, ca 150-200 kv.m, prvo nadstropje. Tel. 348-2812360

DAJEM V NAJEM novo dvosobno stanovanje z garažo v Sežani. Poklicete lahko v večernih urah na tel. št.: 328-9699156.

GOSPA nudi oskrbo starejšim osebam. Tel. 328-3617053.

ISČEM zazidljiv teren za enostanovanjsko hišo v Barkovljah, Furlanski cesti na Kontovelu s pogledom na morje ali na novo zgrajeno hišo v istih conah. Tel. 040-662023.

KMETIJA Komar iz Loga prodaja extra-deviško oljčno olje in sveža košča jajca. Tel. 040-380749.

LESTVE vseh vrst za delo in dom, aluminijaste, lesene, prodam po ugodni ceni. Nekatere tudi po polovični ceni. Tel. 050-54390 ali 348-2801144.

POBIRAM oljke. Tel. 347-0466075 ali 335-5268055.

PRODAM prvi originalen načrt za električno napeljavo od Saleža do Gabrovce iz leta 1913, z vsemi akti, v katerih so pogodbe in razlastitve posameznih lastnikov z imeni in hišnimi privedki. Tel. 338-5313529.

PRODAM suha drva. Tel. na št.: 339-7456210.

PRODAM lepo, svetlo in popolnoma obnovljeno dvosobno stanovanje na mirni ulici v bližini Ljudskega vrta. Tel. 335-6002920.

V GORICI dajem v najem prostor, 50 kv. metrov, svetel, v hiši z vrtom, primeren za skladische ali garažo. Tel. 040-228262 ali 334-7855908.

V NAJEM iščem bivališče (podstrešno oz. monolokal in kopalnica ali podobno), najmanj 30/40 kv. metrov, tudi preprosto, le da svetlo in prazno za ceno od 250,00 do 310,00 evrov. Klicati na tel. št. 040-392018 ali 340-2620400.

ZARADI SELITVE prodam po ugodni ceni skoraj novo opremo za dnevno sobo. Tel. na št.: 040-22817

abonmajska sezona 07/08 www.teaterssg.it
vabilo k abonmaju

DEVETSTO NOVECENTO
Alessandro Baricco
režija Marko Sosić
nastopa Janko Petrovec

petek, 12. oktobra
20.30 - SKD Barkovlje
sobota, 13. oktobra
20.30 - KD France Prešeren, Boljunc
z obrazom svojega časa

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠER- NA sporoča staršem dijakov, da bodo v petek, 12. oktobra 2007 potekale na naši šoli volitve za obnovno razrednih svetov s pričetkom ob 18. uri. Ob tej priložnosti se bodo starši lahko tudi pogovorili z razredniki. Obenem bo potekalo tudi srečanje za starše 1. razredov. Starši dijakov so naprošeni, da se volitev polnoštevilno udeležijo.

Obvestila

45-LETNIKI IZ KRASA! Kdor bi se rad udeležil skupne večerje naj poklici na tel. št. 040-213760 (Egon) ali 040-214526 (Marko).

60-LETNIKI IZ DOLINSKE OBČINE sklicujejo sestanek za zmenek praznovanja v petek, 12. oktobra, ob 19.30, v zadružni gostilni v Dolini. Tel.: 335-6174714.

ATELIER DEGLI ARTISTI vabi do 20. oktobra (ko bo ob 17.30 tudi nagrajanje) na ogled kolektivne kulturne razstave »Jadra in marine našega mornarja« (Dvorana - Sala Victoria - Pomorska postaja, Molo Bersagliere št. 3). Razstava je odprta s sledečim urnikom: od 8. do 12. ter od 15. do 20. ure.

AŠD MLADINA IN KD VESNA organizira začetni in nadaljevalni tečaj SALSE v domu Alberta Širka v Križu pod vodstvom federacijskih plesnih učiteljev. Za informacije in prijave kličite na tel. št. 338-6376575 ali 040-220718.

AŠD-SK BRDINA organizira sejem rabljeni smučarske opreme, ki bo v prostorih doma Brdina na Opčinah v sledečih dneh: v četrtek, 8. novembra 2007, bo potekalo zbiranje smučarske opreme od 18. do 21. ure; v petek, 9. novembra 2007 - sejem od 18. do 21. ure; v soboto, 10. novembra 2007 - sejem od 16. do 21. ure; v nedeljo 11. novembra 2007 - sejem od 10. do 12. ure in od 16. do 20. ure. Za vse informacije lahko kličete na tel. št.: 347-529058 ter običete spletno stran www.skbrdina.org.

AŠD-SK BRDINA vabi vse zainteresirane člane na informativni sestanek za uvod v tekmovalno sezono 2007/08. Sestanek bo na sedežu društva v Mercedolu v ponедeljek, 15. oktobra 2007, s pričetkom ob 20. uri. Za vse informacije lahko kličete na tel. št.: 347-529085. Vljudno vabljeni.

DAN SRCA V OBČINI DOLINA- Združenje »Cuore Amico ONLUS« iz Milj, s pokroviteljstvom občine Dolina, prireja v petek, 12. oktobra 2007, Dan Srca na županstvu občine Dolina, od 8.00 ure do 12.30. V tem času bo možno opraviti meritev krvnega pritiska, določiti pokazatelja telesne mase (BMI), izmeriti količino ogljikovega monoksidu (CO) v pljučih kadilcev; potekalo bo tudi razdeljevanje informativnega gradiva. Poleg tega se bo izvedlo dva brezplačna krvna izvida s takojšnjim izidom, na izbiro med sledečimi: cholesterol, cholesterol HDL, glikemijska, transaminaza, trigliceridi, gamma GT, kreatinin, hemoglobin, urikumija, kalij. Strokovno osebje prihaja iz oddelka za Kardiologijo bolnišnice na Katinari.

KMEČKA ZVEZA vabi na sejo glavnega sveta, ki bo jutri, 11. oktobra 2007, ob 20.00 uri, v razstavni dvorani Za-

SKZ Slovenska kulturno gospodarska zveza v sodelovanju s **Slovenskim kulturnim društvom Lipa**

VLJUDNO VABI NA
predstavitev piročnika za uveljavljanje izvirne oblike imena in priimka
»PRAVICA DO IMENA IN PRIIMKA«
danes, 10. oktobra 2007, ob 20.30 uri v Bazovskem domu

družne kraške banke na Opčinah, s sledečim dnevnim redom: poročilo o delovanju zvezе; kmetijska varianta reg. Načrta Devinsko Nabrežinske občine; pobude zvezе v zvezi z hudo omjevalnimi naravovarstvenimi in urbanističnimi ukrepi Deželne uprave na Kraškem ozemlju; pristopitev zvezе k pobudam CIA za zbiranje podpisov za javno peticijo za poenostavljenje birokratskih postopkov v kmetijstvu ter za vsedržavni posvet »Prosti genetsko spremenjenih organizmov«; pobude KZ ob prazniku S. Martina na Proseku in Miljah; organizacijska vprašanja; razno.

KROŽEK AUSER za kraško območje vabi svoje člane na družabno popoldne v soboto, 13. oktobra s pričetkom ob 16. uri. Srečanje se bo odvijalo v prostorih »Dopolavoro ferroviano« v Nabrežini postaja. Za ples bo igrал »Duo melody«.

KRUT obvešča, da ob sredah redno poteka vadba v termalnem bazenu v Strunjanu. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B, tel. št.: 040-360072.

OBČINA ZGONIK - Občinska Uprava prireja v ponedeljek, 15. oktobra 2007, ob 20. uri, na balinišču v Samatorci javno srečanje za občane iz Samatorce, Salež in Brišč. Dnevni red: Pregled delovanja občinske Uprave; Prošnja Lovske družine Salež za najem nekaterih jasarskih zemljišč; Razno.

ODBORNIKI JUSA KONTOVEL obveščajo članstvo, da sprejemajo prošnje za sečnjo svežih drvi in pobiranje suhljadi do 31. oktobra.

PRIMARNE VOLITVE ZA DEMOKRATSKO STRANKO: V nedeljo, 14. oktobra, se bodo po vsej Italiji odvijale »primarne volitve za Demokratsko stranko«. O pomenu, razlogih in perspektivah novega političnega subjekta bo govor na javni skupščini jutri, 11. oktobra 2007, ob 19. uri, v sejni dvorani ŠK centra v Zgoniku. Prisotni bodo Miloš Budin, Tamara Blažina in ostali kandidati na listah, ki podpirajo Veltroni-ja za vsedržavnega tajnika in Zveč-a za deželnega tajnika v 2. tržaškem okrožju.

SKD F. PREŠEREN vabi ljubitelje latinско-ameriških in karibskih plesov na plesni tečaj pod vodstvom učiteljice Antonelle Vitale iz priznanega »Club Diamante-FVG«. Treningi se bodo vršili vsak torek v društveni dvorani gledališča Prešeren, v dveh izmenah: 20.30-21.30 začetniki; 21.30-22.30 nadaljevalni tečaj. 9. oktobra, je vaja odpadla in jo bomo nadoknadiли jutri, 11. oktobra, z istim urnikom. Toplo vabljeni na poskusno vajo!

SKD F. PREŠEREN vabi na tečaj TAM-BURIC za otroke in najstnike pod vodstvom diplomiranega učitelja Sergio Zigottija iz Ferrare. Tečaji se bodo odvijali vsak petek v popoldanskih urah. Možne so individualne in skupinske vaje. Začetek tečajev bo v petek, 19. oktobra. Info: Sergio 347 4735017.

SKD F. PREŠEREN vabi na tečaj ŠIVANJA NOŠE pod strokovnim mentorstvom Franke Slavec iz Folklorne Skupine »Stu Ledi«, vsak četrtek od 20.30 dalje, v občinskem gledališču v Boljuncu. Vabljeni lanske in nove tečajnice!

SKD F. PREŠEREN vabi osnovnošolce in najstnike na PLESNO ŠOLO pod vodstvom učiteljev Fulvia in Anne Settoni iz priznanega »Club Diamante-FVG«. Treningi se bodo vršili v ponedeljek: 16.00-16.45 skupinske koreografije - hip hop za srednje in višješolce; 16.45-17.30 latinski-ameriški in standard plesi v parih za osnovno in srednješolce; 17.30-18.15 hip hop za osnovnošolce. V torek: 16.45-17.30 plesi v parih za višješolce. Toplo vabljeni na poskusno vajo!

SKGZ, v sodelovanju z ZVEZO SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV, NARODNO IN ŠTUDIJSKO KNJIŽNICO in KRUTOM, vljudno vabi na predstavitev piročnika za uveljavljanje izvirne oblike imena in priimka »PRAVICA DO IMENA IN PRIIMKA« ki bo jutri, 11. oktobra 2007, ob 18. uri, v Narodnem domu v Trstu (Ul. F. Filzi 14).

TRŽAŠKA FEDERACIJA stranke slovenskih in italijanskih komunistov poziva vse zaposlene v zasebnem in javnem sektorju, naj se danes, 10. oktobra, udeležijo referendum za očeno rezultatov julijskih pogodb o takozvanem »paketu welfare«, ki zadeva upokojitve, delovne pogodbe in mladinsko zaposlenost. Zvezni sindikati so organizirali volišča na naslednjih mestih: v Trstu: na ulici Poncades 8 (CGIL), na Trgu Dalmazia 1 (CISL) in na ulici Polonio 5 (UIL); v Domu: Str. della Rosandra 58 (CGIL), Str. Vecchia dell'Istria 10 (CISL), Str. della Rosandra 189 (UIL); v Miljah na ulici Mazzini 3 (CGIL); v Nabrežini na Trgu Sv. Roka 103 (CGIL). Volišča bodo odprtih danes, 10. oktobra od 9.00 do 14.00. Volijo lahko vsi stalno zaposleni, upokojenci tisti, ki imajo atipične pogodbe in pogodbe za določen čas (precari) in nezaposleni, tudi če niso vpisani v noben sindikat, dovolj da pokažejo delovno pogodbo, mesečno plačo, prejem pokojnine ali pa vpis v seznam nezaposlenih. SIK meni, da so nekateri členi pogodbe nesprejemljivi in krivični do revnejših in manj zaščitnih slojev, zato vabi vse naj volijo ne.

STROKOVNI TEČAJ V IZPOPOLNJEVANJU SLOVENSKEGA JEZIKA Namenjen je šolnikom, prevajalcem, časnikarjem in vsem, ki jim ni vseeno, kako obvladajo svoj materni jezik. Od oktobra do maja z visoko kvalificirano izvedenko. Vpis na sedežu Sklada Mitja Čuk vsak dan (razen ob sobotah) od 10. do 14. ure. Informacije: tel. 040-212289.

TAMBURAŠKI ANSAMBL SKD »F. PREŠEREN« išče nove člane, da se jim pridružijo, vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje v občinskem gledališču v Boljuncu. Ansambel vodi domaćin, izkušeni glasbenik Ervin Žerjal.

TOP TEEN, v sodelovanju z društvom KRD Dom Briščiki, organizira ciklus 12. srečanj modernega plesa z zaključnim nastopom, za najstnike od 12. do 16. leta starosti, bivajoče v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Tečaj bo vodila Daša Grgić vsak torek od 23. oktobra 2007 dalje, ob 18. do 19. ure, v društvenih prostorih, v Briščikih, 77 (Občina Zgonik). Za vpis se kličite na tel. št.: 335-7611598 (Monica) ob torkih in četrtekih, od 14. do 16. ure, najkasneje do 16. oktobra 2007. Storitev je brezplačna, število je omejeno, zato pokličite čimprej!

TPP PINKO TOMAŽIČ sporoča, da bo v soboto, 13. oktobra, ob 16. uri, predviden odhod avtobusa za gostovanje v Postojni.

TEČAJ ANGLEŠČINE: začetne in nadaljevalne tečaje, konverzacijo in individualne lekcije bosta vodili izvedenki za poučevanja angleščine za otroke, za odrasle in za ciljne skupine s specifičnimi željami. Začetek v oktobru. Vpis na sedežu Sklada Mitja Čuk vsak dan (razen ob sobotah) od 10. do 14. ure. Informacije: tel. 040-212289.

TEČAJ SLOVENŠČINE ZA TUJCE Vodila ga bo izvedenke z dolgoletnimi izkušnjami na Centru za slovenčino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Začetek v oktobru. Vpis na sedežu Sklada Mitja Čuk vsak dan (razen ob sobotah) od 10. do 14. ure. Informacije na tel. št.: 328-4559414; info@melanieklein.org.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA v sodelovanju z Glasbeno matico obvešča, da je v teku vpisovanje v glasbeno šolo za pihala, trobila, tolkala in za glasbeno vzgojo predšolskih otrok. Informacije na tel. št. 347-6849247 (Erik) ali na sedežu društva vsak ponedeljek in četrtek od 20.30 dalje.

AŠD SOKOL obvešča, da se bo v ponedeljek, 15. oktobra pričel prvi trening odbojke za letnike 1996 - 1997 in 1998 (minivolley) v telovadnicu v Sesljanu od 17.00 do 18.30. Za vse informacije pokličite Cirilo 335-5313253. Vabljeni vse dekllice, ki bi se rade ukvarjale z odbojko.

TEČAJ ZA DOJENČKE - Združenje kliničnih pedagogov in ŠC Melanie Klein obveščata, da se bo v ponedeljek, 15. oktobra, začel tečaj namenjen dojenčkom do 8. meseca starosti. Tečaj zaobjema 6 srečanj, štiri so posvečena masaži dojenčka po tehniki Body Work, dve pa dejavnostim v bazenu. Število mest je omejeno. Informacije in prijave na tel. št. 328-4559414 ali po elektronski pošti »info@melanieklein.org«.

ZALOVARJALNA DELAVNICA DRA-GULJEV - ŠC Melanie Klein vabi na ustvarjalno delavnico izdelovanja prstanov, uhanov in ogrlic iz steklenih biserčkov Sarovske. Srečanje bo v soboto, 13. oktobra od 15. do 18. ure. Za informacije in prijave pokličite na tel. št. 340-4835610 (Anica) ali 040-327062 (Norica).

PILATES: SKD IGO GRUDEN obvešča, da se nadaljuje vpisovanje začetnikov v dva tečaja: prvi se bo začel 20. oktobra. Urnik: sobota od 9. do 10. ure in torek po dogovoru. Drugi bo stekel 23. oktobra. Urnik: torek od 17. do 18. ure in petek po dogovoru. Prijave in info: 040-200620 (Mileva).

45-LETNIKI dolinske občine območja skupno ugasnili svečake na torti v petek, 26. oktobra. Prijave zbirajo najkasneje do 19. oktobra Fausto - 335 5465636, Robi - 333 6557822, Boris - 347 3591855 in Ksenja - 320 0717920.

Prispevki

Namesto cvetja na grob drage Jolande Komar daruje družina Ferfoglia (Repent 93) 25,00 evrov za Sklad Mijta Čuk. V spomin na Ivana Lesizzo daruje Daniela Košuta 30,00 evrov za Ribiški muzej.

V spomin na Ivana Lesizzo daruje Claudio Stergonšek 30,00 evrov za Ribiški muzej.

V spomin na Ginota Verginello darujejo Marina, Elena in Tamara Prašelj 30,00 evrov za ŠD Kontovel.

Namesto cvetja na grob Bruneta Perinarčiča darujeta Jožica in Rozeta 30,00 evrov za AŠK Kras.

Namesto cvetja na grob bratranca Čelesta Sancina daruje Silva Grgić (Tagurnjeva) s Padrič 30,00 evrov za folklorno skupino Stu Ledi.

† Zapustila nas je naša draga

Edda Turcinovich vd. Zupancich

Žalostno vest sporoca

sin Davor z družino

Pogreb bo v petek, 12. oktobra, ob 13.00 uri iz mrtvačnice v Ulici Costalunga v bazovsko cerkev.

Bazovica, 10. oktobra 2007

Kraško pogrebno podjetje Lipa

Žalovanju se pridružujejo

družine Jevnikar
iz Trsta, Bazovice in Repna

Žalovanju se pridružujeta

svakinja Eda
in nečakinja Barbara z družino

Edda,ostala boš vedno na našem spominu

Silvana, Uccio in družina

10.10.2002 10.10.2007

PRED
POL STOLETJA
ZAČETEK
VESOLJSKE DOBE

**Sergej
Pavlovič
Koroljev**

Wernher von Braun je nedvomno sinonim ameriške osvojitve vesolja, Sergej Pavlovič Koroljev pa je isto vlogo odigral na strani Sovjetske zveze, vendar je med njima veliko razlik, saj je slednji deloval v mnogo manj ugodnem okolju in je v glavnem nepoznan širši javnosti, obenem pa je tudi treba priznati, da je resnični zmagovalec tekme za vesolje.

Oče sovjetske osvojitve vesolja se je rodil leta 1907 v kraju Žitomir v Ukrajini, že kot mladinci ga je pritegnilo letalstvo in se je kmalu začel ukvarjati tudi z načrtovanjem letal in ne samo z letenjem. Preselil se je v Moskvo, kjer je študiral na specialistični visoki šoli in diplomiral iz inženirstva pod vodstvom znamenitega načrtovalca Andreja Tupoljeva. V 30-ih letih se je začel zanimati za raketni pogon in je sodeloval pri načrtovanju vojaških raket; med drugim je izdelal poseben stabilizacijski giroskopski sistem.

Leta 1939 ga je tajna policija NKVD aretirala v okviru velikih Stalinovih čistk in ga poslala v sibirski gulag Koljima, kjer je vsako leto umrlo približno 30 odstotkov zapornikov. Nekatere druge člane načrtovalne skupine so ustrelili, Koroljev pa je preživel, čeprav ga je gulag stal vse zobe, ki so mu izpadli, in mu povzročil hude trebušne in srčne motnje, ki se jih ni nikoli rešil. Po delni revizijski odsodbe so ga med vojno internirali v taborišče za sumljive znanstvenike in intelektualce, kjer je sodeloval pri načrtovanju Tupoljevih letal, nato pa raket. Junija 1944 je bil oproščen obtožb in naslednje leto nagrajen s polkovniškim činom Rdeče armade. Z drugimi izvedenci je po zmagi odšel v Nemčijo, kjer se je že vodila tekma zahodnimi zavezniki za odkritje nacističnih načrtov za rakete V2. Sovjeti so »uvozili« okrog 5 tisoč nemških izvedencev, najpomembnejši, skupaj z glavnim načrtovalcem von Braunom, pa so postali del ameriškega »vojnega plena«.

Ko je odgovornost za načrtovanje sovjetskih balističnih raket prevzel minister Dimitrij Ustinov, je bil Koroljev imenovan za glavnega načrtovalca. Na podlagi načrtov nemških raket so leta 1947 izdelali izboljšano raket R1 z dometom 3 tisoč km, leta 1952 pa R7 Semyorko, dvostopenjsko medcelinsko raket, ki je na začetku lahko ponesla 5 in pol tonsko jedrsko konico do 7 tisoč km razdalje. Za Koroljeva je bilo leto 1957 prelomno: tistega leta je bil dokončno rehabilitiran, predvsem pa je to bilo leto Sputnika. Ker je to bilo mednarodno geofizikalno leto, so na hitro osnovali in realizirali načrt za prvi umetni satelit, ki so ga s skoraj nepričakovanim uspehom lansirali 4. oktobra. Potem se je Koroljev ukvarjal še z nadaljnimi razvoji satelitov in predvsem z načrtovano osvojitvijo Lune, proti kateri so leta 1958 izstrelili prvo sondu, ki pa je ni zadel, pač pa so jo naslednje sonde Luna 2 in 3, s katero so fotografirali skrito stran Meseca. Koroljevov uspeh je tudi vrsta vesoljskih ladij Vostok, s katero je aprila 1961 poletel prvi vesoljec Jurij Gagarin. Sledil je tudi načrtom za osvojitev Lune in za druge vesoljske podvige.

Opisujejo ga kot manjše in čokate postave, temnih in bistrih oči, po značaju pesimista in cinika, ki je rad ponavljal, da »saj bomo vsi izginili brez sleda«. Bil je tudi šibkega zdravja, ki ga je trpljenje v gulagu močno zrhljalo. Leta 1960 ga je zadel srčna kap, pa je preživel in kljub nasprotinemu mnenju zdravnikov nadaljeval s trdim delom. Trpel je zaradi trebušnih težav, zaradi česar so ga januarja 1966 operirali na črevesju, nekaj dni zatem pa je umrl, verjetno radi raka in srčnih težav, ne da bi še prišel k zavesti.

Vse do smrti je bilo njegovo ime nepoznano, pa ne samo na Zahodu, pač pa tudi v sami Sovjetski zvezzi, saj so oblasti prikrivale vso informacijo v zvezi z vesoljskimi načrti. In ko so kandidirali za Nobelovo priznanje odgovornega za podvig Sputnika, so sovjetske oblasti nagrado zavrnile, češ da gre za zmago celotnega sovjetskega ljudstva.

V zadnjih letih življenja so Koroljeva dvakrat imenovali za junaka socialističnega dela, dobil je tri Leninova priznanja in postal je član ruske akademije znanosti. Po smrti pa so mu dodelili najvišje priznanje: njegove pepel so zazidali v kremeljski zid.

Po Koroljevu so tudi poimenovali krater na Luni, in sicer na drugi strani meseca, krater na Marsu in enega od asteroidov. V Moskvi so po očetu sovjetske astronautike poimenovali ulico, leta 1996 je ruski predsednik Boris Jelcin preimenoval mesto Kalingrad v Koroljev, še za časa Sovjetske zveze pa so izdali deset znamk v čast velikemu načrtovalcu osvojitve vesolja. V Bajkonuru, mestu zvezd, od koder so njegove rakete s sateliti leteli v vesolje, stoji velik doprsni kip.

M

ino je pol stoletja od tistega oktobra 1957, ko je Zemljo začel obkrožati prvi umetni satelit - Sputnik - in je človeštvo stopilo v vesoljsko dobo. Danes leti okrog Zemlje približno 10 tisoč satelitov, eden celo s stalno človeško posadko, kroži pa tudi več sto tisoč devet in drobcev nosilnih raket ter drugih »vesoljskih odpadkov«. S satelitom sprejemamo vsak dan televizijske programe, v avtomobilu nas vodi satelitski navigacijski sistem, telefonski klici na daljavo gredo prek satelitskih pretvornikov, vremenske napovedi slonijo na satelitskih slikah itd. V vsaki hiši je več »stranskih proizvodov« vesoljske tekme: od aluminijaste folije do teflonske ponve, od svedra na akumulator do parabole na strehi. Sateliti so postali del našega vsakdana.

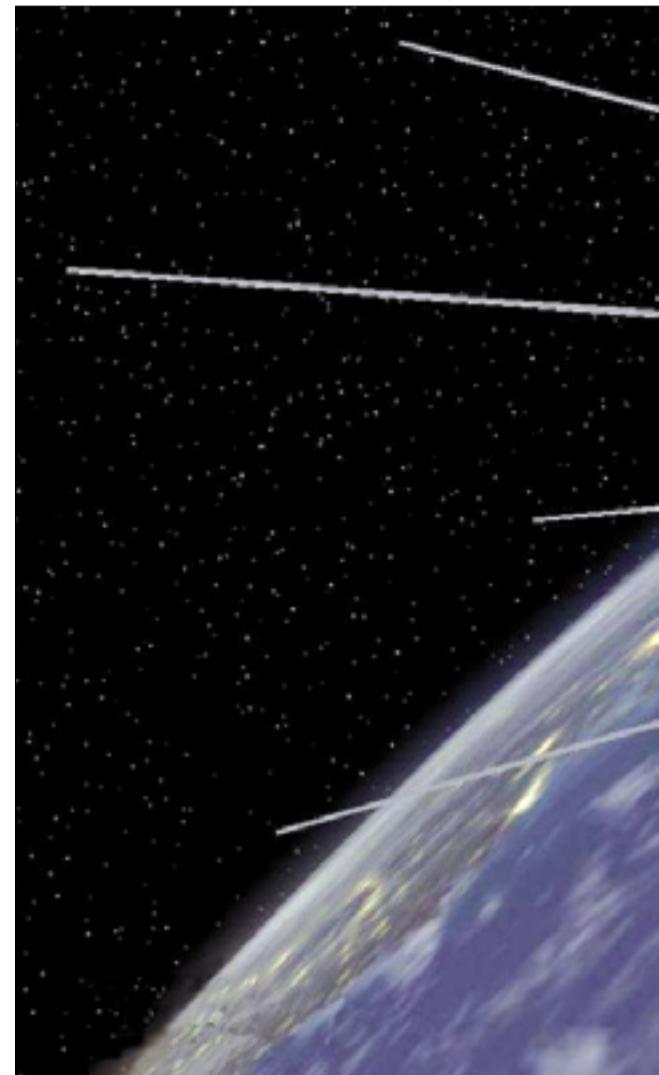
Pred pol stoletja pa je bila nad nami samo neskončna praznina. Iz daljnega otroštva mi je ostal živ spomin na večer, ko smo se s starši podali na Trstenik ob uri, ko so časopisi napovedali, da bo satelit preletel naše nebo. Zelo verjetno to ni bil prvi Sputnik, ki je bil premajhen, da bi ga videli s prostim očesom, pač pa njegov naslednik, tisti s psičko Lajko na krovu, ki je bil znatno večji in ga je bilo lažje videti na večernem oziroma jutranjem nebu. Vsekakor nas je vse zelo ganilo, ko se je v smeri proti mestu na temnem nebnu pojavila svetla točka, ki se je premikala sredi negibnih zvezd. Videti satelit na nebu ni več nobena redkost, takrat pa je bil razburljiv dogodek, popolna prelomnica z vso dotedanjo človeško zgodovino, ki je bila čvrsto priklenjena na Zemljo.

Začetki vzpona človeka v vesolje so bili nedvomno pod znakom srpa in kladiva. Tistega 4. oktobra 1957 je s kozmodromom Bajkonur v sovjetskem Kazahstanu ob 22:28 po moskovskem času švignila v nebo orjaška nosilna raket Semyorka R-7, znana na zahodu z Natovo kratec SS-6. Šlo je za 34 metrov visokega in 280 ton težkega orjaškega, ki je predstavljal vrhunski dosežek sovjetske znanosti in tehnologije, predvsem pa njenega vojaškega aparata. To je namreč bila prirejena medcelinska balistična raket, ki bi s svojim dosegom do 12 tisoč km lahko ponesla atomske konice na sovražnikovo ozemlje, do Združenih držav.

Na srečo tretje svetovne vojne ni bilo, čeprav je prav v tistih letih napetost bila na višku. A prelete sovjetskega satelita, ki je tudi nad ameriškim ozemljem oddajal svoj znameniti bip-bip-bip, so v ZDA doživeli kot grožečo nevarnost: če jih lahko vsakih nekaj ur preletava sovjetska vesoljska vozila, bi jih prav tako lahko preletele in napadle sovjetske jedrske raket. V tistem času so v Sovjetski zvezzi premogli večje rakete od ameriških tekmev, ker so njihove jedrske konice in predvsem vodikove oz. termonuklearne bombe bile večje in težje od ameriških. Sam pionir ruskega vesoljskega programa in glavni načrtovalec Sergej Koroljev je priznal, da je Sputnik pravzaprav nastal iz poskusa ustvariti nosilno raket, ki bi lahko ponesla vodikovo bombo do ZDA.

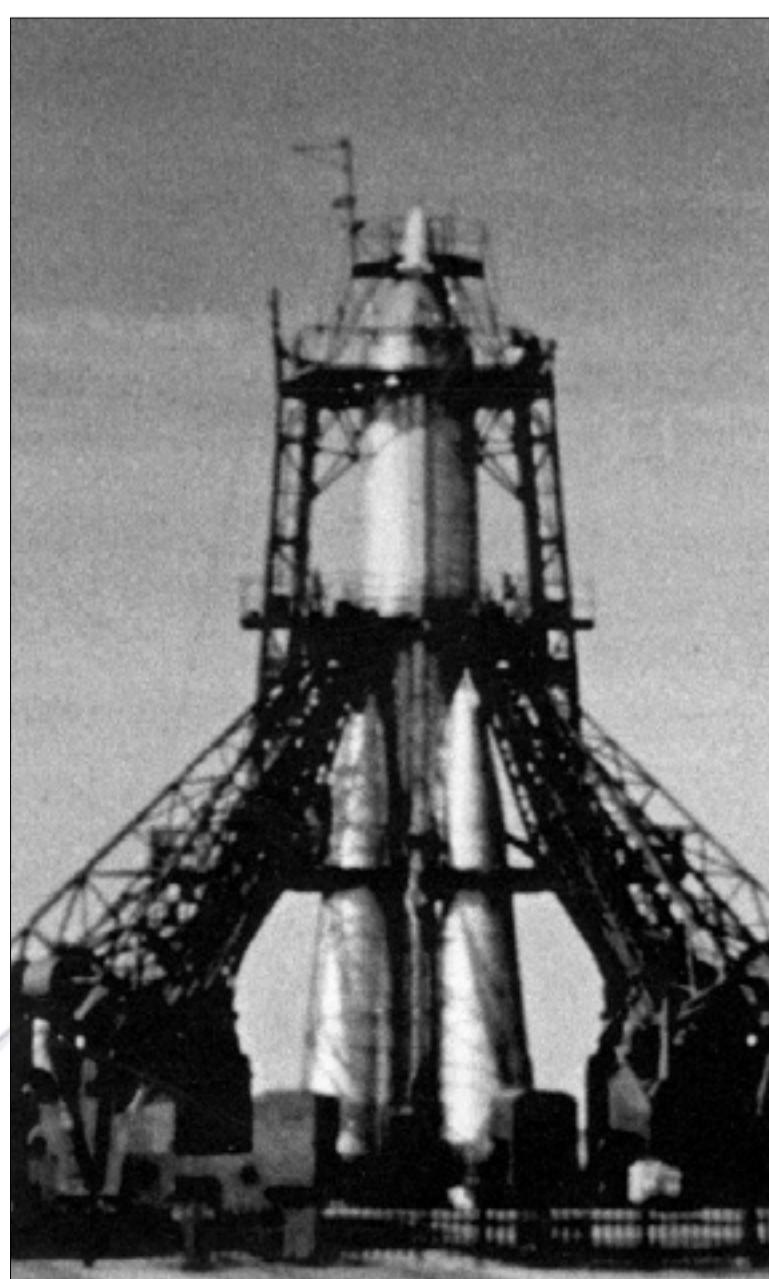
V primerjavi z orjaškimi jedrskimi konicami je bil prvi Sputnik - mi bi mu rekli sopotnik - samo možoljček na nosu nosilne rakte: skromna alumini-

Sovjetski Sputnik in prestrašil Ameriko

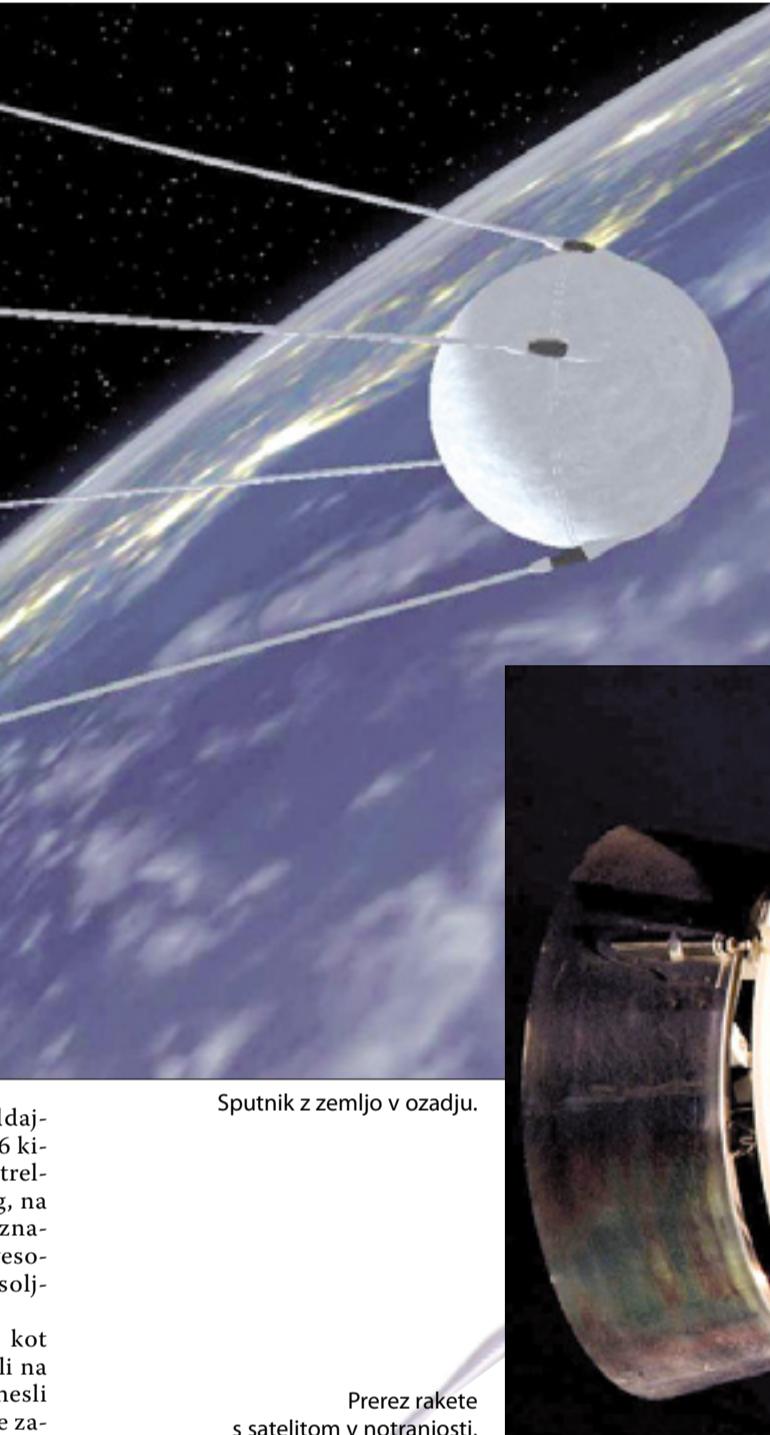
njasta krogla s premerom 58 cm, z dvema radijskima oddajnikoma in s štirimi antenami, vse skupaj pa je tehtalo 83,6 kg lograma. Vendar je naslednik prvega Sputnika, ki so ga izstrelili mesec dni pozneje, 3. novembra 1957, tehtal že 508 kg krovu pa je bilo prvo živo bitje, ki je poletelo v vesolje, menita psička Lajka. Sovjetski je bil tudi prvi človek v vesolju, Jurij Gagarin, ki je 12. aprila 1961 opravil polet z vesoljsko ladijo Vostok 1.

Tekmo za prvi umetni satelit so torej zmagali Rusi, so zmagali tudi naslednje etape, Američani pa so zastajali začetku osvajanja vesolja. Ker se še niso popolnoma zanimali za ekipo »nacista« Wernherja von Brauna, so prve poskuske upali vojni mornarici, njena nosilna raket s satelitom pa je skupaj s eksplodirala na izstrelilni ploščadi. Prvi a-

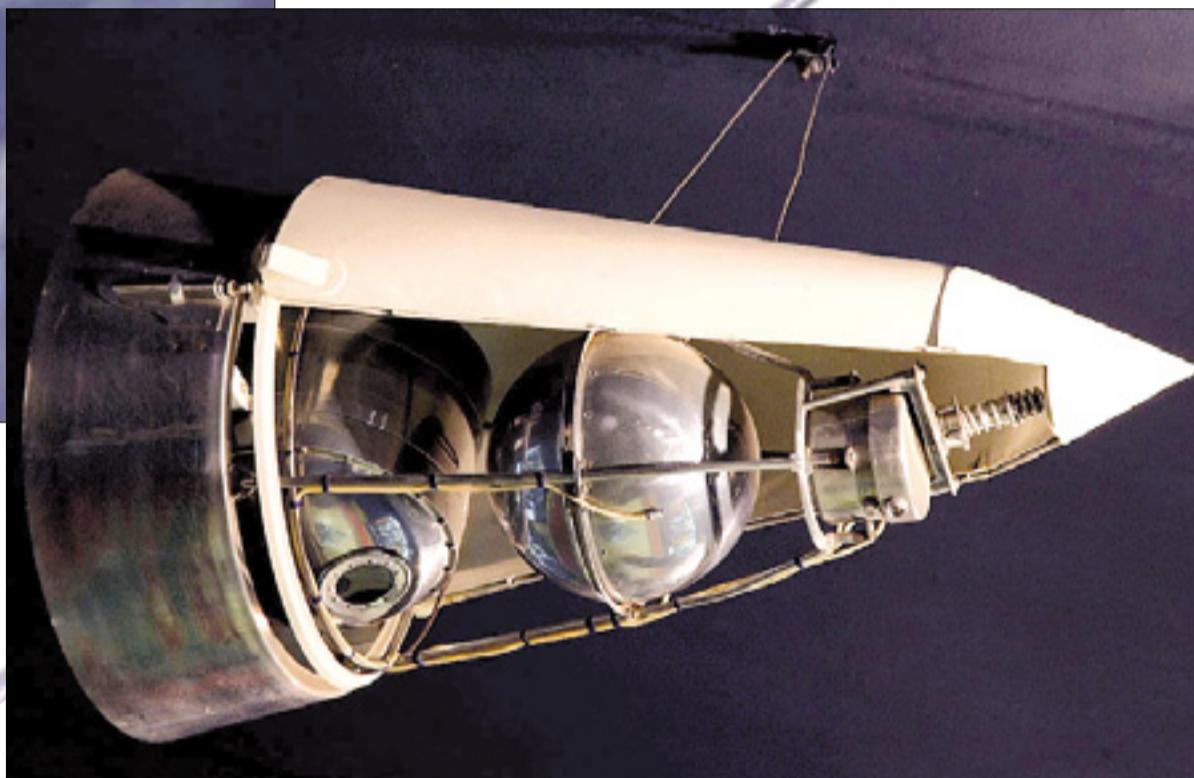

Orjaška, 34 metrov visoka nosilna raket Semyorka R-7, znana na zahodu z Natovo kratec SS-6 na kozmodromu Bajkonur v sovjetskem Kazahstanu tik pred izstrelitvijo.

*tnik prese netil svet
Američane*

Sputnik z zemljo v ozadju.

Prerez rakete
s satelitom v notranjosti.

da »bo sedanja generacija priča uresničenju najbolj drznih sanj človeštva, za kar se je treba zahvaliti delu nove socialistične, svobodne in zavedne družbe.« Poseben članek je opozarjal, da je »vest o izstrelitvi prvega sovjetskega umetnega satelita povzročila veliko senzacijo v Washingtonu, kjer niso predvidevali, da bodo študije na tem področju v Sovjetski zvezni tako kmalu z uspehom zaključene.«

V svojem vsakodnevnom komentarju pa je Primorski dnevnik zapisal, da »ta datum je v zgodovini ljudskega napredka ostal zapisan za vedno. Od fantastičnih romanov Julesa Verna o potovanju na Luno pa do krasnih barvnih podob, ki jih gledamo vsak dan in ilustriranih revijah o načrtih znanstvenikov za vsemirske ladje, vse to je bilo doslej le na papirju. Od včeraj pa je umetni satelit stvarnost. Stvarnost, ki nas še bolj utrjuje v prepričanju, da resnično ni več daleč dan, ko bo človek poslal raketo tudi na druge planete. In lahko upamo, da bo morda sedanji generaciji razodeta tajna, ali so tudi drugod v vsemirju živa bitja.«

Dan pozneje, v nedeljo, 6. oktobra, je Primorski dnevnik

objav

naslov čez vso prvo stran, pa tudi grafični prikaz Sputnikovega poleta okoli Zemlje (na sliki). V naslednjih dneh so dogodku še vedno posvečali največjo pozornost. Novice sicer niso bile vedno točne, tako je n. pr. pisalo, da je mogoča »telefotografija iz Sputnika s pomočjo posebnih aparatov«, kar takrat ni bilo res. Primorski ni bil preveč naklonjen ameriški strani, objavili so slike ponesrečenih ameriških eksperimentov in med drugim navedli izjavo, po kateri naj bi v Zda »sistem lava na čarownice oviral delo znanstvenikov«.

Tiste dni je Primorski dnevnik obširno pisal tudi o epidemiji azijske gripe v Trstu, proti kateri so napovedali novo cepivo - seveda rusko, o stavki delavcev ladjedelnice in arzenala, o kongresu Zveze komunistične mladine tržaškega ozemlja. Iz Ljubljane pa je mladi dopisnik Bogo Samša poročal o zasedanju jugoslovansko-italijanske komisije, v okviru katere se je začela razprava o »novih obmejnih propustnicah, ki bodo omogočale tridnevno bivanje čez mejo.« Poseben naslov je bil namenjen vprašanju, ki je še danes aktualno: »Za razvoj pristaniškega prometa se morajo zgraditi nove avtoceste«. Minilo je pol stoletja od takrat, prvemu Sputniku so sledila številna druga vesoljska vozila, človek je stopil na Luno, umetni sateliti do dosegli skrajne meje sončnega sistema, avtocestno povezano s pristaniščem pa še vedno čakamo in jo bodo morda dogradili prihodnje leto...

Sergij Premru

nedeljski Primorski dnevnik

Umetna «luna» nadaljuje pot okoli Zemlje in so jo včeraj opazili nad ZDA in Japonsko

Po tem svetu so včeraj poslušali znanke, ki jih je oddajal satelit. Medtem ko v ZDA napovedujejo poizkuse z raketami, ki bodo spomladni pognale v vesmirje ameriški satelit, poročajo iz Moskve o načrtih za razvoj

Todálního sporu o výrobu a využití obnovitelných zdrojů energie se podílela i Česká republika. Představitel České republiky na konferenci v Berlíně, když bylo výrobcům a investorem v ČR vystavováno několik možností využití obnovitelných zdrojů, řekl: „Přesvědčujeme vás, že v České republice je možné využít všechny tyto možnosti.“ Počítal s tím, že v České republice bude mít významnou roli výroba elektřiny z vodních děl, využití slunečního světla a využití větrného proudu. Výroba elektřiny z vodního proudu je v České republice v současnosti v plánovaném rozvoji, výroba elektřiny z slunečního světla je v plánovaném rozvoji, výroba elektřiny z větrného proudu je v plánovaném rozvoji.

Todálního sporu o výrobu a využití obnovitelných zdrojů energie se podílela i Česká republika. Představitel České republiky na konferenci v Berlíně, když bylo výrobcům a investorem v ČR vystavováno několik možností využití obnovitelných zdrojů, řekl: „Přesvědčujeme vás, že v České republice je možné využít všechny tyto možnosti.“ Počítal s tím, že v České republice bude mít významnou roli výroba elektřiny z vodních děl, využití slunečního světla a využití větrného proudu. Výroba elektřiny z vodního proudu je v plánovaném rozvoji, výroba elektřiny z slunečního světla je v plánovaném rozvoji, výroba elektřiny z větrného proudu je v plánovaném rozvoji.

DEMOKRATSKA STRANKA - Mrzlične priprave na nedeljske primarne volitve

Z izjemo Gradeža volišča v vseh občinah Goriške

V listah predstavniki političnih sil in civilne družbe - Navodila za glasovanje

Odlöčilni dan za Demokratsko stranko je pred vrti. V nedeljo, 14. oktobra, bodo namreč po vsej Italiji potekale primarne volitve, na katerih bodo levo-sredinski volivci izbirali državnega tajnika, deželnega tajnika ter državno in deželno ustanovno skupščino nove politične sile. Na Goriškem bo med 7. in 20. uro na voljo 24 volišči, ki bodo prisotna v vseh občinah. Edina izjema je Gradež, ki je bil vključen v južno furlansko okrožje. Volilni sedeži - če naj se omejimo le na večja središča in na slovenske občine - bodo v Gorici v dvorani UGG na Battistijevem trgu, v Tržiču v konferenčni dvorani večnamenske galerije na trgu Cavour; v Sodovnjah v prostorih občinske knjižnice, v Doberdobu na sedežu društva Jezero in v Števerjanu na sedežu društva F.B. Sedeži podrobnejši seznam bomo objavili v prihodnjih dneh.

Za mesto deželnega tajnika DS v Fur-

ljaniji-Julijijski krajini bodo tekmovali štirje kandidati, in sicer Gianfranco Moretton, Bruno Zveč, Enzo Barazza in Francesco Russo. Moretton in Zveč na državni ravni podpirajo Veltronijevu kandidaturo, Russo pa pristaš Enrica Letta, Barazza pa navija za Bindijev. V goriškem volilnem okrožju podpirata podpredsednika deželnega odbora Morettona, ki je predstavnik Marjetice, dve kandidatni listi. Prvo sestavlja v glavnem predstavniki Marjetice, njen nosilec pa je deželní svetnik Franco Brussa. Listo 2 (Slovenici a Morettona) sestavljajo predstavniki stranke Slovenska skupnost z deželnim svetnikom Mirkom Špacapanom na čelu. Kandidaturo deželnega tajnika LD Bruna Zvecha sta na Goriškem podprtli dve listi: nosilec prve je pokrajinski tajnik Levih demokratov Omar Greco, medtem ko je v vrhu druge liste občinska odbornica iz Turjaka Barbara Porcar. Barazzo je na Goriškem podprtla lista »Democratici davvero« z Majdado Bratinom na prvem mestu, Russa pa lista »Con Francesco Russo nel PD«, na čelu katere je odbornica občine Tržič Silvia Altran.

Volilno pravico imajo vsi državljanji in državljanke, ki so dopolnili 16. let starosti. Pri sebi morajo imeti osebni dokument ali volilno izkaznico, glasujejo pa v okrožju, kjer se udeležujejo rednih volitev. Za udeležbo na volitvah bo moral vsakdo plačati en evro, s katerim bodo krili stroške glasovanja. Vsak volivec bo moral prekrizati listo, ne pa imen posameznih kandidatov. Za tajnika bo izvoljen kandidat, ki bo v skupščini dobil absolutno večino delegatov: deželna jih bo stela 98, med katerimi jih bo 14 iz goriškega volilnega okrožja, v državni skupščini pa 2.400, med katerimi bo 7 Goričanov. V nasprotnem primeru bo prišlo do balotaže med najboljšima kandidatoma: vendar v tem primeru bodo tajnika volili in izvolili člani ustanovne skupščine.

Kandidati za državno ustanovno skupščino

Enzo Barazza

GORICA: Majda Bratina, Federico Vidic, Elisabetta Darnianis, Walter Klainscek, Sandra Massala, Franco Miccoli, Teresa Candida, Francesco Portelli, Cristina Cocianni, Eddy Manzan, Irene Panizzo, P. Angelo Venturini, Domizia Brandellero, Luca Corrolli.

GORICA - Po uspehu Okusov Občina stavi na gostince

»Gostinski sektor je podlaga za turistični dvig Gorice. Zato zasluži, da ga ovrednotimo in vključimo v vse mestne pobude.« Tako je občinski odbornik Antonio Devetag povzel srečanje z gostinci, ki je bilo posledica uspešne izvedbe Okusov na meji; vzporedno s poulično prireditvijo je namreč 23 lokalov ponujalo značilne jedilnike, ki so jih s podporo zvezze ASCOM in Trgovinske zbornice objavili v lični publikaciji. Devetag je že napovedal vrsto načrtovanih pobud za prihodnje leto in turističnih paketov, namen katerih je »v roku nekaj let vtisniti Gorici privlačno silo, ki bo ob nedeljih pritegala v mesto Tržičane in Furlane, ob vikenih pa še Italijane od drugod, Slovence in Avstrije.«

Na srečanju med mestnim upraviteljem in krajevnimi gostinci je prišla do izraza želja, da bi bila goriška gostinska ponudba primereno zastopana na državnih in mednarodnih prireditvah, ki se jih z lastno izpostavo udeležuje dežela Furlanija-Julija krajina. Zavzeli so se tudi za prestižne pobude, na katerih bodo gostinci lahko prikazali svoje sposobnosti in kakovostno raven, in obvezali so se za še tesnejše sodelovanje na prihodnjih izvedbi Okusov na meji. Devetag je tudi napovedal, da bodo gostincem ponudili vlogo v okviru drugih odmevnih prireditiv, kot na primer v navezi z gledališko sezono in s pomladnim jazz dogodkom. Padel je predlog, da bi vsako gledališko predstavo povezali z eno ali dvema goriškima lokaloma, ki bi ponujala večerjo po koncu spektakla.

Konferenca o storitvah

V konferenčni dvorani hotela Perla v Novi Gorici bo danes z začetkom ob 10. uri konferenca italijanskega združenja delavcev v turizmu, prodaji in storitvah o perspektivah in priložnostih tega sektorja po širiti Evropske unije. Udeležile se je bodo delegacije omenjenega združenja, ki jih bosta nagovorila tudi novogoriški župan Mirko Brulc in predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta. Uvodoma bo vsebinski okvir zarilis generalni direktor združenja iz dežele FIK Paolo Mezzorana, med drugimi pa bodo v razpravo posegli deželni svetnik Mirio Bolzan, ravnatelj deželne agencije za delo in poklicno usposabljanje Domenico Tranquilli, odbornik pri goriški pokrajini Marino Visintin in ravnateljica slovenskega urada za zaposlovanje Erna Kuferšn Rehberger; zaključke bo potegnil državni tajnik italijanskega združenja delavcev storitvenega sektorja Gian-ni Radilosso.

Bosnjaški general s knjigo

V pokrajinskih sejni dvorani v Gorici bo danes ob 17.30 potekalo srečanje z bosnjaškim generalom in pisateljem Jo-vanom Divjakom, ki bo predstavil svojo knjigo »Sarajevo, mon amour«. Srečanje se vključuje v niz posvetov z mi-rovniško vsebinou, ki jih je pokrajinska uprava priredila ob pohodu za mir Pe-rugia-Assisi. (vas)

Vrnitev v deželni svet

V Kulturnem centru Lojze Bratuž, v dre-voredu 20. septembra v Gorici, bo no-coj ob 20. uri javno srečanje z naslovom Naj se Slovenska skupnost vrne v dežel-ni svet.

Deveto Fotosrečanje

V soboto, 13. oktobra, ob 18.30 bo v galeriji Kulturnega doma v Gorici odprtje devetega mednarodnega Fotosrečanja. Na letosnji razstavi bodo sodelovali fotografi Marko Beslač (Hrvaška), Andrea Bovo (Italija), Maurizio Frullani (Italija), Ernst Koschuch (Avstrija), Igor Pahor (Fotoklub Skupina 75 iz Gorice) in Janez Vlachy (Slovenija), ki se jim bo pridružila fotografska skupina Polaser (Italija).

Razpis za vožnjo taksijev

Goriška občina napoveduje razpis na-tečaja za podelitev treh dovoljenj za vožnjo taksijev. Po besedah podžupana Fabia Gentileja je za Gorico predviden skupno osem dovoljenj, trenutno pa je taksistov le pet. Nove voznike bodo iz-birali z ustnim izpitom, na katerem bo-do moralni kandidati dokazati poznavanje pravil javnega prevoza, mestnih ulic, teh-nik prve pomoči in vzdrževanja vozil.

DEMOKRATSKA STRANKA - Russova lista

Mladi in ženske

38-letnega somišljenika Lette podpirata Brandolin in Brancati

Z leve Giorgio Brandolin in Francesco Russo na včerajšnji predstavitev v Gorici

BUMBACA

GORICA - Občina Oživljajo vzpenjačo

Juventini upravljanje igrišča

Občinski odbor oživlja vzpenjačo, ki bo s Travnikom pripeljal obiskovalce v grajsko naselje. Župan Ettore Romoli, ki je hkrati odbornik za javna dela, je včerajšnji sklep utemeljil s krep-kim popustom, ki ga je podjetje Luci Costruzioni ponudilo na skupnem strošku za obnovbo Travnika. Z istim sklepom so sprožili postopek za razpis javne dražbe, na podlagi katere bodo kupili primereno vzpenjačo. Na včerajšnjih sejih so tudi namenili 60 tisoč evrov za ureditev območja pod nadzorom »Ragazzi del 99«, kjer načrtujejo uren-šnicitev proge za skeleboard; pri glasovanju se je vzdružil odbornik Fabio Gentile, ki je med drugim napovedal, da še iščejo namestnika za poveljnjk mestnih redarjev Paola Paesinija, ki je po-nudil odstop in bo na tem mestu še samo do konca oktobra. Odbor je obe-nem s sklepom določil, da bo ŠZ Juven-tina upravljal st Andreško igrišče do 31. decembra 2017, napovedal pa je tudi povisek občinskega prispevka.

GORICA - Protest črpalkarjev Trije dnevi brez deželnega goriva

»Izguba neobdvabenega goriva proste cone v goriški pokrajini bo močno osibilu kupno zmogljivost, ki je že itak khr-ka, in povzročila nevzdržno stanje za krajevno družbo.« Na po-sledice januarske ukinute režime ugodnosti pri nakupu goriva opozarja pokrajinski predsednik zveze črpalkarjev FIGISC Pio Traini, ki napoveduje protestno akcijo z zamrznitvijo prodaje goriva po deželnih cenih danes, jutri in v petek. Traini vznenimira predvsem konkurenco slovenskih črpalkarjev, ki bodo - po njegovi oceni - dodatno okoriščeni zaradi dokončnega odprave-meje in kontrol. Kot znano, je danes redna cena goriva v Slo-veniji nižja od cene z deželnim popustom, kako bo po novem letu, pa še ni znano.

»Popust, ki ga črpalkarji izvajajo v prvem pasu, torej na območju v neposredni bližini meje, ni zadosten, zato je sloven-ska cena goriva ugodnejša. Tašne razmere bodo povzročile se-litve kupcev čez mejo. To bo oškodovalo ves krajevni trgovski sektor in ne le mreže distribucije goriv,« pravi Traini in doda-ja, da bo »protestna akcija, ki jo je sklical zveze FIGISC-Conf-commerce iz Gorice za danes, jutri in v petek, s suspenzijo pro-daje goriva po deželnih cenih, pokazala, kaj se bo zgodilo ob vsto-pu v leto 2008, če ne bodo uvedeni ustrezni ukrepi za zaščito pred slovensko konkurenco, ki jo bo umik meje in mejnih kon-trol dodatno okoristil.« Kot navaja Traini, deluje v goriški pokrajini 60 bencinskih servisov s približno dvestotimi uslužbeni-ki, ki naj bi jih spremenjeni položaj potisnil na preprih.

GORICA - Ettore Romoli včeraj obiskal Kulturni center Lojze Bratuž

Župan izkazal pozornost slovenski komponenti v mestu

Napovedal »manj simbolične prispevke« - Položaj svetogorske četrti ni »nespremenljiv«

Romoli z Žgavčevom, Povšetom in Devetakom

BUMBACA

GORICA - Pokrajina in Arcobaleno
»Smrtna kazen brez morale in učinka«

»Smrtna kazen predstavlja napad na človekovo dostojanstvo in skrajno nemoralen odnos do človekovih pravic. Ob tem pa gre ovreči še vsakršno trditev, po kateri bi izrekanje in izvrševanje smrtne kazni privedlo do upada kriminalnih dejan, saj nam številne študije dokazujejo, da v državah, kjer je predvidena smrtna kazen, kriminalitete niso zaježili.« To je na včerajnjem srečanju na goriški pokrajini o globalnem moratoriju za odpravo smrtni kazni povedal pokrajinski odbornik Marko Marinčič in obenem potrdil pristop goriške krajevne ustanove k današnjemu obeleževanju svetovnega dneva proti smrtni kazni. Srečanja so se udeležili tudi ostali pokrovitelji pobude, in sicer Lorenzo Cenni iz organizacije »Nessuno tocchi Caino«, v katero je vklanjena tudi goriška pokrajina, Alberto De Natai iz goriške skupnosti Arcobaleno in predstavnik goriškega Foruma Andreja Bellavite, ki je obenem tudi opoz-

cjski svetnik na goriški občini.

Vsi so izrazili zadovoljstvo nad korakom naprej, ki ga je Organizacija združenih narodov opravila na 62. zasedanju generalne skupščine v New Yorku v smeri globalnega moratorija proti smrtni kazni. Poudarili so, da je potrebno tudi pri zaporni kazni težiti k uvajanju in iskanju učinkovitih metod za prevzemanje obsojencev zaradi kaznivih dejanj.

Svetovni dan proti smrtni kazni bodo v Gorici obeležili nočjo ob 20.30, ko bodo v prostorih sedeža skupnosti Arcobaleno med Rojcami in Štandrežem privedili poseben večer. K razmislu bo vabilo prebiranje refleksij obsojencev s prepletanjem glasbenih točk italijanskega kantavtorja De Andreja; kasneje se bo dogajanje preselilo pred palajočo goriško pokrajino, kjer bodo postavili instalacijo, ki bo osvetljena in bo mimoidoče opozarjala na okrutno krivičnost smrtni kazni. (VaS)

»Veseli me, da sem spoznal novo realnost, ki odigrava v Gorici tako pomembno vlogo. Stik z vsemi komponentami mesta je namreč pomemben, saj želim biti župan vseh.« Ettore Romoli je po obisku šol Trinika in Župančič ter vrtca v ulici Brolo včeraj spoznal še delovanje Kulturnega centra Lojze Bratuž, kjer so ga sprejeli predsednica Franka Žgavec in predstavniki slovenskih organizacij, ki delujejo v tamkajšnjih prostorih. Romoli si je z zanimanjem ogledal poslopje, prisluhnil problematikam centra in zagotovil, da bo občina skušala podpirati njegovo delovanje. Beseda je tekla tudi o izključitvi mestne četrti Sv. Gora - Placuta iz seznama za izvajanje vidne dvojezičnosti, ki po županovih besedah ni »nespremenljiva«.

Žgavčeva je opisala delovanje ustanove in opozorila na finančne težave - predvsem na bremu davka ICI -, ki se porajajo ob vzdrževanje obsežnega poslopa in bogate kulturne ponudbe. »Med volilno kampanjo sem se zavzel za znižanje davka ICI za prvo hišo, zato bo težko priti do drugih davčnih olajšav. Skušal pa bom doseči, da bodo občinski prispevki za vaš center nekoliko manj simbolični,« je povedal Romoli. Za Žgavčovo ga je nagovoril goriški predsednik SSO Janez Povše, ki je izrazil upanje v plodno sodelovanje med krovno organizacijo in občinsko upravo. »Evropa se širi in padec schengenske meje je blizu. V tem zgodovinskem trenutku je dialog za nas bistvenega pomena, saj omogoča, da smo kos novim iz-

zivom. Zato si želimo sodelovanja z občino, Slovenijo in tudi z drugimi manjšinami,« je dejal Povše. Delovanje Združenja cerkvenih pevskih zborov je orisal Albert Devetak, na privalnico športnega združenja Olympia pa sta župana opozorila predsednik Gregor Sfiligoj in podpredsednik Andrej Vogrič. »Društvo letos šteje preko 200 članov, med katerimi je 15 odstotkov otrok, ki prihajajo iz čisto italijanskih družin. To pomeni, da uživamo ugled in zaupanje tudi v krogih večine,« je ocenil Sfiligoj. Glasbeni center Emil Komel je zastopal Julijan Cadek, ki je Romoliju podaril publikacijo o soli, župana pa je pozdravila tudi predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete Franka Padovan. O njenem delovanju bo župan več izvedel v pondeljek, ko bo Padovanovo sprejet na občini, v kratkem pa namerava obiskati tudi goriški Kulturni dom.

Med srečanjem je prišlo tudi do izmenje stališč o izpadu svetogorske četrti iz seznama občin, kjer bo občina izvajala vidno dvojezičnost. Žgavčeva je izrazila veliko razočaranje nad Romolijevim odločitvijo in poudarila, da je slovenska komponenta v tem predelu mesta vrednota, ki jo politika zanemara. »Ponavljam, da ne gre za nespremenljivo odločitev. S postopnim uveljavljanjem dvojezičnosti sem hotel preprečiti, da bi prišlo do nezadovoljstva italijansko govorečih občanov. To mi je uspelo. Moje stališče namreč ni nacionalistično obravnavo, pač pa želi ohraniti ravnotežje med komponentama mesta,« je zaključil župan. (Ale)

GORICA-TRŽIČ

Brezposelnici in delavci odločajo o reformi

Po navajanju sindikatov se je tudi drugi dan posvetovalnega referendumna na Goriškem dobro obnesel, saj je svoj glas že oddalo 70-80 odstotkov uslužencev malih in srednjih velikih podjetij. To je tudi učinek 160 zborovanj, ki so jih privedili v goriški pokrajini, zato da bi pojasnili črko sporazuma, sklenjenega 23. julija letos med rimske vlado in socialnimi partnerji. Posebne pozornosti bo deležen rezultat na Tržičem zaradi gospodarske teže tega ozemlja.

Posvetovanje poteka še danes na delovnih mestih in na sedežih sindikatov CGIL, CISL in UIL. K udeležbi je po Italiji poklicanih okrog pet milijonov upravičencev; privedile so ga sindikalne zveze, ki pozivajo upokojence, odvisne in prekerne delavce ter brezposelne k množičnemu odzivu. Glasovanje je tajno; vsak upravičenec mora prikazati potrdilo o delovnem razmerju, o brezposelnosti oz. upokojitvi ali sindikalno izkaznico. Referendum poteka na sedežih sindikatov in podjetjih, kjer so uredili volišča; vsi sindikalni volišči so v ta namen odprti dopoldne, v Gorici in Tržiču pa po uriku 9.00-12.00 in 15.00-18.00. Podrobnejša navodila nudijo sindikati CGIL (tel. 0481-522518, 0481-416411), CISL (0481-533321, 0481-42068) in UIL (0481-534107, 0481-411321).

PIERIS - Na križišču je trčil v tovornjak videmskega podjetja

Z motorjem v smrt

Življenje je izgubil 22-letni Antonio Donda iz Turjaka - Zaposlen je bil v Ronkah

Na prizorišču nesreče velika prizadetost zaradi fantove smrti

ALTRAN

V Pierisu je včeraj prišlo do prometne nesreče s tragičnimi posledicami, saj je življenje izgubil 22-letni Antonio Donda iz Turjaka. Včeraj popoldne je s svojim motorjem silovito trčil v tovornjak, pri čemer je utrpel hude telesne poškodbe. Niti takojšnja pomoč službe 118 ni preprečila, da bi izdihnil. Njegovo srce je prenehalo biti deset minut po trčenju.

Nezgoda se je pripetila okrog 15.30 na oširku Garibaldi na državni cesti 14 v Pierisu. Promet na tamkajšnjem križišču običajno urejajo semaforji, ob sobotah pa naprave ne delujejo in na njih utripi rume na luč. Kamion, za volanom katerega je sedel 48-letni Pierino Cecchini, ſofer podjetja CatFriuli iz kraja Pavia di Udine, je vozil po državni cesti v smeri obrtniške cone v Ronkah. Na križišču je upočasnil vozno, ni pa se ustavil, saj je imel prednost. V istem trenutku je na oširek Garibaldi iz središča Pierisa privozil Antonio Donda s svojim motorjem znamke honda CR. Prehitel je avtomobil, ki se je ustavil na križišču, in pritisnil na plin. Pri tem naj bi ga zaslepio sonec, zaradi česar ni opazil tovornja-

ka in je sredi križišča trčil naravnost v njegovo prednje kolo. Padel je na asfalt, se zatakal po cestišču in obležal. Šofer tovornjaka je takoj poklical rešilno službo, ki je nekaj minut kasneje že bila na kraju nezgode. Fanta so skušali oživiti, a zanj ni bilo več pomoči. Helikopter, ki so ga poklicali, da bi motociklista odpeljal v bolnišnico, je nekaj minut po 16. uri vzletel, Antoniu Dondo pa so odpeljali v mrtvašnico.

»Moral sem na njegov dom čez deset minut. Ne morem verjeti, ni mogoče, da se je to zgodilo ravno Antoniu,« je na kraju nesreče jokal mladeničev najboljši prijatelj. Kmalu so se na oširku Garibaldi zbrali še številni drugi Antoniov znanci, tragična vest pa je takoj odjeknila tudi v Turjaku. V tamkajšnji ulici Roma je fant stanoval z očetom Fabiom in mamo Luiso. Študij je zaključil na poslovnom zavodu v Tržiču, nato pa se je zaposlil v industrijskem obratu v Ronkah. Prijatelji in znanci se ga spominjajo kot radoživega in nasmehanega mladeniča, ki je imel rad zabavo v veseli družbi in ni nikoli zanikal pomoci sočloveku.

GRADIŠČE - Na odsek med Vilešem in Gorico

Plameni požrli avtomobil

Vzrok nenadnega požara nepojasnjen - Voznica in sopotnici iz Portogruara brez poškodb

Odstranjevanje posledic požara

BUMBACA

Avtomobil je zgorel v peščici minut, tako da bo težko pojasniti, kaj je sprožilo požar. Ženska trojica iz Portogruara, ki je bila v njem, jo je odnesla brez poškodb, vendar z veliko strahu. Vozile so se po odsek ustreze ceste iz Vileša proti Gorici, ko se je v bližini izhoda za Gradišče začelo kaditi iz motorja. 71-letna šoferka je na voznem pasu nemudoma ustavila avtomobil znamke lancia a ypsilon. Ko pa je s sopotnicama izstopila iz njega, so ga plameni že začeli požirati. Alarm so sprožili okrog 15. ure; prišli so karabinjerji, policisti in gasilci, ki so poldruguro uro gasili ogenj in madež bencina. Zaradi gostega dima in odprave posledic je bil promet na odsek ustreza več časa oviran.

DOBROVO - Letošnje stanje v briških oljčnikih

Oljarna in olje sta povezala ljudi z obeh strani meje

Podveršič: »Med njimi ni čutiti delitve na Brda in Colio kot pri vinogradnikih«

Oljke, ki jih je prizadela oljčna muha (levo), in Bruno Podveršič, predsednik zveze oljkarskih društev Slovenije

FOTO K.M.

NOVA GORICA - Skozi Slovenijo v Jordanijo

Ekstremni kolesar s protezama namesto nog

Armin Köhli pred novogoriško občinsko stavbo

FOTO K.M.

Na 4.800 kilometrov dolgo pot od Ženeve v Švici do Mrtvega morja v Jordaniji se je 1. oktobra odpravil ekstremni kolesar Armin Köhli. Podvig je toliko bolj občudovanja vreden, ker ima Köhli amputirani obe nogi in kolesarski pedali poganja s pomočjo protet. Njegova pot pa ima poseben pomen: v Jordaniju želi prispeti 18. novembra, na dan začetka osme konference držav članic podpisnic Ottawske konvencije o preprevi protipotehotnih min. Opozoriti želi na številne žrtev min - sam je obe nogi sicer izgubil v nesreči - ter na to, da invalidi ob pravi podpori lahko živijo polno življenje. V petdesetih dneh bo prečkal trinajst evropskih in bližnjevzhodnih držav, v ponedeljek zvečer pa je prečkal slovensko-italijansko mejo in prispel v Novo Gorico. Včeraj ga je sprejel župan Mirko Brulc.

Ko si je Köhli začrtal pot do Jordanije, je opazil, da ga bo le-ta vodila preko Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Grčije, Turčije, Sirije in Libanona. »Ob tem spoznanju sem bil nemalo presenečen,« je dejal na sprejemu pri županu, »saj bom prečkal veliko držav, kjer se s težavami zaradi protipotehotnih min še vedno srečujejo, in to še deset let po tem, ko je bila podpisana konvencija proti njihovi uporabi.« Köhli je tudi povedal, da je Novo Gorico izbral za kraj vstopa v Slovenijo tudi zato, ker ve, da sta v teh krajev divjali prva in druga

svetovna vojna, bil pa je presenečen nad podatkom, da je na Goriškem še veliko ostankov orožja in eksplozivnih telcev iz obeh vojn. Ekstremni kolesar bo iz Slovenije izstopil danes v Krškem, njegovo akcijo pa je podprla Mednarodna ustanova - Fundacija za razmiranje in pomoč žrtvam min. (km)

NOVA GORICA - Abonmajska ponudba Filmsko gledališče s petnajstimi predstavami

Kulturni dom Nova Gorica tudi letos nadaljuje z abonmajske ponudbo umetniških filmov, poimenovano Filmsko gledališče. Izbor so prepustili filmskemu kritiku in publicistu Denisu Valiču, ki je izbral petnajst naslovov. Letošnji izbor je ponovno nadvse raznovrsten, saj prinaša filme iz kar štirih kontinentov, od Severne Amerike prek Evrope in Afrike do Azije, sporočajo iz novogoriškega Kulturnega doma.

S ponudbo Filmskega gledališča želijo spodbujati razvoj filmske kulture, ugotavljajo pa, da na ta način krog ljubiteljev filma iz leta v leto širi. Goriško Filmsko gledališče je tako svoje-

vrsten abonmajskega program, katerega poslanstvo je skrb za visoko raven filmske kulture. »Takih, ki bi to nalogo izpolnjevali s tako kontinuiteto in ne glede na vse spremembe, kakor je prej to počela ZKD Nova Gorica, sedaj pa novogoriški Kulturni dom, v Sloveniji žal ni prav veliko,« dodaja Valič.

Abonma za petnajst filmskih predstav je na prodaj pri blagajni Kulturnega doma Nova Gorica od 15. do 26. oktobra, vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure oz. uro pred predstavami; vse abonmajske filme vratio v mali dvorani Kulturnega doma ob petkih ob 20.15. (km)

NOVA GORICA

Brulc navija za proslavo na Erjavčevi Škabrijelovi

MIRKO BRULC

BUMBACA

ETTORE ROMOLI

BUMBACA

Župana obeh Goric, Mirko Brulc in Ettore Romoli, se bosta v petek srečala v Novi Gorici na delovnem sestanku. Teme, ki jih bosta obravnavala, so aktualne za obe mesti in se nanašajo na skorajšnje spremembe na meji: na odpravo schengenskega režima in meje med mestoma ter o proslavitvi tega dogodka, po katerem naj bi Gorici začeli »dihati« kot eno samo mesto. Romoli je že napovedal, da bo za to priložnost prišel podpredsednik Evropske komisije Franco Frattini. Novogoriška stran poudarja, da sredstva za proslavo nima in naj zanje poskrbi država. Če pa bo proslava, je Erjavčeva ulica (v Gorici Škabrijelova) po Brulčevem mnjenju zanje najprimernejši kraj. Župana bosta govorila tudi o nadaljnjem sodelovanju; v to poglavje sodijo tudi doslej redni sestanki treh občinskih uprav, poleg gorischev in novogoriške še sempetrsko-vrtojibenske.

V javnosti je pred dnevi odmevala nova, da je Evropska unija določila pet evropskih mest, kjer bodo potekala praznovanja ob dokončnem padcu meje, med katerimi je tudi Gorica. Po Romoljevem navajanju je svojo prisotnost na slovesnosti že napovedal Frattini, prisotna pa naj bi bila tudi slovenski in italijanski notranji minister, Giuliano Amato in Dragutin Mate. Portugalsko predsedstvo EU je 3. oktobra sporočilo, da se bo schengenska širitev zgodila 21. in 22. decembra.

Ravno praznovanje omenjenega dogodka naj bi bila osrednja tema srečanja med Brulcem in Romoljem. Novogoriška stran namreč poudarja, da občina v proračunu nima rezerviranih namenskih sredstev za proslavo. Občanom bodo podarili gledališko predstavo Borisa Kobala, velike prireditve pa občina ni imela v načrtu. »Če pa priredebit bo, potem jo mora organizirati in financirati vlad. V tem trenutku še čakamo na odgovor notranjega ministra, kako bo s tem,« pojasnjuje novogoriški župan, ki še dodaja, da v zadevi »padec schengenske meje« po njegovem mnenju ni tako ključno vprašanje proslave, temveč vprašanje življenja obeh mest v bodoči. »Zato na slovenski strani usmerjamo vse sile v ureditev prometne infrastrukture, v odstranitev nadstreškov na meji, tako da bodo fizični pomniki meje odstranjeni. V tej luči se mi zdi zagotovo zelo primeren prostor za tovrstno praznovanje prehoda na Erjavčeve ulice, saj bi lahko na slovenskosti simbolično odstranili katero od sedanjih obmejnih struktur. Erjavčeva pa je tudi tista ulica, ki ponuja najbližje povezavo med mestoma. V bližini je tudi trg Europe, ki nosi pomembno simboliko za obe mesti. Svet in Evropa ga namreč že pozna,« pojasnjuje svoj »izbor« mesta proslave Brulc, ki opozarja, da pri odstranjevanju struktur na meji problem predstavlja tudi rimska vlad: »Ne vemo, ali bo dovolj ažurna, da bo omogočila rušenje mejnih objektov v dohlednem času. Z naše strani že imamo zeleno luč, da se nadstreški odstranijo in da lokalna skupnost odloči, kakšne vsebine bodo odstrelj v njih. Ena od možnosti je ureditev informacijske točke za turiste obeh mest. Pri tem pa bodo potrebni dogovori z goriško stranko,« pojasnjuje Brulc. (km)

Katja Munih

GORICA - Kinoateljejevi filmski četrtki

Vrača se žarek Gorice Kinema

Za začetek Kim Ki-Duk, sledita Ozon in Rohmer

Gorica Kinema stopa v novo sezono. Po lanskem uspehu bodo Kinoateljejevi četrtki še naprej ponujali filme v izvirniku z italijanskimi podnapiši, dela priznanih režiserjev in uveljavljajočih se produkcij ter dve projekciji ob 17.45 in 20.45 v goriškem Kinemaxu.

Gorica Kinema ne zapušča »svojih« režiserjev, saj pregovor pravi, da dobре ekipe ne gre spremeniti. Tako bo prvi filmski četrtrek posvečen idealnemu »kapetanu« pobude. Kim Ki-Duk bo s filmom Dih in s svojim domišljiskim svetom, ki niha med duhom in telesom, med krivido in pokoro, jutri že četrtič potrkal na vrata Kinoateljeja. Druga poznana avtorja sta francoska režiserja Francois Ozon in Eric Rohmer, ki sta izbrala zgodovinske teme. Prvi zaide v londonsko delavsko četrt na začetku 20. stoletja s filmom Angel, v katerem prioveduje zgodbo o dekletu, ki se posveti pisateljevanju; z ženskim likom se je režiser počlonil filmski produkciji in igralkam iz medvojnega obdobja. Rohmer pa ostaja

ja v svoji državi z zgodovinsko temo iz 6. stoletja v filmu Ljubezni Astreje in Celdona, ki je povzet iz knjige Honorja d'Urfeja; v njem raziskuje mladost in posljenje. Pridelitji niza so izbrali tudi italijanski film. Rabdomant v režiji Fabrizia Cattania, ki ga bodo predvajali 25. oktobra, prioveduje zgodbo dveh osamljenih duš, ki se srečata v čudoviti Lucaniji; v filmu nastopata karizmatični Pascal Zullino in lepa Andrea Osvart. Kenneth Branagh pa je za posodobitev Mozartove Čarobne piščali, ki jo bodo vreteli 29. novembra, izbral temo prve svetovne vojne. Pogumen in uspešen podvig, v katerem so izkazali izvrstni pevci in brezhiben nastop Chamber Orchestra of Europe. Jesenski spored nita se bo zaključil 6. decembra s filmom Na drugi strani turško-nemškega režiserja Fatih Akina; gre za intenziven preplet doganjaj, ki se razpletajo med dvema domovinama. Film, ki je prejel nagrado za najboljši scenarij na festivalu v Cannesu, se bo potegoval tudi za oskarja.

braževanja in so financirani s sredstvi zakona 236/93: slovenščina - osnovna in nadaljevalna stopnja (80 ur), angleščina A2 (72 ur), tečaj informatike priprava na ECDL (72 oziroma 48 ur), nemščina - osnovna oz. nadaljevalna stopnja (80 ur); informacije na tajništvu Zavoda od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro na telefonski številki 0481-81826 ali po elektronski pošti go@sdzpi-irsip.it.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča izletninkom v dolino Neretve »Na mandarine«, da bo v sredo, 17. oktobra, odhod avtobusa ob 7. uri iz Standreža, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Poljanah, v Doberdobu pred cerkvijo, v Jamljah in na mejnem prehodu pri Fernetičih na italijanski strani. Priporočajo točnost in opozarjajo, udeležence, naj s seboj prinesejo veljavjen dokument.

DRUŠTVO PROSTOVOLJNIH KRVO-DAJALCEV IZ SOVODENJA prireja 14. oktobra izlet v Vajont z vodenim ogledom jezu in muzeja, ki se nahaja v stari šoli v Ertu. Odhod avtobusa je ob 7. uri pri cerkvi v Sovodnjah pri Zlatki in pri cerkvi v Standrežu. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Info: 0481-882071 (Paolo) ali 329-4006925 (Vincenza).

Prireditve

DRAMSKI ODSEK PD ŠTANDREŽ organizira revijo ljubiteljskih gledaliških skupin: Lahko noč, mama (28. oktobra ob 17. uri), Zadrege v bolnišnici dr. Egidija Sršena (18. novembra ob 17. uri), Butalci (16. decembra), premierska komedija Primorske zdrahe (26. januarja 2008 ob 20. uri, v abonmajskem programu 27. januarja ob 17. uri). Predstave bodo v župnijski dvojni Anton Gregorčič v Standrežu; informacije in vpis abonmajev tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj) in v Katoliški knjigarni v Gorici.

GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD: v Kulturnem domu v Gorici v soboto, 13. oktobra, ob 20.30 gledališka skupina Společna sestava iz Prague, »Pasiones de corazon« F. Garcie Lorce; informacije in predprodaja pri knjigarni Antonini (korzo Italia 51/a v Gorici, tel. 0481-30212).

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU:

obvešča, da je v teku potrditev abonmajev za gledališko in glasbeno sezono 2007-08, s 13. oktobrom pa bo možen vpis novih abonmajev. Gledališki program se bo začel 2. in 3. novembra z uprizoritvijo predstave »Le nozze di Figaro« (Tullio Solenghi), medtem ko bo v glasbeni program uvedel koncert Louis Lortie & Hélène Mercier (klavir) 30. oktobra; informacije in vpisovanja v blagajni Občinskega gledališča v Tržiču (korzo del Popola 20, tel. 0481-790470), pri turistični agenciji Appiani v Gorici, pri Ticketpointu v Trstu in pri ERT-u v Vidmu. blagajni Občinskega gledališča v Tržiču (korzo del Popola 20, tel. 0481-790470), pri turistični agenciji Appiani v Gorici, pri Ticketpointu v Trstu in pri ERT-u v Vidmu.

DRŽAVNA KNJIŽNICA V GORICI IN GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

vabita na predstavitev knjige Branka Marušića »Il vicino come amico - Relaltà o utopia? La convivenza lungo il confine italo-sloveno.« Knjigo bo predstavila Liliana Ferrari v torek, 16. oktobra, ob 17.30 v konferenčni dvorani Državne knjižnice v ul. Mameli v Gorici. Sodeloval bo Sergio Tavano.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 3. novembra, v restavraciji Kapriol v Dolu. Iz Gorice bo na razpolago avtobus. Vpisovanje se bo začelo 16. oktobra.

FILMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA bo tudi letos potekalo v mali dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici; razpis abonmajev za petnajst filmov med 15. in 26. oktobrom vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure oz. uro pred predstavami pri blagajni Kulturnega doma.

RISATE A GRADISCA niz gledaliških predstav v narečju: v soboto, 13. oktobra, ob 20.45 v dvorani Bergamas v Gradišču gledališka skupina Gradišca... Il teatro »Mi è caduta una cavalla

nel letto«; informacije in predprodaja vstopnic pri uradu IAT Pro loco Gradišče, tel. 0481-960624.

GORICA KINEMA, Kinoateljejeva sezona filmov v izvirniku z italijanskimi podnapiši, se začenja v četrtek, 11. oktobra, s filmom »Soom« (režija Kim Ki-Duh). Sledili bodo 18. oktobra »Angel« (režija Francois Ozon), 25. oktobra »Il rabdomante« (režija Fabrizio Cattani), 8. novembra »Les amours d'astree et de celadon« (režija Eric Rohmer), 29. novembra »The magic flute« (režija Kenneth Branagh), 6. decembra »Yasamin kiyisinda« (režija Fatih Akin). Filme bodo vrteli v goriškem Kinemaxu na Travniku ob četrtkih ob 17.45 in 20.45; vstopnina s člansko izkaznico Kinoateljeja.

KULTURNI DOM NOVA GORICA - sezona 2007-08: 22. oktobra, ob 20.15 Simfonični orkester RTV Slovenija;

12. novembra, ob 20.15 Godalni kvartet Paizo (Danska); 17. decembra, ob 20.15 Slovenski komorni zbor; 14. januarja 2008 ob 20.15 Dušan Sodja (klarinjet), Tatjana Kaučič (klavir), Marta Močnik Pirc (soprani); 25. februarja 2008, ob 20.15 kvartet Čajkovski (Rusija); 10. marca, ob 20.15 orkester »Spirit of Europe«; 21. aprila 2008, ob 20.15 Komorni orkester Talich (Češka), 12. maja, ob 20.15 Denys Masliuk (klavir). Izvenabonmajski koncerti: 12. oktobra, ob 20.15 Ruska klavirška glasba; 3. novembra, ob 20.15 Primorske impresije Zlata Kaučiča z gosti; 9. novembra, ob 20.15 Večer samospevov (Mirjam Kalin - alt, Gabriel Lipuš - tenor, Bojan Gorišek - klavir); 30. novembra in 1. decembra, ob 20.15 Oliver Dragojević & skupina Dupini; 20. decembra, ob 20.15 Orkester Slovenske vojske z gošti. Art sredica: 21. novembra, ob 20.15 Vida Mokrin - Pauer »Čutnost - smeh - duhovnost«; 19. decembra, ob 20.15 Etnoploč trio. Festival Jezenski glasbeni tris: etno, 20. oktobra, ob 20.15 Dišpet (ženska klapa, Hrvatska) in Bracijera (moška klapa, Hrvatska); blues, 16. novembra, ob 20.15 R.J. Mischo (ZDA-Italija); gospel, 15. decembra, ob 20.15 Terri McConnel Quintet (ZDA); informacije in abonmaji pri uradu IOT, ul. Oberdan 1. februarja 2008 »Si fa, ma non si dice...« Susy Picchio (soprani), Gigi Franchini (komik) in glasbeni ansambel Wunderbar; 15. februarja 2008 recital pianista Simoneta Pedronija; 29. februarja 2008 Joplin Ragtime Orchestra »Come ballava mio nonno americano«; 14. marca 2008 »Fagottissimo«; 28. marca 2008 Yana Debskova (violina), Francois Killian (klavir); 10. aprila Yoon Shin Song (violina), Inga Dzekter (klavir); 21. aprila Triestango; informacije in abonmaji pri uradu IOT, ul. Oberdan 16 v Gorici (tel. 0481-533838), pri Ticketpointu v Trstu (tel. 040-3498276) ali pri uradu ACUS v Vidnemu (tel. 0432-2014191).

V OBČINSKIM Dvoranam v Krmelu ob Krminski vinoteki bo danes, 10. oktobra, ob 20. uri odprtje 12. razstave s pokušno mešanimi vin z naslovom Mešana vina v svetu (»Uvaggio nel mondo«); informacije na tel. 0481-630371.

V PARKU CORONINI CRONBERG v Gorici bo v ponedeljek, 15. oktobra, ob 17.30 predavanje Ferdinanda Šerbelja o zbirkah Coronini Cronberg iz niza »Visto e non visto: conversazioni sui beni Coronini esposti o non esposti«.

VEČERNI KONCERTI KULTURNEGA ZDruženja Lipizer: v Deželnem avditoriju v Gorici ob 20.45: 26. oktobra Filharmonika Ploiesti (Romunija); 9. novembra Alexandre Dubach (violina) in Daniela Dubach (klavir);

19. novembra »Il Giocatore« Luigi Cherubini in »L'Orso - The Bear« William Walton v izvedbi vokalne skupine in orkestra »Opera Giocosa« FJK; 14. decembra recital pianistke Laure Mikkola; 30. decembra, edini koncert v teatru G. Verdi v Gorici, Filharmonika Bacau (Romunija); 18. januarja 2008 trio Matisse; 1. februarja 2008 »Si fa, ma non si dice...« Susy Picchio (soprani), Gigi Franchini (komik) in glasbeni ansambel Wunderbar; 15. februarja 2008 recital pianista Simoneta Pedronija; 29. februarja 2008 Joplin Ragtime Orchestra »Come ballava mio nonno americano«; 14. marca 2008 »Fagottissimo«; 28. marca 2008 Yana Debskova (violina), Francois Killian (klavir); 10. aprila Yoon Shin Song (violina), Inga Dzekter (klavir); 21. aprila Triestango; informacije in abonmaji pri uradu IOT, ul. Oberdan 16 v Gorici (tel. 0481-533838), pri Ticketpointu v Trstu (tel. 040-3498276) ali pri uradu ACUS v Vidnemu (tel. 0432-2014191).

ZDruženje »Musica Aperta« iz Gorice prireja koncerte v sklopu niza »Gorizia classica 2007/2008«: v soboto, 13. oktobra, ob 17.30 v Pokrajinskih muzejih v grajskem naselju v Gorici »Dall'Ottocone ai giorni nostri«, nastopa Giorgio Samar (flauta) in Pier Luigi Corona (kitara). Vstop prost.

ZDruženje Sergio Amidei, odborništvo za kulturo pri goriški občini in filmska smer DAMS Videmske univerze bodo 16. in 17. oktobra priredili filmski poklon madžarskemu režiserju Miklosu Jancsoju. V torek in sredo, 16. in 17. oktobra, bodo v goriškem Kinemaxu vrteli njegove filme (Ljudje brez upanja, Zvezde in vojaki, Molk in krik ter »Nekem lampast adott kezembe az Ur Pesten«). Posebno nagrado za izjemni doprinos k filmski umetnosti mu bodo podelili 16. oktobra.

ZSKD obvešča, da bo v nedeljo, 21. oktobra, na Pomorski postaji v Trstu deželna zborovska revija Corovivo. Prvi koncert bo ob 10. uri, drugi koncert ob 14.30, tretji koncert ob 18. uri, zaključni koncert z nagrajevanjem pa ob 20.45.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Silvia Marega vd. Bonelli iz goriške splošne bolnišnice v cerkev na Placuti in v Spineo za upeljitev.

DANES V PEVMI: 11.00, Francesca Zolgar vd. Drufovka (iz bolnišnice sv. Justa) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V JAZBINAH: 15.00, Giuseppe Corsi (iz goriške splošne bolnišnice ob 11.30) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V FOLJANU: 11.00, Ricciotti Trevisan (iz Trsta) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 10.50, Enrichetta Pellegrini iz bolnišnice v stolnico sv. Ambroža in na glavno pokopališče.

DANES V CORONI PRI MARIANU: 14.00, Luigi Mazzoli (iz Vidma) v cerkvi in na pokopališču.

PORTOROŽ - Festival slovenskega filma Rojattijev film v tekmovalnem sporedru

Danes ob 16. uri bodo v tekmovalni selekciji na Festivalu slovenskega filma v Portorožu v Avdoriju predvajali film L'uomo di Stregna - Človek iz Srednjega v režiji Paola Rojattija.

L'uomo di Stregna - Človek iz Srednjega ni le redek in izredno pomemben etnografski dokument, temveč tudi intenzivna filmska zgodbica, ki nas preseneti po slogovni zrelosti njegovega avtorja, kinoamaterja Paola Rojattija po rodnu iz Srednjega.

V začetku 60. let, ko je imel kmaj 20 let in za seboj zgolj veliko ljubezen do fotografije in avtorskega filma, je Paolo Rojatti na 8mm filmski tehniki posnel celovečerni film. Potovno rojstvo je doživel, ko so ga izsledili sodelavci Študijskega centra Nediža. Bil je restavriran, doživel je novo izdajo in objavo na DVD-ju. Projekt so izpeljali Študijski center Nediža v vlogi izvršnega producenta, Kulturno društvo Ivan Trinko in Kinoteatelje.

Genio, človek iz Srednjega, je hlapec, ki v zameno za nehvaležno delo dobri pri gospodarju kruh in ležišče, potem ko je dolgo časa brez uspeha hodil od hiše do hiše. Genio odseje opravlja najrazličnejša dela, skrbi za živino in drva, obdeluje polje. Ljudje ga sprejemajo medse, tako tudi vaški otroci, in Genio dostojanstveno preživila svoje življenje.

Film Človek iz Srednjega se do-

gaja v avtentičnem vaškem okolju v Nadiških dolinah in nam odpira zadnji pogled na neponovljiv kmečki svet, ujet v objektiv tik pred njegovim dokončnim zatonom. V prvih šestdesetih letih ga je posnel Paolo Rojatti, navdušenec za fotografijo in film, ki je s svojo 8mm filmsko kamero pridelal snemati življenje v lastni vasi Srednje in prebivalce med kmečkimi opravili. V dveh letih je posvetil projektu ves svoj prosti čas in je na koncu oblikoval celovečerni film, ki ga oddlikuje poetičnost, naraven talent za filmsko pripovedovanje in presenetljiva dragocenost kadrov in montaže.

Leta 2006 je bila javnosti predstavljena nova izdaja filma, ki jo je oskrbel Alvaro Petricig in izvedel Študijski center Nediža v sodelovanju s Kulturnim društvom Ivan Trinko in Kinoateljejem, ki skrbi tudi za njegovo distribucijo. Nova montaža je delo Paola Comuzzija, nova izvirna kuflisa pa je delo Massima Toniuttija. Projekt so podprtli Dežela Furlanija Julijska krajina, Videmska pokrajina, Občina Srednje, Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in Fundacija CRUP. Izvirno gradivo na filmskem traku je bilo zaščiteno z ustreznim ohranitvenim posegom in prepisano na digitalno kopijo. Posega sta izvedla laboratorija La Camera Ottica in Crea, ki delujejo v okviru diplomske smeri DAMS Videmske univerze v Gorici.

V petek, 19. oktobra ob 20.00 / Georges Feydeau: »Bolha v ušesu ali kaplja čez rob«.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, 10. oktobra ob 19.30 / Tomaž Sveti: »Pierrot in Pierrette«. Gostuje Slovensko komorno glasbeno gledališče.

Jutri, 11. oktobra - 15.00-17.20 / Henrik Ibsen: »Strahovi«.

V soboto, 13. oktobra - 19.30-22.30 / Eugène Labiche, Botho Strauss: »Šparovček«.

V torek, 16. oktobra - 19.30-21.30 / Ivan Cankar: »Romantične duše«.

V sredo, 17. oktobra - 19.30-21.50 / Henrik Ibsen: »Strahovi«.

Mala drama

Danes, 10. oktobra - 20.00-21.30 / Yasmina Reza: »Art«.

V petek, 12. oktobra - 20.00-21.30 / Žarko Petan: »Fatalna komedija«.

V soboto, 13. oktobra - 20.00-22.30 / Shelagh Delaney: »Okus po meduu«.

V ponedeljek, 15. oktobra - 20.00-22.10 / Conor McPherson: »Jezz«.

V torek, 16. oktobra - 20.00-21.45 / Yasmina Reza: »En španski komad«.

V sredo, 17. oktobra - 20.00-21.40 / Vasilij Vladimirovič Sigarev: »Ahasver«.

Mestno Gledališče Ljubljansko

Veliki oder

Danes, 10. oktobra ob 19.30 / Martin Crimp: »Podeželje«, gostuje Prešernovo gledališče Kranj.

Jutri, 11. in v petek, 12. oktobra ob 19.30 / Peter Nichols: »En dan in smrti Jožce Rožce«.

V soboto, 13., v ponedeljek, 15., v četrtek, 18. in v petek, 19. oktobra ob 19.30 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

V torek, 16. oktobra ob 19.30 / Jean-Marie Chevret: »V drugo gre rado«.

V sredo, 17. oktobra ob 19.30 / Peter Nichols: »En dan in smrti Jožce Rožce«.

V soboto, 20. oktobra ob 19.30 / Joe Masteroff, Fred Ebb, John Kander: »Kabaret«.

Mala scena MGL

Danes, 10. oktobra ob 20.00 / Rokgre: »O čem govorimo, kadar govorimo o ljubezni«.

Jutri, 11. in v petek, 12. oktobra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

V soboto, 13. oktobra ob 20.00 / Miro Gavran: »Vse o ženskah«.

V torek, 16. oktobra ob 20.00 / Rokgre: »O čem govorimo, kadar govorimo o ljubezni«.

V sredo, 17. oktobra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobilec«.

Šentjakobsko gledališče

Danes, 10. in jutri, 11. oktobra ob 19.30 / »Doseje: Hiacinta Novak - DHN 03. (3 del gledališke humoristične nanizanke) po motivih iz romana A. Kremauerja, koprodukcija s Studiom Biti.

V petek, 12. oktobra ob 19.30 / J. Hašek: »Prigode dobrega vojaka Švejkova«, (črna komedija), režija Gojmir Lešnjak - Gojc.

V sredo, 17. oktobra ob 16.30 / M. Bor: »Vrnitev Blažonovih« (partizanski vester), režija Jure Novak.

Cankarjev dom

Dogaja: Premiera mladinske predstave.

Zamisel: Maja Dekleva, Gregor Kamnikar, Tomaž Lapajne in Andreja Rauch. Urnik: v petek, 12. oktobra ob 11.00 in 19.00 ter v soboto, 13. oktobra ob 11.00 in 17.00.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

V petek, 12. ob 20.30 in v nedeljo, 14. oktobra ob 17.30 / Peti koncert orkestra in zboru G. Verdi v okviru simfonične sezone 2007, vodi in igra na klavir Frédéric Chaslin.

V petek, 19. ob 20.30 in v nedeljo, 21. oktobra ob 17.30 / Šesti koncert orkestra in zboru G. Verdi v okviru simfonične sezone 2007, vodi Marko Letonja, Isabelle Faust - violina.

■ 30. MEDNARODNI ORGELESKI FESTIVAL

V soboto, 13. oktobra ob 20.30, Umag, župnijska cerkev sv. Pelegrina mučenca / Roberto Velasco - orgle.

V ponedeljek, 15. oktobra ob 20.30, katedrala sv. Justa / Manuel Tomadin - orgle.

V torek, 16. oktobra ob 20.30, Milje - stolnica / Marianna Prizzon - soprani in Manuel Tomadin - orgle.

■ KOGOJEVI DNEVI 2007

V nedeljo, 14. oktobra ob 16.00, Gorjeni Tarbij (Srednje), cerkev sv. Ivana / Tropilni ansambel Slovenske filharmonije. Dirigentka: Andreja Šolar.

V ponedeljek, 22. oktobra ob 20.15, Nova Gorica, Kulturni dom / Simfonični orkester RTV Slovenija. Dirigent: Anton Nanut. Vuk Jovanović - klavir.

V sredo, 31. oktobra ob 20.30, Trst, Kulturni dom / Ob osmedesetletnici skladatelja Pavla Merkuka. Orchestra di Padova e del Veneto. Dirigent: A. Nanut.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

V petek, 12. oktobra ob 20.00 / Koncert Rudija Bučarja.

NOVA GORICA

Kulturni dom

V petek, 12. oktobra ob 20.15, velika dvorana / Ruska klavirská glasba, nastopajo: Erik Šuler, Aleksandra Pavlović in Ivan Skrt.

RAZSTAVE

■ RAZSTAVE OB 100-LETNICI ROJSTVA LOJZETA SPACALA

ŠTANJEL

Grafike - do decembra 2007 - Galerija Lojzeta Spacala. Urnik: v tednu od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto. Za najavljene skupine po dogovoru. Info: tel. +38657690197 ali mobi +38641337422 Štefan.

Grafice - do 15. oktobra - Galerija Valetovih

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Dvorana deželnega sveta: antološka razstava posvečena Maestru Guidu Tavagnaccu. Možnost ogleda do 12. oktobra od ponedeljka do petka od 9.30 do 18.00.

Muzej judovske skupnosti: do 16. oktobra razstavljata Herbert Paganji »Apunti di una vita«.

Prenovljena ribarnica: do 14. oktobra od 10.00 do 23.00 so na ogled Masherinijev skulpture.

Poštni in telegrafski muzej: do 14. oktobra je odprta razstava »Zgodovina in filatelija: pregled vrednot in kulture«. V tednu je odprto od 9.00 do 13.00 ob nedeljah od 10.00 do 12.00.

Kavarna Stella Polare (Trg sv. Antonia 6): do 1. novembra bo razstavljal

tržaški slikar Boris Zuljan.

Narodna in študijska knjižnica: do konca novembra razstavlja fotografije Viljam Lavrenčič.

Pomorska postaja - dvorana Victoria: do 20. oktobra, bo na ogled kolektivna razstava »Jadra in marine našega morja«. Odprto od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 20.00.

Palača Gopčevići: »La voce dell'infanzia nelle Collezioni dei Civici Musei di Storia ed Arte di Trieste«, odprto do 4. novembra od 19.00 do 21.00.

Galerija LipanjePuntin: Zhang Haun »My Rome«, odprto do 20. oktobra od 19.00 do 22.00.

Galerija LipanjePuntin: »Corpicrudi beautiful untrue people«, odprto do 15. novembra od 19.00 do 21.00.

Državna knjižnica: do 31. decembra je na ogled razstava Rossane Longo.

Občinska umetnostna dvorana: »Wind emotion«, fotografija razstava Gabriele Crozzolija. Možnost ogleda do 17. oktobra vsak dan od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52):

Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

REPEN

Muzej Kraška hiša: je odprt ob nedeljah in praznikih, v urah 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je ogled možen tudi v drugih terminih po dogovoru z upravitelji. Informacije na tel. št. 040327240 ali Hyppelink mailto:info@kraskahisa.com info@kraskahisa.com

DEVIN

Mestna galerija: do 21. oktobra je odprt razstava z naslovom: »Rainer Maria Rilke: pesnik in njegovi angeli«. Ogled je možen vsak dan razen ob torkih od 9.30 do 17.30.

GORICA

Na goriškem gradu: do 28. oktobra od torka do nedelje od 9.30 do 13.00 ter od 15.00 do 19.30, na ogled umetniška razstava z naslovom »Passaggi«.

V nekdanjih konjušnicah dvorca Coronini Cronberg: bo do 28. novembra na ogled razstava starih čipk zbirke Coronini Cronberg z naslovom »Vanità e decoro«.

ŠPANIJA - V zadnjih tednih se razmere v Baskiji ponovno zaostrujejo

V Bilbau eksplodiral avtomobil Po vsem sodeč gre za atentat Ete

Na srečo je bila v eksploziji avtomobila bombe ranjena samo ena oseba

BILBAO - V baskovskem Bilbau je včeraj eksplodirala bomba, podstavljen pod avtomobil nekega telesnega stražarja, ki je bil edini ranjen v eksploziji, je sporočila tamkajšnja policija. Odgovornosti za napad zaenkrat ni prevzel nihče, sum pa je nemudoma padel na separatistično organizacijo Eta, ki je poleti preklicala premirje in se vrnila k taktiki napadanja. Ranjeni telesni stražar naj bi skrbel za varnost socialističnega člana mestnega sveta v kraju Galdakao, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

V zadnjih tednih so se razmere v Baskiji vse bolj zavrstale. Konec septembra je baskovski premier Juan Jose Ibarretxe napovedal, da bo 25. oktobra 2008 sklical referendum o neodvisnosti Baskije. Načrt, ki bi po mnenju Ibarretxeja pomagal rešiti spor med Španijo in baskovsko separatistično organizacijo Eta, je španska vlada Joseja Luisa Rodriguez Zapatera takoj zavrnila. Vse, kar bi se zgodilo izven ustavnih okvirjev, bi šlo proti propagandi, je s tem v zvezi izjavila Zapaterova namestnica Maria Teresa Fernandez de la Vega.

Prejšnji petek pa je španska policija arretirala velik del vodstva prepovedanega političnega krila Ete, Batasuna. 23 vodilnih članov Batasune so arretirali med sestankom v mestu Segura. Batasuna je arretacije označila kot »vojno napoved« madriške vlade, na ulicah Baskije pa je nato protestiralo več sto baskovskih separatistov.

Policisti pregledujejo razbitine avtomobila bombe
ANSA

MJANMAR - Voditeljica opozicije pripravljena na soočenje s hunto

Suu Kyijeva: Rešitev je treba iskati v dialogu

YANGON - Vodja mjanmarske opozicije Aung San Suu Kyi je včeraj pozdravila pripravljenost vojaške hunte na dialog. Suu Kyijeva, Nobelova nagrjenka za mir, ki je zadnjih 18 let pretežno v hišnem priporu, meni, da lahko le dialog med stranama reši težave, ki pestijo to državo.

Vojaška hunta je sicer v ponedeljek imenovala posebnega odposlanca za dialog med z opozicijo. Funkcijo je prevzel namestnik ministra za delo, upokojeni general Aung Kyi. Imenoval ga je vodja vojaške hunte Than Shwe, ki pa ob tem ni navedel, ali bo v stikih z opozicijo govora tudi o glavnih temah spora med stranema.

»Iskanje rešitev skozi dialog je naravna pot za iskanje pomoči ljudem in državi,« je v izjavi zapisala glavna opozicijska stranka v Mjanmaru - Nacionalna liga za demokracijo (NLD). »Prav tako je pomembno, da si vsi prizadevamo k uspehu. Pripravljenost k dialogu je pomemben element pri reševanju težav, ki je v veliki meri odvisen od vseh vpleteneh,« med drugim še piše v izjavi.

Stranka NLD je leta 1990 zmaga na volitvah, vendar ji nikoli ni bilo dovoljeno vladati, Suu Kyijeva pa je že vrsto let mednarodni simbol v prizadevanjih Mjamara za demokracijo. Klub življencev v izolaciji se je Suu Kyijevi uspelo prebiti v bližino vrha mjanmarske politike, ko so sredi avgusta na ulicah največjega mesta Yangon izbruhnili protiviladni protesti zaradi drastičnega zvišanja cen goriva. Protesti so se nadaljevali septembra, ko je na tisoče menihov več dni vodilo proteste.

Nobelova nagrjenka za mir Aung San Suu Kyi

TURČIJA Priprave na poseg v Iraku

ANKARA - Turčija je včeraj začela priprave na čezmejno vojaško posredovanje v severnem delu Iraka, kamor so se zatekli turški Kurdi. Na sestanku med premierom Recepem Tayyipom Erdoganom, njegovimi ministri in visokimi varnostnimi predstavniki v Ankari, so sklenili, da je potrebno storiti vse potrebno v boju proti dejavnostim terorističnih skupin, zlasti Kurdske delavske stranke (-PKK).

»Pristojne institucije so prejele ustrezna navodila in napotke, da storijo vse potrebno na pravnem, gospodarskem in političnem področju za končanje navzočnosti terorističnih organizacij v sosednji državi v prihodnjem obdobju. V primeru, da bo to potrebno, gre lahko tudi za čezmejno operacijo,« so zapisali v izjavi. (STA)

Sarkozy na uradnem obisku v Rusiji

MOSKVA - Francoski predsednik Nicolas Sarkozy je začel svoj prvi uradni obisk v Rusiji. Pred delovno večerjo z ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom v predsedniški rezidenci v predmestju Moskve je Sarkozy sinoči dejal, da je v Moskvo prišel, da bi »poslušal in razumel« Rusijo. Predsednika se bosta na uradnih pogovorih sestala danes.

Konferenca o odpravi smrtne kazni

LIZBONA - Odprava smrtne kazni v Evropi je vse preveč pomembna, da bi jo imeli za nekaj samoumevnega, je včeraj ob začetku mednarodne konference o odpravi smrtne kazni v Lizboni dejal generalni sekretar Sveta Evrope Terry Davis. Ob tem je izpostavil, da je potrebno ljudem pojasnit, zakaj je smrtna kazen zmotna, zakaj je bila odpravljena in zakaj bi tako moralno ostati.

Priprave na skorajšnji kongres KP Kitajske

PEKING - Centralni komite Kitajske komunistične partije je v Pekingu začel plenarno zasedanje. Srečanje, ki se ga udeležuje približno 350 delegatov, je namenjeno še zadnjim odločtvam pred partijskim kongresom, ki se bo začel v ponedeljek in na katerem naj bi kitajski predsednik in generalni sekretar partije Hu Jintao še utrdil svojo oblast.

Ceku napovedal neodvisnost Kosova

LONDON - Kosovski premier Agim Ceku je v Londonu dejal, da bo Kosovo razglasilo neodvisnost v nekaj dneh, če do decembra s Srbijo ne bodo dosegli dogovora o prihodnjem statusu Kosova. »Neodvisno Kosovo se mora zgoditi zelo kmalu po 10. decembru,« je Ceku dejal po pogovorih delegacije iz Pristine z britanskim zunanjim ministrom Davidom Milibandom.

Bekstein novi bavarski ministrski predsednik

MÜNCHEN - Kandidat nemške konzervativne Krščansko-sosialne unije (CSU) Günther Beckstein je uradno postal novi bavarski ministrski predsednik, potem ko je v bavarskem deželnem zboru, v katerem ima CSU dvotrejinsko večino, prejel 122 od 178 oddanih glasov poslancev. Beckstein je na položaju nasledil Edmunda Stoiberja, ki je konec septembra po 14 letih odstopil tudi s položaja predsednika bavarske vlade in s čela stranke. (STA)

SLOVENIJA - Zaradi uvedbe ekološko-ribolovne cone in povezanega vprašanja meje

Rupel: Ob odprtju novega poglavja v pogajanjih med Hrvaško in EU bo Slovenija izrazila zadržek

LJUBLJANA - Zunanji minister Dimitrij Rupel je včeraj v Ljubljani povedal, da ima Slovenija v zvezi s poglavjem o zunanjih odnosih, ki naj bi ga v petek na medvladni konferenci o pristopnih pogajanjih z EU odprla Hrvaška, »zadržek, ki pa je tehnična okolica, ki jo lahko kandidatka odpravi v najkrajšem možnem času«. Kot je spomnil, se je Hrvaška »pred oblikjem EU« obvezala, da ekološko-ribolovne cone (ERC) za članice EU ne bo uvelala, da bi lahko napredovala proti EU, pa mora sedaj izpolniti svoje zaveze.

»Kakšna bo usoda pogajanji Hrvaške v zvezi z zunanjimi odnosi, težko napovem, dejstvo pa je, da imamo nekaj pripomb in jih bomo najbrž imeli še nekaj časa. To pa ne pomeni, da zaviramo napredovanje Hrvaške proti EU. Da bi Hrvaška lahko napredovala, mora seveda izpolniti tisto, kar se je zavezala. In v tem smislu pričakujemo, da bo do dogovora prišlo pravočasno,« je povedal Rupel. Ob tem je izpostavil,

Dimitrij Rupel

da to ni dvostransko vprašanje, ampak »evropsko vprašanje prvega ranga«. Hrvaška naj bi po napovedih

portugalskega predsedstva EU v petek na medvladni konferenci o pristopnih pogajanjih z EU v Bruslju odprla dve novi poglavji v pogajalskem procesu - poglavje o zaščiti potrošnikov in zdravja ter poglavje o zunanjih odnosih, pri čemer gre sicer predvsem za trgovinske sporazume EU s tretjimi državami.

Francoska tiskovna agencija AFP je v zvezi s tem včeraj poročala, da načravata Slovenija in Italija zaradi nedavne napovedi Hrvaške, da bo s 1. januarjem 2008 razširila uresničevanje ERC tudi na članice EU, na omenjeni medvladni konferenci preprečiti odprtje poglavja o zunanjih odnosih in s tem ovirati pogajalski proces Hrvaške z unijo.

S hrvaško napovedjo glede ERC se Rupel sicer ukvarja tudi v svojem spletnem dnevniku. Kot je zapisal, je zaradi napovedane razglasitve ERC tudi za članice EU aktualno vprašanje državne meje med Hrvaško in Slovenijo,

ki pa je povezana z zgodovino teh držav. Pri razumevanju te problematike bi po njegovem prepričanju moralni združiti dve perspektivi in zgodovinski izkušnji: izkušnjo Slovencev kot naroda v okviru druge države in izkušnjo Slovencev kot nosilce lastne države.

Pri razpravi o hrvaško-slovenski meji je po njegovem mnenju treba upoštevati, da so bili Slovenci v času Avstro-Ogrske večinsko naseljeni na prostoru nekdajnega Avstrijskega Primorja. Ta slovenski izhod na odprto more je bil del paketa, ki ga je po prvi svetovni vojni dobila Italija. Slovenci so imeli takrat dva izhoda na odprto more: v Italiji preko slovenskega etničnega ozemlja in v Jugoslaviji preko hrvaškega etničnega ozemlja, je zapisal Rupel.

Po drugi svetovni vojni Slovenija zaradi širših političnih računov ni prevzela svojega zgodovinskega izhoda na odprto more. A vsi skupaj so se kljub vsemu zavedali, da Slovenija po-

trebuje lastni izhod na odprto more in da ji je treba prepustiti vsaj majhen del Jadrana. Tako je Slovenija dobila svojo lastno obalo in moreje od Lazareta do Piranskega zaliva; to je bilo nadomestilo za tržaško obalo, ki je pripadla Italiji.

Svojo upravičenost do neposrednega izhoda na odprto more so Slovenci v Jugoslavijo prenesli iz Italije. Slovenci so svojo pravico 25. junija 1991 pododelovali od Jugoslavije, vendar ta pravica izvira iz mednarodnih pogodb, ki so jih sklenile države po drugi svetovni vojni. Jugoslavija po tej vojni ni pridobila le slovenske obale, ampak tudi hrvaško Istro, Reko, Zadar, dalmatinske otoke itn. Italija je »v zameno« dobila Trst in velik del slovenskega etničnega ozemlja. Dejansko bi bil paradoks, ko bi se morala danes Slovenija za pravico, ki jo je zanjo od Italije prevzela Jugoslavija, pogajati s Hrvaško, je v spletnem dnevniku še zapisal Rupel. (STA)

NAŠ POGOVOR - Trikratni zmagovalec Pokala Amerike Russell Coutts

Lahko presenetim na Barcolani, zakaj pa ne bi tudi z Oracлом?

V Portorožu predaja jadrnic RC44 lastnikom - V nedeljo na Barcolani, z Oracлом pa na Pokalu Amerike

James Spithill,
Dean Barker in
Russell Coutts (od
leve) bodo od
danes merili moči
v tržaškem zalivu s
13,5 m dolgimi
jadrnici tipa
RC44, ki sta jih
skupaj podpisala
Novozelandec
Coutts in Koprčan
Justin

KROMA

Mogoče je bilo vprašanje, kako po teka tipičen dan Russlla Couttsa, nekoliko naišlo, ampak kar trikratni zmagovalec Pokala Amerike nam je nanj vseeno prijazno odgovoril: »Jadram!« Enostaven in skoraj pričakovani odgovor 45-letnega Novozelandca jasno kaže, v katero smer si lijo vsa njegova zanimanja. S Slovencem Andrejem Justinom se je po ločitvi z Alinghijem vpletel v zanimiv projekt novih jadrnic RC44, ki si jih je sam zamislil. Z Russlom Couttsem smo se pogovorili na tržaškem nabrežju, saj se bo do nedelje mudil v Trstu: do sobote bo zaposlen na predzadnji preizkušnji svetovnega pokala jadrnic tipa RC44, v nedeljo pa bo nastopil na Barcolani.

Vi ste načrtovalec novih jadrnic RC44. Zakaj ste sploh začeli nov projekt?

Novo jadrnico sem si zamislil predvsem zaradi veselja in ljubezni do jadranja. To mi predstavlja dodaten iziv in res uživan ob jadrjanju s takimi jadrnicami. Želel sem si predvsem jadrnico, ki bo omogočala tudi lastnikom, da se preizkusijo na jadrnicah, ki se poslužujejo tehnologije Pokala Amerike.

Dokončen načrt novih jadrnic ste izdelali s Slovencem Justinom Austonom. Zakaj ste izbrali ravno Slovenča?

Stike s Slovenijo gojam že več let in seveda tudi z Justinom. Portorož nudi odlične pogoje: bodisi z dobrimi in razpoložljivimi storitvami, ugodnimi vremenskimi pogoji ter krasnimi ljudmi. Dobre odnose imamo tudi z Marino (op. a. v Portorožu), tako da je res enkratno. V Portorož prihajam štiri ali petkrat letno. Moja vloga je predvsem ta, da novim kupcem jadrnic prikažem vse specifice RC44 predvsem v regatnih pogojih. Vsako jadrnico namreč predamo lastniku prav v Portorož.

Vse jadrnice so enake. Je torej mogoče na tak način resnično ugotoviti, kdo je najboljši jadralc?

Seveda, to je glavna ideja tega projekta. Da postaneš v drugih razredih najboljši, največkrat odvisi od vsote razpoložljivih finančnih sredstev za izboljševanje jadrnice s kupovanjem novih pripomočkov ali delov jadrnice. Jadrnice RC44 pa imajo enak dizajn: ko kupiš jadrnico, ni mogoče spremenjati ničesar.

Avgusta ste odločili, da boste ponovno stopili v vrtine Pokala Amerike z BMW Oracлом. Ste se kot gledalec dolgočasili?

No, seveda je bolj zanimivo, ko so deluješ. Zadnjega izkušnja leta 2005 je bila enkratna, in bržkone bo tako tudi sedaj.

Bo Russell Coutts mogoče spet stopil na zmagovalni oder?

Upam, zakaj pa ne?

Naslednji Pokal Amerike je ovit v tančico skrivnosti: veliko ekip ni potrdilo sodelovanja. Kje so glavne težave?

Alinghi je spremenil pravila, ki so enosmerna in seveda privilegirajo njegove značilnosti in želje. Veliko ekip in celo pokroviteljev se je zato umaknilo. Prepričan pa sem, da bomo našli skupni jezik in rešili to zadevo.

V nedeljo boste nastopili tudi na Barcolani.

To je enkratna regata. Občudujem strast tukajšnjih jadralcev, ki sodelujejo na Barcolani. Obenem je fantastično, ko viši na morju toliko jadrnic.

Ima vaša jadrnica RC44 možnosti, da bi celo zmagala?

BARCOLANA Jadralni asi od danes na Trieste cupu

Danes se v sklopu športnih prireditvev Barcolane začenja prestižni Trieste Cup namenjen jadrnicam RC44. Pred Velikim trgom se bo pomerovalo deset posadk: danes in v soboto bosta flotni regati (dnevno dve), jutri in v petek po atraktivni dvoboji v stilu Ameriškega pokala. Vsaka posadka (nastopili bosta tudi dve slovenski in dve italijanski posadki) je sestavljena iz štirih profesionalnih jadralcev in dveh do štirih neprofesionalcev. Na krovu jadrnic bo na nastopila svetovna elita: Russell Coutts (trikratni zmagovalec ameriškega pokala), James Spithill (krmar Lune Rosse), Vincenzo Omorato (lastnik Mascalzone latino), Dean Barker (krmar New Zealand), ob njih pa tudi lastniki, ki bodo prevzeli krmilo v flotnih regatah. Na jadrnici Black Hawk Team (krmar Spithill) bo tekmoval tudi Sirenin jadralec Jaro Furlani.

Včeraj so na tržaškem nabrežju predstavili jadralni spektakel, ki ga bo Tržaški zaliv gostil drugič zapored. Na predstavitvi so zadovoljstvo potrdili tudi jadralni asi Russell Coutts, James Spithill in Dean Barker, ki bodo v nedeljo z jadrnicami RC44 nastopili tudi na Barcolani.

Hmmm. No, veliko drugih jadrnic je večjih. Lani smo bili peti takoj za velikankami. Ne vem, mi bom eni izmed mnogih, mogoče pa bomo imeli tudi srečo in presenetili ostale. Našo uvrstitev bodo pojavili še drugi dejavniki: vetrovne razmere, naše napake in strategija. Kar se tiče vetrovnih razmer, lahko tekujemo v katerikoli vetrovnej razmerah. Verjamem, da prav gotovo lahko potrdimo lansko peto mesto.

Katera pa bo taktika Russlla Couttsa v nedeljo?

Štart je odločilen: štartna linija je zelo dolga in torej je odločilna štartni položaj in torej tudi kot, ki vodi do boje. To bo ena najvažnejših odločitev, ki jo bo treba pač pravilno izbrati glede na jakost vetra. Prva stranica je torej najpomembnejša.

Veronika Sossa

Russell Coutts

Osebni list: rojen 1. 3. 1962 v Novi Zelandiji, poročen, ima štiri otroke

Izobrazba: diplomirani inženir pomorstva

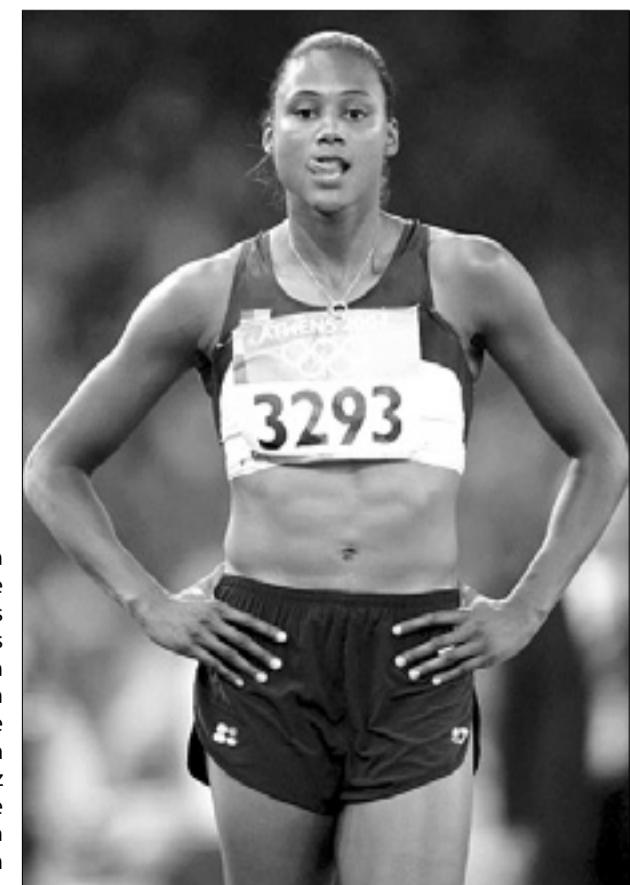
Zmage na Ameriškem pokalu: 1995 - Black Magic, 2000 - New Zealand, 2003 - Alinghi.

Ostale zmage: 1981 - mladinski svetovni prvak ISAF, 1984 - olimpijski prvak v Los Angelesu v razredu fin; trikratni svetovni prvak v Match raceu (1992, 1993, 1996), dvakratni svetovni prvak v razredu Farr 40 (2001, 2006).

Zadnja zmaga: svetovni prvak v razredu TP 52

DOPING - Po priznanju, da je jemala prepovedani THG

Marion Jones bo morala vrniti vsa odličja in tudi prejete denarne nagrade

31-letna Marion Jones se je februarja letos poročila s šprinterjem Obadelejem Thompsonom. Še prej pa je bila poročena najprej z metalcem krogle C.J. Hunterom in šprinterjem Timom Montgomeryjem

Ugoden žreb za Fiorentino

NYON - Na sedežu Evropske nogometne zveze so izžreballi udeležence po skupinah v evropskem pokalu UEFA. Edini italijanski predstavnik Fiorentina bo vsaj na papirju imel lahko naložbo. Prandelli je varovali bodo v skupini C igrali proti Villarrealu, AEK Atene, Mladi Boleslav in Elfsborgu. Natančen razpored tekom še ni znan, znani pa so termini: 25. oktober, 8. november, 29. november, 5. in 6. december ter 19. in 20. december. Za slovenske ljubitelje nogometa je bilo najbolj zanimivo, s kom se bo pomerila dunajska Austria, kjer nastopata Milenko Ačimovič in Sašo Fornezz, ter nemški Hamburg, čigar barve brani Mišo Brečko. Slednji bo s svojim klubom nastopal proti Baslu, Rennesu, zagrebškemu Dinamu in Brannu iz Berlina, medtem ko je Austrija žreb namenil Bordeaux, Galatasaray, Panionios in Helsingborg.

Livorno brez trenerja

LIVORNO - Nando Orsi ni več trener nogometnega A ligarja iz Livorna. Predsednik kluba Aldo Spinelli še ni sporočil imena novega trenerja. Govori se, da bo Orsija zamenjal Camolese.

En krog za Petrasa in Limo

RIM - Disciplinska komisija državne nogometne zveze je v B-ligi za en krog diskvalificirala nogometnika Triestine Petrasa in Limo ter športnega vodja De Falca.

Formula 1: Alonso zaslišan

MODENA - Svetovnega prvaka v formuli 1 Španca Fernanda Alonsa so v zvezi z vohunsko afero včeraj zaslišali na tožilstvu v Modeni. Alonso je moral dve uri odgovarjati na vprašanja tožilstva, ki je želelo izvedeti za nekatere informacije povezane z industrijskim vohunjenjem na relaciji McLaren-Mercedes - Ferrari.

Maroški tekač užival EPO

RABAT - Maroški tekač na srednje proge Adil Kaouch naslednji dve leti ne bo tekmoval. Maroška zveza ga je kaznovala, ker je bil na dopinškem testu po mitingu v Rimu, kjer je zmagal v teknu na 1500 metrov, pozitiven na EPO. 27-letni atlet je do zdaj svoj največji uspeh zabeležil leta 2005, ko je na SP v Helsinkih osvojil srebrno medaljo.

ODBOJKA - Evropsko prvenstvo veteranov v Grčiji

Slovenija s Terpinom brez osvojenega niza

Poraza proti Rusiji in Ukrajini - Slovenija še ni odpisana - Italija že v polfinalu

Na evropskem odbojkarskem prvenstvu za veterane v grškem Loutrakiju so se včeraj končali vsi dvoboji v kvalifikacijskih skupinah. Slovenska reprezentanca, v kateri igra tudi Števerjanec Simon Terpin (dolgoletni steber goriške Olympe), ostaja brez zmage. Ali se bo Slovenija že poslovila od EP, bo določil šele količnik med osvojenimi in izgubljenimi točkami (znan bo danes). Domov bo odšla le ekipa z najslabšim koeficientom (desetouvrščena ekipa), ostale pa bodo odigrale še boje za razvrstitev od 5. do 9. mesta. Slovenci so v ponedeljek izgubili proti fizično boljšim Rusom z 2:0 (-19, -23), čeprav so zaigrali dobro in nad pričakovanji. Včeraj pa so klonili proti Ukrajincem z 2:0 (-19, -16), ki so Slovence ugnali predvsem s taktičnimi servisi na napadalca in blokom.

Italijanska reprezentanca veteranov se je po pričakovanjih uvrstila v polfinale. V ponedeljek je dvakrat slavila, zjutraj proti Latviji z 2:0 (25:21, 25:18), popoldne pa proti Madžarski z 2:0 (25:13, 25:15).

Danes je dan počitka, jutri pa se bodo začeli še končni dvoboji.

Goričan Simon Terpin (prvi z leve) in ostali člani slovenske ekipe veteranov pred odhodom v Grčijo

KOŠARKA - V 3. krogu državnega mladinskega prvenstva U21

Bor NLB zmagal tretjič zapored Tretja četrtina usodna za Kontovel/Sokol

Bor Nova Ljubljanska banka – Nuova Pallacanestro Gorizia 80:67 (16:15, 31:31, 48:49)

BOR: Trevisan nv, Querinuzzi 3 (-, 0:3, 1:2), Corsi 10 (2:2, 4:5, -), Nadlišek 13 (3:3, 2:5, 2:2), Crevatin 15 (4:4, 4:7, 1:6), Bole 32 (7:8, 8:14, 3:7), Bronzato 7 (2:2, 1:1, 1:1), Devčich, Bossi (-, 0:2, -), Brian Filipac nv, Erik Filipac nv, Fagraglia nv, trener Lucio Martini.

Borovci so proti gostom iz Goriče pokazali pravo lice in nanizali že tretjo zaporedno zmago. Pri Goričanah izstopata Grimaldi in Macaro, ki igrata tudi že v članskem moštvu v B2 ligi, sploh pa je NPG zelo solidna ekipa, ki je do zadnjih minut resno zaposnila Martinijeve fante. Preglavice gostiteljem je povzročal predvsem Tržačan Grimaldi (28 točk), zaradi katerega so se domači odločili za obrambo box and one izmenično s Querinuzzijem in Bolejem v vlogi Grimaldijevega čuvara. Absolutni protagonist v Borovih vrstah je bil tokrat prav Miran Bole, ki je bil izvrsten na obeh straneh igrišča. Po uspešnem začetku naših sta se ekipi dalj časa izmenjavali v vodstvu, po vseskozi dokaj izenačenem poteku pa je Bor NLB pustil za sabo nasprotnika v zadnji četrtini, ko je najboljši mož gostov tudi predčasno sedel na klop zaradi spora s trenerjem. Nastop borovcev je bil res prepričljiv, tako da lahko gledajo z zmernim optimizmom tudi na nov zahteven test v prihodnjem kolu spet doma v ponedeljek proti močnemu tržiškemu Falconstaru.

Virtus Udine - Kontovel/Sokol 86:64 (13:14, 34:36, 56:44)

KONTOVEL/SOKOL: Sossi 15, Bergagna 2, Bufon 2, Starc 9, Malalan 4, Vesovi 9, Bukavec 17, Gaggi/Slokar 6, trenerja Danijel Šušteršič in Claudio Starc. TRI TOČKE: Sossi 3,

Bukavec in Starc 1. Združena vrsta Kontovela in Sokola je brez Guština in Šušteršiča v gosteh klonila pred nasprotnikom, ki je vseh štirideset minut predvajal neugodno, čeprav statično consko obrambo 2-3. V prvem delu tekme so gostje dobro krožili žogo in jo natančno podajali pod koš, tako da so napade zaključevali učinkovito in vodili tudi za osem točk. Tretja četrtina je bila usodna za varovance trenerjev Šušteršiča in Starca: domači so poostriili obrambo in odprlo se jim je tudi pri metu z razdalje, v igri Kontovela/Sokola pa se je porajalo vse več individualnih napak. V zadnji četrtini je svoje dodata še utrujenost v nepopolni zasedbi naših, tako da se je srečanje končalo z razliko, ki predstavlja za Bukavca in soigralce odločno prehudo in nerealno kazen. Enotna vrsta bo spet stopila na igrišče že jutri: ob 21.15 v tržaški telovadnici Morpurgo se bo v zaostali tekmi prvega kroga spoprijela s Santosom.

Ostali izidi 3. kroga: Don Bosco – Snaidero 89:79, Falconstar – Tarcento 101:39, Santos – Drago 85:69, Dinamo prost. **Izid zaostale tekme 1. kroga:** Dinamo – Snaidero 39:74.

Vrstni red: Bor NLB 6, Falconstar* in Snaidero 4, Santos**. Don Bosco*, Dinamo*, Drago in Virtus Udine 2, Kontovel/Sokol*, NPG* in Tarcento*. (**dve tekmi manj, *tekma manj).

PETERKA TEDNA

Sandi Zeriali
(Bor Radenska)

Ivan Kralj
(Bor Radenska)

Diego Pozar
(Breg)

Saša Ferfoglia
(Adran Mark)

Jan Sossi st.
(Kontovel/Sokol)

Zaradi tehnične napake smo v včerajšnji številki Primorskega dnevnika objavili zgrešeno peterko tedna. Bralcem in prizadetim se za napako opravičujemo.

Sandra Vitez na SkySport3

SASSUOLO - Italijansko odbojkarsko prvenstvo se nadaljuje že danes. V drugem kolu odbojkarske ženske A1-lige bo Unicom Starker Kerakoll Sassuolo, kjer igra tudi Kontovelka Sandra Vitez, igrala pred domačo publiko. Tekma proti Asystelu Novari bo v neposrednem prenosu na SkySport 3 ob 20.40. Pri moških bodo danes odigrali že četrto kolo. Montichiari, v katerem nastopa tudi Števerjanec Loris Manià, pa bo edini igral jutri. Tekmo proti Rimu bodo predvajali na SkySport2 ob 20.30.

Cimos Koper in Gold Club v Španiji in na Portugalsku

LJUBLJANA - Cimos Koper in Gold Club iz Hrpelj, slovenska rokometna predstavnica v evropskem pokalu EHF, sta dobila v žrebu nasprotnika za tretji krog. Obe ekipi se bosta pomerili s tekmečema s Pirenejskega polotoka: koprsko ekipo čaka portugalska Braga, hrpeljsko pa španski Aragon. Prve tekme bodo na sporedu 17. in 18. povratne pa 24. in 25. novembra.

Mazejeva zapustila priprave

PITZTAL - Najboljša slovenska alpska smučarka Tina Maze je zaradi bolečin v hrbitu zapustila priprave na avstrijskem ledeniku Pitztal. Nastop v Söldnu (27. oktobra) je za Mazejevo torek vprašljiv. Smučarka, ki je na ledeniku že dvakrat slavila, ima poleg Ane Drev zagotovljen nastop.

Uspešna sezona za Doglio, Ciucha in Vidonija

Tržaški kolesarski klub Team Eppinger, pri katerem tekmujejo tudi slovenski kolesarji Ivo Doglio (sicer tudi predsednik kluba), Marko Ciuch, Robert Vidoni in Boštjan Tominc, je uspešno zaključil sezono. Na cestnih preizkušnjah so člani tržaške ekipe osvojili kar 21 dirk. Ciuch bo v nedeljo nastopil na prvi preizkušnji z gorskim kolesom. Na posnetku zgoraj: Marko Ciuch, Ivo Doglio in Robert Vidoni.

Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta nagrjena v Genovi

V Genovi se ravno te dni odvija tradicionalni navtični sejem. Letos pa v sklopu sejma praznuje italijanska jadralna federacija 80 let obstoja in uspehov. Ob tej priložnosti je federacija povabilna v Genovo najboljše jadralce letošnje sezone, med katerimi sta bila tudi Čupina predstavnika Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta. Podtajnik za šport sen. Elidio De Paoli je nagradil najbolj uspešne jadralce v sezoni 2007 iz vseh razredov. Prisotni pa so bili tudi športniki, ki bodo nastopili na olimpijskih igrah naslednje leto v Pekingu. (af)

V OSPREDJU - V taboru Juventine so jezni in razočarani

M. Kerpan: Že tri tekme smo pod udarom sodnikov

Na prvih treh srečanjih prav toliko izključitev - »Mogoče bom odstopil s položaja delegata FIGC«

Marko Kerpan, predsednik štandarske Juventine, ki letos že drugo sezono zapored naslova v najvišjem deželnem prvenstvu, elitni ligi, je bil po nedeljski tekmi - kljub tesni zmagi proti Gonarsu z 2:1 - besen nad sodniki. »Že tri tekme smo pod udarom sodnikov. Na vsakem srečanju je sodnik izključil po enega našega nogometnika. Na prvi tekmi je bil v 92. minuti izključen Pantuso, zatem je bil v Manzanu na vrsti Lut, v nedeljo pa še kapetan Kovic. V vseh treh primerih je bil rdeči karton prehuda kazenska, meni 43-letni predsednik, ki je še dolal, da je bilo še nekaj »čudnih« primerov.

Na primer?

»Nedosojeni prekrški v našo korist, nedovoljeni položaji in še bi lahko našteval. Upam, da bo že v soboto v Tržiču (Juventina bo igrala proti Fincantieriju) boljše. Kot društvo bomo počakali še nekaj krogov in če se situacija ne bo izboljšala, bomo ukrepali.«

Kako boste ukrepali?

»Še ne vemo, mogoče s kakim pismom federaciji, mogoč pa bom celo odstopil s položaja delegata pri deželnem nogometni zvezi FIGC. Dodal bi, da so včasih sodniki le žrtve slabega sistema. Večkrat so krive tiste osebe, ki določajo sodnike.«

Kako pravzaprav določajo sodnike?

»Na deželnih ravni ni žrebanja in sodnike za posamezne tekme odloča pač oseba, ki je za to odgovorna. Treba bi bilo spremeniti celoten sistem. Na primer na lanskih tekmi proti Seveglijanu so nam poslali mladega in neizkušenega sodnika, ki še ni sedil v elitni ligi. Sodil je katastrofalno in od takrat nisem več zasledil njegovega imena. Ta odgovorna oseba je skvarila vzdušje na tekmi in hkrati pokvarila kariero sodnika.«

Katero vlogo pa imate pri deželnih zvezki?

»Sem delegat in hodim na razne sestanke v Rim in drugod po Italiji.« (jng)

Nocoj Kras in Zarja Gaja

Repenski Kras Koimpex bo v okviru 2. kroga drugega dela državnega pokala nocoj ob 20.30 v Tržiču igral proti ekipi Monfalcone (elitna liga). Zarja Gaja pa bo v okviru 1. kroga drugega dela deželnega pokala v Trstu (Ul. Petracco) ob 20.30 igrala proti Costalungi.

ROLKANJE - Tekmovalci Mladine na Poletnem pokalu v Dolu pri Ljubljani

Tudi tokrat je prišla na dan kondicijska premoč rolkarjev iz Slovenije

Nekdanji trener Mladine Jože Rupnik z Jana Prašelj

149 tekačev in tekačic se je v nedeljskem dopoldnevu spopadlo na tekmi Poletnega pokala na stališču v Dolu pri Ljubljani. Med njimi je bilo 44 tekmovalcev na rolerjih, ki so se pomerili v spremnostni vožnji z rolerji. Tekme se je udeležilo tudi rolkarsko društvo Mladina, ki je na tekmanje prijavila svojo mlajšo ekipo.

Tekma v priredbi domačega tekačkega smučarskega društva JUB Dol se je odvijala na relaciji Dol pri Ljubljani - Križevska vas. Po štirih kilometrih pretežno ravninske proge je bilo do cilja članskih kategorij še enkrat toliko hudega vzpona.

Ključne točke, ki smo jih prejšnji teden izpostavili v članku ob prilikah udeležbe Mladine na etapi Poletnega pokala v Ihanu, so se še enkrat ponovile na nedeljski preizkušnji. Proga je bila močno podobna. Naši hitri in tehnično pripravljeni rolkarji so bili konkurenčni na ravninskem delu, vsi pa vrsti pa so odpovedali na drugem delu proge, kjer so na odločilnem vzponu morali še enkrat priznati očitno kondicijsko premoč slovenskih rolkarjev.

V kategorij mlajših deklic je Jana Prašelj na 4,7 km dolgi progi zasedla 22. mesto, Luka Ghira je bil pa 21. pri mlajših deklich. Na isti razdalji so

tekmovali tudi starejši dečki, kjer je Nicola Jona osvojil 13. mesto. V ženski konkurenčni je bila Katarina Kariž osma. Rudi Balzano je tekmoval na 6,7 km dolgi progi in je med mlajšimi mladinci zasedel deseto mesto. Na tekmi so se najbolj izkazali atleti domačega društva TSK Dol. V članskih kategorijah je med članicami zmagala biatlonka Andreja Mali, ki se je po pripravah na ledenuku udeležila še domače tekme, med člani pa je zmaga šla prav tako v roke domačinu, Anžetu Repanšku.

Predsednik Mladine Boris Bogatec je strnil svoje misli in kritike v tej izjavi: »Če je ena plus ena dve, je na slovenskih tekmovanjih nekaj prepričljivih stalnic: množičnost in kakovost v mladinskih kategorijah. Spodbudil pa bi smučarsko zvezo Slovenije in predvsem klube, da bi znali to kakovost gojiti tudi v članskih kategorijah. Želim si, da bi spremenili vizijo, ki jo imajo o rolkah. Naj se ta šport tudi v Sloveniji spremeni iz golega sredstva za poletne treninge in pripravo na zimsko smučarsko sezono v samostojno panogo. Če bi svojo kakovost prenesli tudi na mednarodne tekme, bi lahko s svojo državno reprezentanco osvojili vodilna mesta na svetovnih pokalah in prvenstvih in dali slovenskemu športu še dodatno vrednost.« (- 7dm)

ODBOJKA - Pokal

Poraz Sloge Tabor

Danes Sloga - VBU

Danes zvečer bodo igrali četrtna tekme moškega in ženskega deželnega odbokarskega pokala. Pri moških sta se v drugi del uvrstili ob šesterki Sloge. Sloga Tabor, pod takstirko Edija Božiča, je že sinoči gostovala v Basiliyanu in izgubila z 1:3 (25:18, 23:25, 19:25, 19:25). Sloga pa bo nocoj (20.30) v telovadnici na Opčinah igrala proti VBU iz Vidma. Povratne tekme bodo na sporednu v soboto. Ostala para: Fincantieri - Buia in Prata - PAV Natisonia.

Obvestila

AŠD-SK BRDINA vabi vse zainteresirane člane na informativni sestanek za uvod v tekmovalno sezono 2007/08. Sestanek bo na sedežu društva v Mercedolu v pondeljek, 15. oktobra 2007, s pričetkom ob 20. uri. Za vse informacije lahko kličete na tel. št.: 347-5292085.

AŠD-SK BRDINA organizira sejem rabljene smučarske opreme, ki bo v prostorih doma Brdina na Opčinah v slednjih dneh: v četrtek, 8. novembra 2007, bo potekalo zbiranje smučarske opreme od 18. do 21. ure; v petek, 9. novembra 2007 - sejem od 18. do 21. ure; v soboto, 10. novembra 2007 - sejem od 16. do 21. ure; v nedeljo 11. novembra 2007 - sejem od 10. do 12. ure in od 16. do 20. ure. Za vse informacije lahko kličete na tel. št.: 347-5292058 ter obiščete spletno stran www.skbrdina.org.

AŠD SOKOL organizira v mesecu oktobru začetniški in nadaljevalni smučarski tečaj za otroke na plastični stezi v Nabrežini, s pričetkom v torek, 9. oktobra. Za informacije in prijave kličete na tel. št. 040-220718 ali 338-6376575.

AŠD BREG obvešča, da se bo v pondeljek 15. oktobra pričel prvi trening odbanke za letnike 1996 - 1997 in 1998 (minivolley) v telovadnici v Sesljanu ob 17.00 do 18.30. Za vse informacije poklicati Cirilo 335-531253.

AŠD BREG obvešča, da bo redni občni zbor v petek, 12. oktobra ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju, v prostorih SKD Valentin Vodnik v Dolini.

AŠD SOKOL sporoča, da se nadaljuje vpis za vadbo mini motorike za letnike 2003 in 2004 ob sredah od 16.15 do 17.15 in motorike za letnike 2000 - 2001 - 2002 ter tudi 1999 ob pondeljkih od 17.30 do 19.00 v telovadnici v Nabrežini.

SK DEVIN vpisuje nadaljnji tečaj smučanja na plastični stezi v Nabrežini z društvenimi učitelji vsako soboto po dve ur. 2. izmene: 13., 20., 27. oktobra in 3. novembra. Informacije: 040 209873 ali 338 8621592 (Janja)

AŠD SOKOL vabi vsa dekleta letnikov od 1993 do 1997 na igranje odbanke. Za vse potrebne informacije poklicati Cirilo 335-531253 ali Lajris 348-8850427. Vabljeni tudi nove odbokarice.

TENIŠKA ŠOLA PRI ŠZ GAJA na Padričah bo 16. oktobra začela z redno vadbo (torek in petek). Sprejemajo se prijave na tel. 389-8003486 (Mara).

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR obvešča, da se začeli treningi za deklice letnikov 95 in 96. Urvni treningov: torek v Lonjerju 17.30-19.00, četrtek na Stadionu 1.maj 18.30-20.00 in petek na Stadionu 1.maj 15.00-16.30. Trening miniodbojke za deklice letnikov 97 in 98 pa so ob ponedeljkih (17.30-19.00) in petkih (17.00-18.30). Vabljeni stare in nove odbokarice. Vpis neposredno pred začetkom treningov, lahko pa nam tudi pišete na e-mail naslov info@od-bor.com ali pokličete na 3497923007 (Tjaša).

SPORTNA ŠOLA TECI, SKAČI, MEČI ZA OSNOVNOŠOLSKE OTROKE

- Vadba bo na stadionu 1. maja v Trstu potekala po naslednjem urniku: pondeljek in četrtek 16.30-17.30 (mlajša skupina), petek 16.00-17.00 in na izbiro po en trening miniodbojke ali minibasketa (starejša skupina). Vpis in dodatne informacije neposredno pred vadbo.

SPORTNA ŠOLA TRST organizira vsakoletne tečaje za predšolske otroke. Vadba se bo pričela v soboto, 13. oktobra ob 9.30 za otroke v spremstvu staršev. Ob 10.30 pa bodo vadili otroki, ki že obiskujejo vrtec. Informacije 040 361476 ali 333 7264018 ob kosilu (Walter).

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40
(Ferlugi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Risanka: Pimpa
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.05 Anima Good News
6.10 Nan.: Sottocasa
6.30 Dnevnik, prometne informacije
6.45 Aktualna jutranja oddaja Unomatinia (vodita Luca Giurato in Eleonora Daniele), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik, vreme, gospodarstvo, vmes
Tg Kino
9.35 Zelena linija - Zeleni meteo
10.40 10 minut za oddaje pristopanja: Anthai
11.00 Aktualna odd. o nasvetih za dobre nakupe: Occhio alla spesa
11.25 Vreme in dnevnik
12.00 Razvedrilni variete o kuhrske spremnosti: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik
14.00 Gospodartsvo
14.10 Variete: Festa italiana - Zgodbe (vodi Caterina Balivo)
14.45 Nad.: Incantesimo (i. Giorgia Bonagianni, Massimo Bulla)
15.50 Variete: Festa italiana
16.15 Variete: Živiljenje v živo
16.50 Tg parlament
17.00 Dnevnik in vreme
18.50 Kviz: Eredita'
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Film: Tutto puo' succedere - Something's Gotta Give (kom., ZDA, '03, i. Diane Keaton, Jack Nigholson)
23.30 Dnevnik
23.35 Aktualno: Porta a porta
1.10 Nočni dnevnik/Vreme/Kinematograf/Pothoma
2.15 Rai Educational

Rai Due

6.00 Tg2 Zdravje
6.15 Reality: Otok slavnih
6.55 Skoraj ob sedmih
7.00 Variete: Random
9.45 Svet v barvah
10.00 TG2punto.it
11.00 Variete: Piazza Grande
13.00 Tg2 Dnevnik/Navade in duržba/Zdravje
14.00 Aktualno: Italija na 2.
15.50 Aktualna odd.: Ricomincio da qui (vodi Alda D' Eusonio)
17.20 Nan.: One Tree Hill (i. Hilarie Burton, Michael Murray)
18.05 Tg2 Flash/Šport
18.30 Dnevnik/Meteo 2
18.50 Nan.: Piloti
19.10 Reality show: Otok slavnih
20.00 Nan.: 7 živiljenj - Nnesreča (i. Elena Barolo, Max Pisu)
20.30 Dnevnik, vreme
21.05 Reality show: Otok slavnih (vodi Simona Ventura)
23.45 Dnevnik
23.55 Aktualna odd. Tg2
0.00 Reality show: Scorie
0.55 Tg parlament
1.35 Almanah

Rai Tre

6.00 Rai News 24, Morning News, Il caffè' Corradina Minea
8.05 Mi smo zgodovina
9.05 Verba volant
9.15 Cominciamo bene
12.00 Tg3 - Šport, vreme
12.25 Tgr Agritrex
12.45 Zgodbe - Italijanski dnevnik
13.10 Nan.: Saranno famosi
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 Tgr Znanstveni dnevnik, 15.00 Neapolis
15.10 Variete: Trebisonda, The Saddle Club, Mladinski dnevnik
17.00 Aktualno: Druga Geo
17.50 Dok.: Geo & Geo
18.15 Tg3 Meteo
19.00 Dnevnik, deželne vesti, vreme
20.00 Rai Tg Šport

- 20.10** Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Nan.: La squadra (It., '06, i. Renato Carpentieri, Massimo Bonetti, Tony Sperandeo, Ester Botta)

23.00 Dnevnik, deželne vesti
23.15 Tg3 Primo Piano
23.35 Doc 3

Rete 4

6.25 Nan.: Quincy, 7.40 Hunter (i. Fred Dryer), 8.40 Pacific Blue
9.40 Nad.: Saint Tropez, 10.40 Ljubljanska vročica
11.30 Dnevnik, promet
11.40 Aktualno: Forum
13.30 Dnevnik, vreme
14.00 Aktualno: Forum
15.00 Nan.: Wolff, policaj v Berlinu
16.00 Nad.: Steze
16.30 Film: Tre soldi nella fontana (kom., ZDA, '54, r. Jean Negulesco, i. Clifton Webb, D. McGuire)
18.55 Dnevnik in vreme
19.35 Aktualno: Zanimivosti Tg4
20.00 Nad.: Vihar ljubezni
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nan.: Komisar Cordier: Copie conforme (krim., Fr., '05, i. Pierre Mondy, Bruno Mandinier)
23.20 Film: Quicksand (dram., Fr-VB, '01, i. Michael Keaton)

Canale 5

7.55 Promet, vreme, borza in denar
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.50 Aktualno: Vaše mnenje
9.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
9.40 Tg5 Borza Flash/Meteo 5
10.55 Nan.: Končno sama, 11.25 Detekтив v bolnici
12.25 Nad.: Vivere
13.00 Dnevnik TG 5, vreme
13.40 Nad.: Beautiful, 14.10 Centovetrine (i. Elisabetta Coraini)
14.45 Aktualna odd.: Moški in ženske (vodi M. De Filippi)
16.15 Nan.: 5 zvezdic (i. Ralf Bauer, Susanna Knetchl)
16.55 Tg5 minut
17.05 TV film: Un amore per sempre (kom., ZDA, '04, i. January Jones, Logan Arens)
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (vodi Gerry Scotti)
20.00 Dnevnik, vreme
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Film: Mi presenti i tuoi? - Meet the Fockers (kom., ZDA, '04, r. Jay Roach, i. Ben Stiller, Teri Polo)
22.00 Tg com - Meteo 5
23.45 Aktualna odd.: Matrix

Italia 1

6.35 Variete za najmlajše
9.05 Nan.: MacGyver, 10.10 Magnum P. I. (i. Tom Selleck)
11.10 Nan.: A-Team
12.15 Vaše mnenje
12.25 Odprt studio, 13.00 Šport
13.40 Risanke
15.00 Nan.: Veronica Mars
15.30 Tg com/Meteo
15.55 Nan.: Hannah Montana
16.50 Risanke: Heidi
18.00 Risanke: Mushiking
18.30 Odprt studio, vreme
19.10 Nan.: Camera cafe'
19.45 Ris.: Dragon Ball GT
20.10 Variete: Candid camera
20.35 Kviz: Prendere o lasciare

- 21.10** Nan.: Dr. House (i. Hugh Laurie, Lisa Edelstein, K. Winnick)
22.05 Nan.: Grey's Anatomy (i. Patrick Dempsey, Ellen Pompeo)
0.00 Nan.: Saved
0.55 Šport/Odprt studio
3.10 Talent 1 - The player

Tele 4

13.45 16.40, 19.30, 20.30, 23.02 Dogodki in odmevi
8.10 Pregled tiska
8.50 Koncert
9.40 Družinski talk show
10.35 Nad.: Marina
11.05 Dokumentarec o naravi
11.30 Nan.: Don Matteo 4 (i. Terence Hill, Nino Frassica)
13.30 Oddaja v živo
15.00 Dokumentarec o naravi
16.00 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.05 Vprašanja zdravniku
19.55 Športna rubrika
20.55 TV nad.: Garibaldi, eroe dei due mondi
22.45 Vprašanja Illyju
23.30 Včeraj in danes
1.10 Dok.: Sanjski avtomobili
1.30 Vremenska napoved

La 7

6.00 12.30, 20.00, 1.10 Dnevnik
7.00 Aktualno: Omnibus
9.20 Aktualno: 2 minuti za knjigo
9.30 Nan.: Mai dire si, 10.30 FX - Target, 11.30 The Practice, 13.00 Na sodišču z Lynn (i. Kathleen Quinlan)
14.00 Film: La battaglia di El Alamein (vojni, It, '68, i. F. Stafford)
16.00 Dok.: Atlantida
18.00 Nan.: Stargate SG1, 19.00 JAG (i. Catherine Bell)
20.30 Aktualno: Osem in pol
21.30 Aktualna odd.: L' Infedele
23.30 Nan.: The L World (i. Pam Grier), 0.30 Sex and the City

Slovenija 1

7.00 8.00 Porocila
7.10 8.10 Dobro jutro
9.00 Poročila
9.05 Žogarija - Ko igra se in ustvarja mularija: Slovenj Gradec
9.30 Ris.: Krastačja patrulja
9.50 Risanke
10.00 Ali me poznas: Jaz sem jesenski veter
10.10 Hotel Obmorček, 10.20 Zlati prah: Kralj Drozgobrad
10.35 Knjiga mene briga - Ariel Dorfman in Armand Mattelart: Kako brati Jaka Racmana
11.00 Dok.: Lepota v ogledalu zdravja
11.25 Modro
11.55 Predsednik za Slovenijo
13.00 Poročila, vreme, šport
13.15 Ars 360
13.30 Opus
13.55 Ljudje in zemlja
15.00 Poročila, promet
15.10 Hidak-Mostovi
15.45 Ris. nan.: Moby Dick in skrivnost deževe Mu
16.05 Kviz: Male sive celice
17.00 Novice: Slovenska kronika. Šport. Vreme
17.35 Z vami
18.30 Žrebanje Lota
18.40 Risanke
18.55 Vreme, dnevnik
19.35 Vreme. Šport
19.55 Predsednik za Slovenijo
20.55 Dok. odd.: Majmar - Burma, dežela tisočerih pagod
21.45 Prvi in drugi
22.05 Odmevi, kultura, šport, vreme
23.10 Omizje

Slovenija 2

6.30 Zabavni infokanal
9.00 11.55 TV prodaja
9.30 Zabavni infokanal
11.00 Otroški infokanal
12.25 Poljudnoznanstv. nan.: Skrivnosti divinje (Jap.)
12.50 Hri-bar
13.50 Kviz: Ljubljana prestolnica EU
15.00 TV prodaja
15.30 Dok. nan.: Pleme
20.10 Rokomet: Celje - Gorenje (Liga MIK, prenos), vmes Poročila

- 19.00** Večerni gost: George Pehlivanian
19.45 Skozi čas
20.00 Pogovarna odd.: Tarča (vodi Lidija Hren)
21.30 Dok. felton: Francozi v Posočju
21.55 Pisave. V spomin Danetu Zajcu
22.25 TV priredba predstave AGRFT: Medeja (Dane Zajc)

Koper

14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Globus
15.00 Film: Škrlatna maska (ZDA, i. Tony Curtis, Collen Miller)
16.20 Folkest
17.25 Nautilus
18.00 Program v slovenskem jeziku: Primorski mozaik
18.35 Vreme
18.40 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik, šport
19.30 Odmev
20.00 Pogovorimo se o...
20.40 Dok.: City Folk
21.10 Mediteran festival: Russkaja
22.00 Vsesedans - TV dnevnik
22.15 Košarka: Jadranska liga NLB
23.35 Iz arhiva po vaših željah

18.25 Kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gymnasium; 21.10 Glasbeni utrip; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Dobro jutro; 8.40 Prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Kje vas čevelj žuli?; 11.00 Pogovor s predsedniškimi kandidati; 12.00 Evropa, osebno; 14.00 Kulturne drobitnice; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 17.00 Vzhodno od rocka; 17.40 Šport; 18.00 Ekspres; 18.45 Črna kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 V sredo; 22.30 Na piedestal; 23.30 Odprti termin

SLOVENIJA 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrip; 10.05 Medigra; 10.15 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Spominčice; 13.05 Odprti termin; 14.05 Janus; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.10 Medigra; 16.30 Sodobna umetnost; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Enciklopédija Slovenije; 18.20 Recital; 19.30 Slovenski concertino; 20.00 2. koncert Festivala Slowind; 22.05 Kako zabobnati slavo; 22.10 Intermezzo; 23.00 Jazz session; 0.05 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA

18.10-19.00 Glasbena mavrica; 21.03-22.00 Večerni spored; Radio Agora dnevno: 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHZ).

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

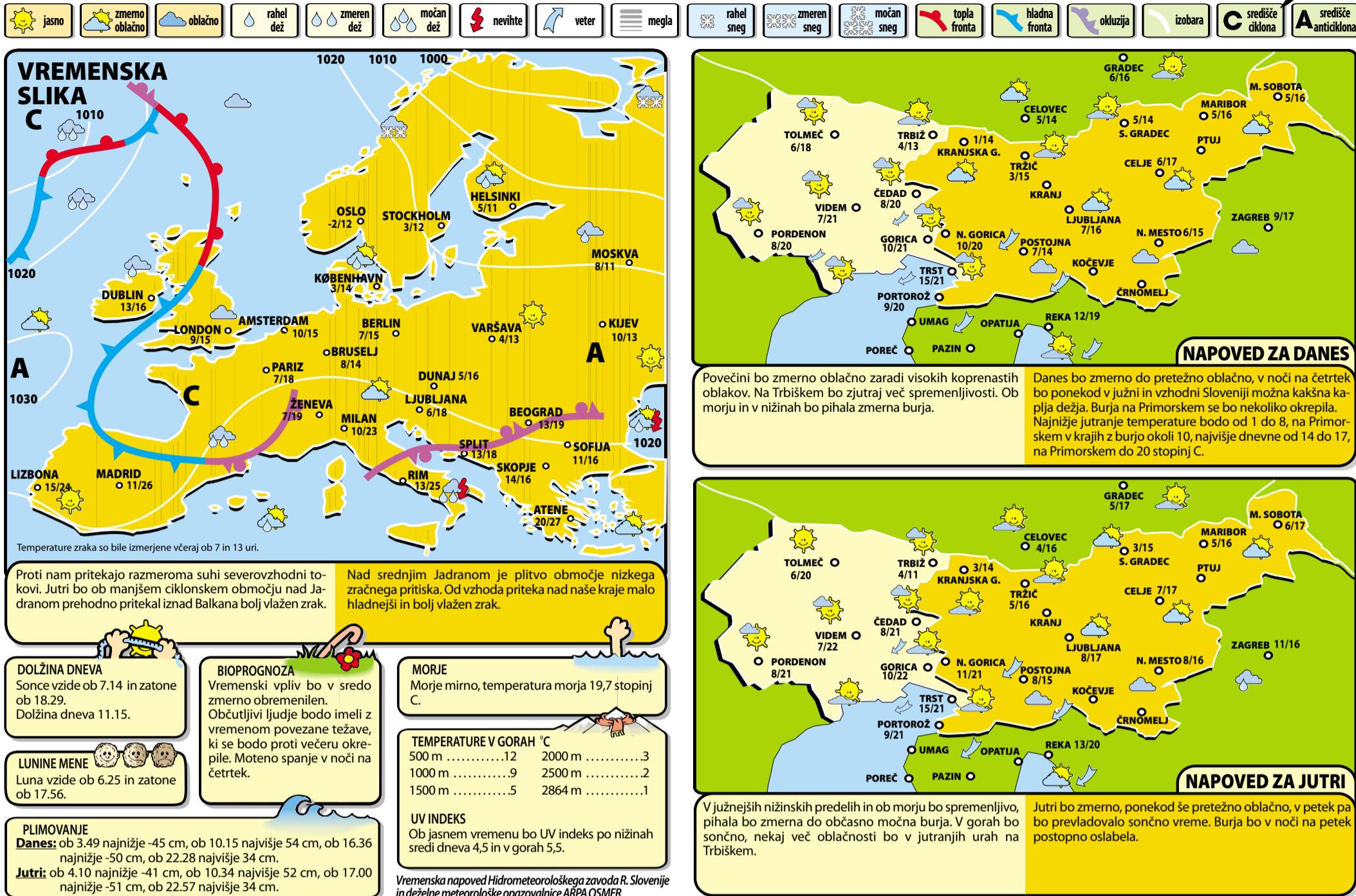
Družba za založniške pobude
DZP d.o.o. z družinom
PRAE srl con unico socio

Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk:

EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

NOBELOVA PRIZNANJA - Priznanje tokrat Evropejcem

Letošnjo nagrado za fiziko si delita Francoz in Nemec

Albert Fert

Peter Grünberg

STOCKHOLM - Letošnja dobitnika prestižne Nobelove nagrade za fiziko sta Francoz Albert Fert in Nemec Peter Grünberg.

Znanstvenika sta nagrado prejela za odkritje velike magnetne upornosti (GMR), je sporočila švedska kraljeva akademija. Kot poroča francoska tiskovna agencija AFP, gre za revolucionaren postopek za prebiranje podatkov, ki so shranjeni na trdih diskih. Uporaba tega fenomena je naredila revolucijo v tehniki pridobivanja in branja podatkov s trdih diskov. Odkritje, do katerega sta 69-letni Fert in 68-letni Grünberg prišla leta 1988 med sicer samostojnim delom, pa je imelo veliko vlogo pri različnih magnetnih senzorjih kot tudi pri razvoju nove generacije elektronike.

Kot je v svoji obrazložitvi zapisala švedska kraljeva akademija, postopek, znan tudi kot GMR, velja za

eno prvih aplikacij na obetavnem področju nanotehnologije. Ugotovila sta, da že zelo majhne magnetne spremembe sprožijo večje spremembe v električnem uporu. Na ta način je podatki, ki so magnetno shranjeni na trdem disku, mogoče spremeniti v električne signale, ki jih prebere računalnik.

Nobelovo nagrado za fiziko sta lani prejela Američana John Mather in George Smoot za svoje delo v zvezi s teorijo velikega poka, ki razlagata nastanek vesolja. Ameriška znanstvenika sta prestižno nagrado dobila za »odkritev črne snovi« in ugotovitev v zvezi z mikrovalovnim prasevanjem kozmičnega ozadja. Njune raziskave pojasnjujejo izvor vesolja in skušajo pojasniti nastanek zvezd in galaksij. Poleg tega so izследki nagrajenec prispevali k temu, da je »kozmologija postal ek-

saktna znanost«, v utemeljitvi še navaja akademija.

Teden razkrivanja Nobelovih nagradow se je začel v ponedeljek, ko so razkrili, da so ameriški Italijan Mario R. Capocchi, Američan Oliver Smithies ter Britanec Martin J. Evans letošnji dobitniki Nobelove nagrade za medicino. Znanstveniki so nagrado prejeli za svoja »prelomna odkritja na področju zarodnih izvornih celic in rekombinacije DNK pri sesalcih ... ki so vodila v razvoj silno močne tehnologije«. Gre za tehnologijo ciljanja genov.

Danes bo znano ime nagrajenca za kemijo. Mogoče najbolj prestižni Nobelovi nagradi - za književnost in mir - bosta razkriti proti koncu tedna, prva v četrtek v Stockholm, druga pa v petek v Oslu, medtem ko bo Nobelov nagrajenec za ekonomijo znan na slednji ponedeljek, 15. oktobra. (STA)

KRAJI IN LJUDJE - Po reviji Forbes

Najbogatejša Kitajka je stara komaj 26 let

PEKING - Po najnovejših podatkih, ki jih je objavila ameriška revija Forbes, je najbogatejši človek na Kitajskem 26-letno dekle, katere premoženje znaša 11,5 milijarde evrov. Yang Huiyan je hkrati tudi najbogatejša Azijka.

Bogastvo mlade Kitajke, hčere soustanovitelja nepremičninske družbe Country Garden, izvira iz dela premoženja, predvsem delnic, ki ji jih je leta 2005 dal njen oče. Na drugem in na tretjem mestu sta s 5,2 milijardo oz. 3,5 milijardo evrov prav tako človeka, ki se ukvarjata z nepremičninami.

Naglo povečevanje števila kitajskih milijarderjev, ki je zdaj že 40, njihovo premoženje pa skupaj znaša 85 milijard evrov, je posledica vrtoglavne rasti finančnih trgov ter cen nepremičnin na Kitajskem in to kljub naporom vlade, ki želi ta "bum" upočasnit.

Lani se je na vrhu lestvice 400 najbogatejših kitajskih poslovnežev, ki ga je objavila ameriška revija Forbes, znašel 37-letni Huang Guangyu, ustanovitelj podjetja Gome Appliances, ki se ukvarja s prodajo gospodinjskih aparativov. Njegovo premoženje so takrat ocenili na 1,8 milijarde evrov. Bogastvo mlade Yang pa je po Forbesovih navedbah sedemkrat večje od lanskega najbogatejšega Kitajca.

Pri turistih na Japonskem nakupovanje pred kulturo

TOKIO - Nakupovanje je po zadnji raziskavi na Japonskem pri turistih iz azijskih dežel zamenjalo obiskovanje kulturnih znamenitosti. Obiskovalci te otoške dežele tako največkrat posegajo po elektronskih napravah in oblačilih, kot poroča japonska turistična organizacija kar 35 odstotkov vseh turistov prej zavije v nakupovalne ulice, kot pa na ogled kulturnih znamenitosti.

Turisti iz Južne Koreje, s Kitajske, Tajvana in Hongkonga so dejali, da je glavni razlog za obisk Japonske nakupovanje, pred obiskom združilič in restavracij. Kar 71 odstotkov vseh turistov iz Hongkonga je Japonsko obiskalo predvsem zaradi nakupovanja, povprečni turist pa na Japonskem porabi 280.000 jenov (2400 ameriških dolarjev). Na drugi strani je pri ameriških in britanskih turisti obisk kulturnih znamenitosti še vedno na prvem mestu.

Japonci si želijo, da bi leta 2010 dejelo vzhajajočega sonca obiskalo deset milijonov ljudi, kar je podvodenje število obiskovalcev iz leta 2003. Lani je Japonsko obiskalo rekordnih 8,1 milijona tujcev, od tega 4,98 milijona zgodj zaradi turizma.

Umoril sostanovalca zaradi smrdljivih nog

HOUSTON - Dvaindvajsetletni Američan je obtoven, da je umoril svojega sostanovalca, ker mu je ta dejal, da mu smrdijo noge. William Antonio Serrano in njegov sostanovalec sta popivala, ko naj bi sostanovalec Serrano rekel, da mu smrdijo noge. Serrano je takrat pograbil nož in večkrat zabodel svojega sostanovalca. Žrtev, stara med 25 in 30 leti, je izkrvavela, je sporočila policija.

Policija je še sporočila, da sta si moška delila tri krat tri metre veliko sobo, ki sta jo najela pri paru, ki prav tako živi v stanovanju, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Serrano se zdaj seveda nahaja za zapahi.(STA)